

Uchwała Nr XXXII/331/18
Rady Gminy Wręczyca Wielka

z dnia 24 kwietnia 2018 r.

w sprawie zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego
gminy Wręczyca Wielka

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 5 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2017 r. poz. 1875 z późn. zm.) oraz art. 12 ust. 1 i art. 27 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2017 r. poz. 1073 z późn. zm.), w związku z uchwałą Nr XXII/213/17 Rady Gminy Wręczyca Wielka z dnia 24 lutego 2017 r.

Rada Gminy Wręczyca Wielka
uchwała:

§ 1

1. Zmienia się Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wręczyca Wielka przyjęte uchwałą Nr XXXII/281/09 Rady Gminy Wręczyca Wielka z dnia 30 listopada 2009 r., zmienione uchwałą Nr XXXV/349/14 Rady Gminy Wręczyca Wielka z dnia 29 września 2014 r. oraz uchwałą Nr XIX/174/16 Rady Gminy Wręczyca Wielka z dnia 29 listopada 2016 r.
2. Zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wręczyca Wielka zawiera:
  - 1) ujednoliconą część tekstową składającą się z:
    - a) części przedstawiającej uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego,
    - b) tekstu Studium - części zawierającej ustalenia określające kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy Wręczyca Wielka,
    - c) uzasadnienia przyjętych rozwiązań wraz z syntezą ustaleń Studium;
  - 2) część graficzną składającą się z:
    - a) planszy sporządzonej na mapie w skali 1 : 25 000, przedstawiającej w formie graficznej uwarunkowania,
    - b) rysunku ujednoliconego Studium - sporządzonego na mapie w skali 1 : 25 000, określającego w formie graficznej kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy Wręczyca Wielka.

§ 2

Załącznikami do niniejszej uchwały są:

- 1) ujednolicona część tekstowa Studium - stanowiąca załącznik nr 1;
- 2) rysunek ujednolicony Studium - stanowiący załącznik nr 2.

§ 3

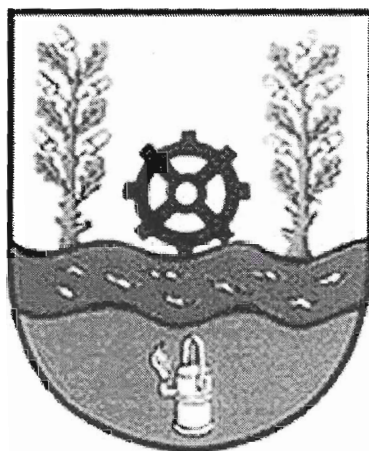
Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Wręczyca Wielka

§ 4

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Gminy
Marek Prubant

STUDIUM
UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
GMINY WRĘCZYCA WIELKA

UJEDNOLICONA CZĘŚĆ TEKSTOWA
STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO GMINY WRĘCZYCA WIELKA

sporządzona na podstawie części tekstowej Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wręczyca Wielka przyjętego uchwałą Nr XXXII/281/09 Rady Gminy Wręczyca Wielka z dnia 30 listopada 2009 r. zmienionego uchwałami:

- Nr XXXV/349/14 Rady Gminy Wręczyca Wielka z dnia 2 września 2014 r.
- Nr XIX/174/16 Rady Gminy Wręczyca Wielka z dnia 29 listopada 2016 r.

załącznik nr 1 do uchwały Nr XXXII/331/18
Rady Gminy Wręczyca Wielka
z dnia 24 kwietnia 2018 r.

Wręczyca Wielka, 2018 r.

Projekt zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wręczyca Wielka z 2009r. został sporządzony przez zespół:

główny projektant   mgr inż. arch. Małgorzatę Pietrasz
   członek Okręgowej Izby Urbanistów z siedzibą w Katowicach (nr ew.KT-188)

projektanci   mgr inż. arch. Anna Krzystolik
   mgr inż. Agnieszka Gawlik
   Konrad Pietrasz

Projekt zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wręczyca Wielka z 2014r. został sporządzony przez zespół:

główny projektant   mgr inż. arch. Małgorzatę Pietrasz
   uprawnienia do projektowania w planowaniu przestrzennym nr 1288/92
   (spełniająca warunki art. 5 pkt 1 i 4 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym)

projektanci   mgr inż. arch. Konrad Pietrasz
   (spełniający warunek art. 5 pkt 4 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym)
   Joanna Pietrasz

Projekt zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wręczyca Wielka z 2016r. został sporządzony przez

główny projektant   dr inż Beatę Kalkę (główny projektant)
   (spełniająca warunek art. 5 pkt 4 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym)

Projekt zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wręczyca Wielka z 2009r. oraz projekty zmiany Studium z 2014r. i 2017r. został sporządzony przez zespół:

główny projektant   mgr inż. arch. Małgorzatę Pietrasz
   uprawnienia do projektowania w planowaniu przestrzennym nr 1288/92
   (spełniająca warunki art. 5 pkt 1 i 4 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym)

projektanci   mgr inż. arch. Konrad Pietrasz
   Joanna Pietrasz
   (spełniający warunek art. 5 pkt 4 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym)

Spis treści

	WSTĘP	4
	UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO	
1	Dane ogólne	7
2	Uwarunkowania rozwoju gminy Wręczyca Wielka wynikające z Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego	8
3	Ustalenia strategii Rozwoju Gminy Wręczyca Wielka	12
4	Dotychczasowe przeznaczenie, zagospodarowanie i uzbrojenie terenu	13
5	Stan ładu przestrzennego i wymogi jego ochrony	21
6	Stan środowiska, w tym stan rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, wielkość i jakość zasobów wodnych oraz wymogi ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego <i>Określenie zawartych w audycie krajobrazowym: rekomendacji i wniosków oraz granic krajobrazów priorytetowych</i>	22
7	Stan dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej	30
8	Warunki i jakość życia mieszkańców, w tym ochrona ich zdrowia	33
9	Zagrożenie bezpieczeństwa ludności i jej mienia	34
10	Potrzeby i możliwości rozwoju gminy	35
11	Stan prawny gruntów	36
12	Występowanie obiektów i terenów chronionych na podstawie przepisów odrębnych	37
13	Występowanie obszarów naturalnych zagrożeń geologicznych	37
14	Występowanie udokumentowanych złóż kopalin oraz terenów górniczych	38
15	Występowanie zasobów wód podziemnych	39
16	Stan systemów komunikacji i infrastruktury technicznej, w tym stopień uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej, energetycznej oraz gospodarki odpadami	39
17	Zadania służące ponadlokalnym celom publicznym	40
18	<i>Wymagania dotyczące ochrony przeciwpowodziowej</i>	40
	KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO - TEKST STUDIUM	
1	Kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów	42
2	Kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów, w tym terenów przeznaczonych do zabudowy oraz terenów wyłączonych spod zabudowy	44
3	Obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody i krajobrazu kulturowego	49
4	Obszary i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej	51
5	Kierunki rozwoju systemów komunikacji i infrastruktury technicznej	52
6	Obszary na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym	54
7	Obszary na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym	52
8	Obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów odrębnych	55
9	Obszary wymagające przeprowadzenia scaleń i podziałów nieruchomości	55
10	Obszary rozmieszczenia obiektów handlowych wielkopowierzchniowych	55
11	Obszary przestrzeni publicznej	53
12	Obszary dla których gmina zamierza sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, w tym obszary wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne	56
13	Kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej	56
14	<i>Obszary na których mogą być rozmieszczone urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100kW</i>	57
15	Obszary szczególnego zagrożenia powodzią oraz obszary osuwania się mas ziemnych	58
16	Obiekty lub obszary, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny	58
17	Obszary pomników zagłady i ich stref ochronnych	58
18	Obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji oraz obszary zdegradowane	58
19	Granice terenów zamkniętych i ich stref ochronnych	58
20	Ogólne wytyczne do planów miejscowych dotyczące zagospodarowania i użytkowania terenów	58
	CZĘŚĆ IV- UZASADNIENIE	
1	Przedmiot zmiany studium, uzasadnienie przyjętych rozwiązań, bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę	60
2	Synteza ustaleń studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wręczyca Wielka	65

WSTĘP

- 1) Pierwsza edycja studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wręczyca Wielka została opracowana w oparciu o art. 6 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. o zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. z 1999 r. Nr 15 poz.139, z późn. zm.).

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wręczyca Wielka zostało przyjęte uchwałą Nr 6/II/2002 Rady Gminy Wręczyca Wielka z dnia 26 marca 2002 r.

- 2) Rada Gminy Wręczyca Wielka uchwałą Nr VII/75/07 z dnia 3 lipca 2007 r. przystąpiła do zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wręczyca Wielka. Przedmiotem zmiany studium było: wyznaczenie nowych terenów inwestycyjnych i dostosowanie ustaleń studium do obowiązujących przepisów oraz do zaistniałych zmian w zagospodarowaniu przestrzennym. Zmiana studium została opracowana zgodnie z zasadami określonymi w rozdziale 2 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. Nr 80, poz. 717, z późn. zm.) oraz w Rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (Dz. U. Nr 118, poz. 1233). W związku z dokonaniem zmian w ustaleniach studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wręczyca Wielka w sposób kompleksowy, obejmujących obszar całej gminy, opracowano na nowo część tekstową studium oraz rysunek przedstawiający w formie graficznej ustalenia, określające kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy, a także granice obszarów, o których mowa w art. 10 ust.2 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Zmianę studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wręczyca Wielka przyjęto uchwałą Nr XXXII/281/09 Rady Gminy Wręczyca Wielka z dnia 30 listopada 2009 r.

- 3) Rada Gminy Wręczyca Wielka uchwałą Nr XXIII/269/13 z dnia 26 kwietnia 2013r. zmienioną uchwałą Nr XXIV/280/13 z dnia 25 czerwca 2013r. przystąpiła do sporządzenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wręczyca Wielka.

Przedmiotem zmiany studium było uzupełnienie obowiązującego studium o pojedyncze ustalenia mające na celu dostosowanie jego ustaleń do aktualnego stanu prawnego i występujących uwarunkowań, a w szczególności uaktualnienie i uzupełnienie: danych statystycznych zawartych w studium, informacji o dotychczasowym zagospodarowaniu i przeznaczeniu terenów, zapisów dotyczących uzbrojenia i dróg publicznych, zapisów dotyczących obiektów i obszarów chronionych na podstawie przepisów odrębnych, w tym dokonanie weryfikacji obiektów i obszarów chronionych na podstawie ustawy o ochronie przyrody, zabytków wpisanych do gminnej ewidencji zabytków, występujących udokumentowanych złóż kopalin, terenów górniczych i obszarów górniczych.

Ponadto dokonano zmiany kierunków zagospodarowania przestrzennego wyodrębnionych obszarów poprzez dokonanie punktowych zmian na rysunku studium:

- a) w miejscowości Truskolasy: obszary oznaczone na rysunku studium nr: 1/14 – 7/14,
- b) w miejscowości Piła Pierwsza – obszar nr 8/14,
- c) w miejscowości Piła Druga – obszar nr 9/14,
- d) w miejscowości Klepaczka – obszar nr 10/14,
- e) między miejscowością Hutka a ulicą Dębieczną w Truskolasach – obszar nr 11/14,
- f) w miejscowości Golce – obszar nr 12/14,
- g) w miejscowości Kuleje: obszary oznaczone na rysunku studium nr: 13/14 – 17/14,
- h) w miejscowości Bór Zapilski – obszar nr 18/14,
- i) w miejscowości Węglowice – obszar nr 19/14,
- j) w miejscowości Czarna Wieś – obszar nr 20/14,
- k) w miejscowości Węglowice – obszar nr 21/14,
- l) w miejscowości Puszczew – obszar nr 22/14,
- m) w miejscowości Długi Kąt: obszary oznaczone na rysunku studium nr 23/14 – 24/14,
- n) w miejscowości Czarna Wieś – obszar nr 25/14,
- o) w miejscowości Bieżeń – obszar nr 26/14,
- p) w miejscowości Wręczyca Wielka: obszary oznaczone na rysunku studium nr 27/14 – 29/14,
- q) w miejscowości Wręczyca Mała: obszary oznaczone na rysunku studium nr 30/14 – 33/14,
- r) w miejscowości Grodzisko: obszary oznaczone na rysunku studium nr 25/14 – 36/14,
- s) w miejscowości Pierzchno: obszary oznaczone na rysunku studium nr 37/14 – 38/14,
- t) w miejscowości Kalej: obszary oznaczone na rysunku studium nr 39/14 – 41/14,
- u) w miejscowości Szarlejka: obszary oznaczone na rysunku studium nr 42/14 – 43/14.

Wprowadzone zmiany miały na celu uzupełnienie dotychczas obowiązującego studium jedynie o pojedyncze ustalenia, w związku z tym studium zostało sporządzone w formie ujednoliconej, a dokonane zmiany w obowiązującym studium zostały odpowiednio wyróżnione.

Zmianę studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wręczyca Wielka przyjęto uchwałą Nr XXXV349/14 Rady Gminy Wręczyca Wielka z dnia 29 września 2014 r.

- 4) Rada Gminy Wręczyca Wielka uchwałą nr XXXVI/359/14 z dnia 7 listopada 2014 r. przystąpiła do sporządzenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy. Przedmiotem zmiany studium była zmiana kierunków zagospodarowania przestrzennego wyodrębnionych obszarów, poprzez dokonanie punktowych zmian na rysunku studium:

- a) w miejscowości Bieżeń – obszar nr 1/15,
- b) w miejscowości Wręczyca Wielka – obszary oznaczone na rysunku studium nr 2/15 – 3/15.

Wprowadzone zmiany miały na celu uzupełnienie dotychczas obowiązującego studium jedynie o pojedyncze ustalenia, w związku z tym studium zostało sporządzone w formie ujednoczonej, a dokonane zmiany w obowiązującym studium zostały odpowiednio wyróżnione.

Zmianę studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wręczyca Wielka przyjęto uchwałą Nr XIX/174/16 Rady Gminy Wręczyca Wielka z dnia 29 listopada 2016 r.

- 5) Rada Gminy Wręczyca Wielka uchwałą Nr XXII/213/17 z dnia 24 lutego 2017 r. przystąpiła do sporządzenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy.

Przedmiotem zmiany studium jest:

- a) dostosowanie ustaleń studium do aktualnego stanu prawnego, w szczególności dokonanie niezbędnej aktualizacji w zakresie uwarunkowań wymienionych w art. 10 ust. 1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym,
- b) zmiana ustaleń studium obejmujących: określenie przeznaczenia terenów zamkniętych ustalonych przez ministra właściwego do spraw transportu oraz zweryfikowanie dotychczasowych ustaleń zawartych w obowiązującym studium w zakresie: określenia zasad prowadzenia infrastruktury technicznej wiążącej się z ograniczeniami w zagospodarowaniu terenów sąsiadujących (takich jak: gazociągi, ropociągi lub linie elektroenergetyczne), określenia zasad ochrony zabytków oraz wyznaczenia obszarów, na których rozmieszczone będą urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii a także ich stref ochronnych.

Ponadto przedmiotem zmiany studium jest zmiana kierunków zagospodarowania przestrzennego wyodrębnionych obszarów poprzez dokonanie punktowych zmian na rysunku studium:

- a) w miejscowości Hutka: obszary oznaczone na rysunku studium nr: 1/17 – 2/17,
- b) w miejscowości Truskolasy: obszary oznaczone na rysunku studium nr: 3/17 – 7/17,
- c) w miejscowości Golce – obszar nr 8/17,
- d) w miejscowości Zamłynie – obszar nr 9/17,
- e) w miejscowościach Brzezinki i Kuleje – obszar nr 10/17,
- f) w miejscowości Piła Druga – obszar nr 11/17,
- g) w miejscowości Klepaczka: obszary oznaczone na rysunku studium nr: 12/17 – 15/17,
- h) w miejscowości Długi Kąt: obszary oznaczone na rysunku studium nr: 16/17 – 17/17,
- i) w miejscowości Borowe – obszar nr 18/17,
- j) w miejscowości Nowiny – obszar nr 19/17,
- k) w miejscowości Węglowice – obszar nr 20/17,
- l) w miejscowości Czarna Wieś – obszar nr 21/17,
- m) w miejscowości Puszczew: obszary oznaczone na rysunku studium nr: 22/17 – 23/17,
- n) w miejscowości Grodzisko: obszary oznaczone na rysunku studium nr: 24/17 – 29/17,
- o) w miejscowości Pierzchno – obszar nr 30/17,
- p) w miejscowości Wręczyca Wielka: obszary oznaczone na rysunku studium nr: 31/17 – 33/17,
- q) w miejscowości Kalej: obszary oznaczone na rysunku studium nr: 34/17 – 36/17,
- r) w miejscowości Szarlejka: obszary oznaczone na rysunku studium nr: 37/17 – 38/17,
- s) w miejscowości Wręczyca Mała – obszar nr 39/17.

Wprowadzone zmiany mają na celu uzupełnienie dotychczas obowiązującego studium jedynie o pojedyncze ustalenia, w związku z tym studium zostało sporządzone w formie ujednoczonej, a dokonane zmiany w obowiązującym studium zostały odpowiednio wyróżnione.

Zmianę studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wręczyca Wielka przyjęto uchwałą Nr..... Rady Gminy Wręczyca Wielka z dnia .....

- 6) Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wręczyca Wielka zawiera:

- a) część tekstową studium, składającą się z:
  - uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego,
  - kierunków zagospodarowania przestrzennego - stanowiących tekst studium,
  - uzasadnienia przyjętych rozwiązań,
  - syntezy ustaleń studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego,
- b) część graficzną, składającą się z:
  - uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego,
  - kierunków zagospodarowania przestrzennego.

**UWARUNKOWANIA
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO**

1. Dane ogólne

Gmina Wręczyca Wielka leży w północnej części województwa śląskiego.

Graniczy z gminami: Kłobuck i Opatów - na północy, Częstochowa - na wschodzie, Blachownia i Herby - na południu oraz Panki i Przystajń - na zachodzie.

Gmina Wręczyca Wielka zajmuje powierzchnię 148 km², co stanowi ok.1,2 % powierzchni województwa śląskiego i 16,7 % powiatu kłobuckiego. Ludność gminy liczy 17 711 mieszkańców (*stan 2016 r.*), co stanowi niespełna 0,4 % ludności województwa śląskiego oraz 20,8 % ludności powiatu kłobuckiego.

Większe miejscowości w gminie to: Wręczyca Wielka, Truskolasy, Kalej, Borowe, Bieżeń i Szarlejka.

W skład gminy wchodzi 28 sołectw skupiających 26 miejscowości.

Należy wskazać na duże zmiany w zarządzaniu administracyjnym terenami dzisiejszej gminy.

Od XVw większa część tych terenów była zarządzana przez wydzielone z ziem starostwa krzepickiego starostwo kłobuckie. Po trzecim rozbiórce Polski (1795 r.) ziemie dzisiejszej gminy włączono do zaboru pruskiego. W latach 1807-15 obszar ten wszedł w skład Księstwa Warszawskiego, a po upadku Księstwa wcielono go w skład Królestwa Polskiego, do powiatu wieluńskiego, w województwie kaliskim.

Od 1845 roku tereny obecnej gminy Wręczyca Wielka należały do guberni warszawskiej, a po reformie administracji w 1867 roku do guberni piotrkowskiej, powiatu częstochowskiego i aż siedmiu różnych gmin. Podział ten funkcjonował do roku 1894, kiedy to utworzono gminy Węglowice i Panki, w skład których weszło większość miejscowości dzisiejszej gminy. Po I wojnie światowej tereny gminy przyłączono do powiatu częstochowskiego w województwie kieleckim. W czasie II wojny światowej przez wschodnie tereny gminy przebiegała granica Generalnej Guberni i III Rzeszy.

Po roku 1945 tereny dzisiejszej gminy wchodziły w skład województw: kieleckiego (lata 1945-50), śląsko-dąbrowskiego (1950-52), katowickiego (1952-75), częstochowskiego (1975-98).

Do lat 70-tych w wielu wsiach działały mniejsze jednostki administracyjne – gromadzkie rady narodowe.

Z dniem 1 stycznia 1973r. utworzono gminy we Wręcycy Wielkiej, Truskolasach i Węglowicach.

Do gminy Wręczyca Wielka dołączono 1 stycznia 1976r. gminę Węglowice, a rok później, 1 stycznia 1977 r., od gminy Wręczyca Wielka odłączono sołectwa Łebki i Cisie, dodano natomiast tereny gminy Truskolasy oraz część gminy Gnaszyn Dolny z sołectwami: Kalej, Szarlejka, Nowa Szarlejka i Wydra.

W roku 1999 Gmina Wręczyca Wielka weszła w skład powiatu kłobuckiego, w województwie śląskim.

Obecnie centralnym ośrodkiem gminy jest miejscowość Wręczyca Wielka będącą siedzibą władz gminy.

Ze względu na ilość 119 mieszkańców na 1 km², gmina Wręczyca Wielka zaliczana jest do terenów wiejskich, o charakterze zurbanizowanym. Ze względu na:

- długotrwały proces odchodzenia od produkcji rolnej, jako podstawowej dziedziny gospodarki i odejście od rolnictwa jako podstawowego źródła utrzymania ludności,
- położenie w zasięgu oddziaływania Częstochowy i dynamiczny rozwój mieszkalnictwa,
- długoletnie tradycje związane z funkcjonowaniem na terenie gminy przemysłu (np. kopalnie rud żelaza, eksploatacja surowców mineralnych) i usług produkcyjnych (masarnie, piekarnie),
- wielkość terenów leśnych i rozwój funkcji rekreacyjnej -

gminę Wręcycę Wielką można zaliczyć do gmin wielofunkcyjnych, o funkcji dominującej rolniczo-mieszkaniowej z uzupełniającymi funkcjami: przemysłową i leśno - rekreacyjną.

Do głównych czynników rozwoju gospodarczego gminy należy zaliczyć:

- 1) potencjał ludnościowy (korzystne wskaźniki demograficzne - *w zakresie migracji*),
- 2) położenie w bezpośrednim sąsiedztwie Częstochowy oraz korzystne położenie względem innych dużych miast (Katowic 78 km, Opoła 88 km, Krakowa 130 km, Łodzi 137 km, Warszawy 226 km),
- 3) powiązania komunikacyjne (drogi wojewódzkie łączące z: Częstochową, Kłobuckiem, Blachownią i Opolem, drogi powiatowe, linie kolejowe łączące ze: Śląskiem, Wybrzeżem i Kępem),
- 4) korzystne warunki dla rozwoju mieszkalnictwa, działalności gospodarczej i rolnictwa.

Do innych elementów wiążących gminę z terenami otaczającymi są:

- 1) uzbrojenie o znaczeniu ponadlokalnym (linia elektroenergetyczna 110 kV, ropociąg, stacja radiowo – telewizyjna w Klepaczce),
- 2) powiązania przyrodnicze (rzeki: Biała Oksza, Gorzelanka, Kocinka, Pankówka i Szarlejka, Park Krajobrazowy Lasy nad Górną Liswartą i jego otulina, kompleksy leśne, korytarze ekologiczne, w tym o znaczeniu regionalnym i krajowym),
- 3) położenie w obszarze głównych zbiorników wód podziemnych – w utworach jury środkowej (nr 325 - Częstochowa W).

2. Uwarunkowania rozwoju gminy Wręczyca Wielka wynikające z Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego 2020+ przyjęto Uchwałą Nr VI/26/2/2016 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 29 sierpnia 2016 r. (Dz. Urz. Woj. Śląskiego, poz. 4619).

Plan określił cele, kierunki i działania realizujące wizję przestrzennego rozwoju regionu, w odniesieniu do czterech obszarów priorytetowych określonych w Strategii „Śląskie 2020+”:

- nowoczesna gospodarka,
- szanse rozwojowe mieszkańców,
- przestrzeń,
- relacje z otoczeniem.

Plan określił również obszary funkcjonalne, w których przyjęto odpowiednie zasady zagospodarowania:

- Miejskie obszary funkcjonalne: ośrodków wojewódzkiego i regionalnych, lokalne ośrodki rozwoju,
- Wiejski obszar funkcjonalny,
- Obszary funkcjonalne szczególnego zjawiska w skali makroregionalnej: górski, terenów zamkniętych, narażony na niebezpieczeństwo powodzi,
- Obszary kształtowania potencjału rozwojowego: cenny przyrodniczo, ochrony krajobrazów kulturowych, ochrony i kształtowania zasobów wodnych, udokumentowanych złóż kopalin,
- Obszar funkcjonalny wymagający rozwoju nowych funkcji przy użyciu instrumentów właściwych polityce regionalnej – przygraniczny,
- Obszary wymagające rewitalizacji,
- Obszar funkcjonalny strefy okołolotniskowej MPL „Katowice”.

W planie województwa wyznaczono cztery cele i kierunki gospodarki przestrzennej. Dla rozwoju gminy Wręczyca podstawowe znaczenie mają:

kierunki i działania celu 1 – nowoczesna gospodarka - promocja wzrostu gospodarczego i innowacji; poprawa dostępności wewnętrznej regionu:

- kształtowanie systemu powiązań wewnętrznych opartych na ciągach dróg i wojewódzkich,
- kształtowanie systemu powiązań wewnętrznych opartych na rozbudowie i modernizacji infrastruktury kolejowej,
- rozwijanie i tworzenie zintegrowanego systemu szlaków i infrastruktury rowerowej, w tym z wykorzystaniem nieczynnych szlaków kolejowych,
- zapewnienie dostępu do usług w zakresie gospodarki wodociągowo-kanalizacyjnej, odpadami, zaopatrzenia w energię elektryczną i gazową oraz systemów teleinformatycznych poprzez budowanie, modernizowanie i integrowanie systemów infrastruktury technicznej;

kierunki i działania celu 2 - szanse rozwojowe mieszkańców – zapewnienie mieszkańcom dostępu do usług publicznych:

- rozwój obszarów objętych procesami dyfuzji rozwoju z wykorzystaniem ich wewnętrznych potencjałów:
  - rozwijanie i podnoszenie jakości usług z zakresu kultury,
  - rozwijanie i podnoszenie jakości usług wspierających funkcjonowanie osób starszych i osób z dysfunkcjami,
  - rozwijanie i podnoszenie jakości usług wspierających funkcjonowanie rodziny (opieka nad dziećmi),
  - modernizowanie i budowanie urządzeń sportu, rekreacji, tworzenie warunków dla aktywnego i zdrowego stylu życia,
- rozwój obszarów wymagających wsparcia procesów rozwojowych:
  - rozwijanie usług podstawowych na obszarach cechujących się relatywnie dużą liczbą ludności (wysokim wskaźnikiem demograficznym),
  - zwiększanie dostępności transportowej do usług w obszarach wyludniających się o niskim wskaźniku demograficznym,
  - zapewnienie dostępu i poprawa jakości usług umożliwiających podnoszenie wiedzy, umiejętności i aktywizację mieszkańców,
  - rozwijanie i podnoszenie jakości usług wspierających funkcjonowanie osób starszych i osób z dysfunkcjami,
  - rozwijanie i podnoszenie jakości usług wspierających funkcjonowanie rodziny (opieka nad dziećmi),
- poprawa wewnętrznej integracji regionu:
  - rozwijanie dostępności do szlaków i infrastruktury rowerowej,
  - zapewnianie dostępu do usług w/z gospodarki wodociągowo-kanalizacyjnej, odpadami;

kierunki i działania celu 3 - przestrzeń – zrównoważone wykorzystywanie zasobów środowiska naturalnego i kulturowego:

- ochrona zasobów środowiska:
  - zapewnienie dostępu i poprawa jakości usług umożliwiających podnoszenie wiedzy, umiejętności i aktywizację mieszkańców,
  - utrzymywanie istniejących obszarów i obiektów objętych prawnymi formami ochrony przyrody i krajobrazu oraz zapewnianie ich integralności,
  - ochrona zasobów wód powierzchniowych i podziemnych ze szczególnym uwzględnieniem wód przeznaczonych dla zaopatrzenia mieszkańców regionu,
  - ochrona i kształtowanie terenów otwartych dla pełnienia funkcji środowiskowych i rekreacyjnych,
  - ochrona dolin rzecznych oraz renaturalizowanie ich wybranych fragmentów, odbudowywanie stref ekotonowych poprzez odtwarzanie roślinności oraz ochrona właściwych stosunków wodnych na obszarach ekosystemów zależnych od wód, stanowiących siedliska cenne przyrodniczo,
  - rekultywacja terenów zdegradowanych, w tym likwidowanie nieczynnych składowisk odpadów niebezpiecznych stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska i zdrowia ludzi,
  - utrzymywanie lub powiększanie powierzchni leśnej przy uwzględnieniu wytycznych dla zwiększania lesistości i kształtowania granicy rolno-leśnej oraz przeciwdziałanie fragmentacji zwartych kompleksów leśnych,
  - kształtowanie ciągłości systemu obszarów chronionych oraz regionalnej sieci powiązań przyrodniczych, z uwzględnieniem korytarzy ekologicznych łączących biocentra oraz obszary zasilania systemu przyrodniczego,
  - ochrona gleb o najwyższej bonitacji przed przeznaczeniem na cele niezwiązane z produkcją rolną oraz ogólna ochrona gleb przed zanieczyszczeniem,
  - przeciwdziałanie skutkom suszy i powodzi poprzez zmniejszanie odpływu wód opadowych ze zlewni oraz wdrażanie różnych form retencji (m.in. technicznej i nietechnicznej),
  - dostosowywanie sposobu zagospodarowania i użytkowania terenu do potrzeb ochrony i przyszłego wykorzystania udokumentowanych złóż kopalin,
- kształtowanie krajobrazów kulturowych w obszarach wiejskich:
  - kształtowanie rolniczej przestrzeni produkcyjnej na obszarach o wysokim potencjale glebowym,
  - wielofunkcyjny rozwój na obszarach o niskim potencjale glebowym przy zachowaniu walorów przyrodniczych i tradycyjnego krajobrazu rolniczego,
  - rozwój rolnictwa ekologicznego, agroturystyki oraz przetwórstwa produktów lokalnych i tradycyjnych na obszarach o wysokim potencjale przyrodniczym,
  - podnoszenie walorów przyrodniczych rolniczej przestrzeni produkcyjnej,
  - kreowanie przestrzeni publicznych umożliwiających wspólne spędzanie czasu przez mieszkańców i integrację społeczności lokalnych i ich wyposażanie w odpowiednią infrastrukturę,
  - rozwój energetyki rozproszonej opartej na odnawialnych źródłach energii;

kierunki i działania celu 4 - relacje z otoczeniem – infrastrukturalne powiązania regionu:

- rozwój ponadregionalnej i międzynarodowej infrastruktury transportowej:
  - budowanie, przebudowywanie i remontowanie dróg wojewódzkich dla zwiększenia dostępności transportowej województwa,
  - rozwój ponadregionalnej i regionalnej infrastruktury technicznej:
  - zwiększanie udziału odnawialnych źródeł energii w produkcji energii w celu podnoszenia bezpieczeństwa energetycznego na poziomie regionalnym i krajowym,
  - integrowanie sieci przesyłowej i dystrybucyjnej dla potrzeb odbioru energii ze źródeł odnawialnych,
  - rozwijanie inteligentnych sieci przesyłowych,
  - rozwijanie, modernizowanie i integrowanie systemów przesyłowych,
  - budowanie infrastruktury do selektywnej zbiórki odpadów komunalnych „u źródła” oraz punktów selektywnej zbiórki odpadów komunalnych (PSZOK), zmniejszanie ilości odpadów poprzez tworzenie punktów napraw i ponownego użycia.

Ponadto w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego 2020+ określono:

- *zadania samorządowe służące realizacji celu publicznego oraz inwestycje celu publicznego postulowane przez samorząd województwa ustalone w dokumentach przyjętych przez Sejmik Województwa Śląskiego,*
- *inwestycje celu publicznego zależne od podmiotów innych niż samorząd województwa, ustalonych w dokumentach przyjętych przez Sejm Rzeczypospolitej, Radę Ministrów, właściwego ministra lub sejmik województwa, z wyszczególnieniem inwestycji posiadających potencjalne finansowanie i inwestycji postulowanych.*

Obszary funkcjonalne obejmujące Gminę Wręczyca Wielka:

Dla wiejskiego obszaru funkcjonalnego przyjmuje się następujące zasady zagospodarowania:

- ochrona historycznych układów ruralistycznych,
- utrzymania tradycyjnej skali i form zabudowy,
- kształtowanie oraz poprawa dostępności przestrzeni i obiektów publicznych z uwzględnieniem ograniczeń i potrzeb osób z różnymi dysfunkcjami, utrudniającymi poruszanie się w przestrzeni lub jej percepcję, osób starszych oraz osób sprawujących opiekę nad małymi dziećmi,
- wprowadzanie rozwiązań przestrzennych poprawiających bezpieczeństwo publiczne,
- ochrona obszarów o wysokim potencjale glebowym przed ich nierolniczym użytkowaniem,
- utrzymywanie i przywracanie mozaikowości krajobrazu rolniczego,
- zachowanie walorów przyrodniczych dolin rzecznych, w tym o charakterze zielonych użytków (m. in. łąki i pastwiska) oraz utrzymanie pełnionej funkcji korytarza ekologicznego,
- stosowanie różnorodnych form retencji technicznej i nietechnicznej, w tym ochrona przed spływem zanieczyszczeń do wód,
- prowadzenie efektywnych prac melioracyjnych na obszarach wiejskich uwzględniających wymagania ochrony środowiska,
- wykluczenie możliwości uprawy roślin energetycznych obcych gatunków inwazyjnych lub potencjalnie inwazyjnych, stanowiących zagrożenie dla różnorodności biologicznej,
- wykluczenie możliwości lokalizowania nowych obiektów gospodarowania odpadami wydobywczymi i zwalówisk odpadów wydobywczych na terenach rolnych lub leśnych,
- kultywowanie lokalnych tradycji, w tym tworzenie markowych produktów turystycznych,
- rozwój turystyki i agroturystyki z uwzględnieniem minimalizacji konfliktów środowiskowych,
- wdrażanie innowacyjnych rozwiązań w rolnictwie, leśnictwie, ekologii w oparciu o wyniki doświadczeń instytucji naukowych i badawczo-rozwojowych,
- rozwijanie inwestycji gospodarczych wykorzystujących lokalny potencjał rolniczy w powiązaniu ze szlakami komunikacyjnymi,
- ograniczanie niskiej emisji i minimalizowanie zapotrzebowania na energię oraz zmniejszanie emisji zanieczyszczeń,
- przeciwdziałanie powstawaniu i zmniejszanie uciążliwości hałasu,
- uwzględnianie przy lokalizacji farm i turbin wiatrowych odpowiedniej (wynikającej z lokalnych warunków terenowych) odległości od zabudowy mieszkaniowej.

Obszar terenów zamkniętych

Tereny zamknięte „to tereny o charakterze zastrzeżonym ze względu na obronność i bezpieczeństwo państwa, określone przez właściwych ministrów i kierowników urzędów centralnych”. Tereny te wyznacza się dla zapewnienia prawidłowego funkcjonowania systemów obrony kraju, w tym w zakresie wykorzystania infrastruktury drogowej, kolejowej i lotniczej na potrzeby przewozów wojskowych. Obszar funkcjonalny obejmuje m.in. teren gminy Wręczyca Wielka. Rozwój terenów zamkniętych winien być ukierunkowany na zachowanie ich funkcji podstawowych bezpośrednio związanych z obronnością i bezpieczeństwem państwa, z jednoczesnym wykorzystaniem cech tych obszarów do rozwoju regionu.

Dla obszaru terenów zamkniętych przyjmuje się następujące zasady zagospodarowania:

- integracja przestrzenna terenów zamkniętych z ich otoczeniem funkcjonalnym;
- wprowadzenie regionalnych standardów architektoniczno - urbanistycznych (w wyznaczonych strefach buforowych);
- ochrona obiektów dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego, ich adaptacja i wykorzystanie dla nowych funkcji;
- ograniczenie zagospodarowania i użytkowania terenu, w tym wykluczenie możliwości zabudowy w strefach ochronnych terenów zamkniętych.

Obszar cenny przyrodniczo

Województwo śląskie posiada wiele unikalnych wartości przyrodniczych, pomimo że uznawane jest za jeden z najbardziej przekształconych antropogenicznie obszarów Polski. Na obszary cenne przyrodniczo w województwie składają się w szczególności: obszary podlegające ochronie prawnej na mocy ustawy o ochronie przyrody, ostoje przyrody, korytarze ekologiczne.

Ww. obszary znajdują się m.in. na terenie Gminy Wręczyca Wielka.

Rozwój obszaru powinien być ukierunkowany na ochronę walorów przyrodniczych obszarów cennych przyrodniczo. Cenne elementy środowiska przyrodniczego stanowią jednocześnie główne walory turystyczne województwa śląskiego, stwarzające możliwości rozwoju funkcji turystyczno-rekreacyjnej regionu. Funkcja ta jest ważnym czynnikiem nie tylko wzrostu, ale także aktywizacji gospodarczej wielu obszarów regionu. Jednakże rozwój funkcji turystyczno-rekreacyjnej na obszarach cennych przyrodniczo winien zostać podporządkowany zachowaniu różnorodności biologicznej.

Dla obszaru cennego przyrodniczo przyjmuje się następujące zasady zagospodarowania przestrzennego:

- utrzymanie aktualnego użytkowania na terenach o wysokich walorach przyrodniczych, których zasoby są uzależnione od prowadzonej ekstensywnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej i mają istotne znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej,
- wzmocnienie funkcji przyrodniczej korytarzy ekologicznych poprzez ograniczanie ich zainwestowania, usuwanie istniejących barier oraz kształtowanie struktur przestrzennych sprzyjających migracji gatunków,
- zachowanie ciągłości przestrzennej i funkcjonalnej przyrodniczych obszarów prawnie chronionych i korytarzy ekologicznych w tym w obszarze dolin rzecznych;
- preferowanie ekoturystyki (turystyka przyrodnicza) na obszarach chronionych i obszarach cennych przyrodniczo szczególnie podatnych na degradację,
- optymalizowanie stopnia zagospodarowania turystycznego i powiązania go z naturalną chłonnością środowiska, w tym wyznaczenie stref wyłączonych z użytkowania turystycznego,
- planowanie inwestycji z uwzględnieniem ochrony: siedlisk przyrodniczych, gatunków, ciągłości i drożności korytarzy ekologicznych; w przypadku niemożliwych do uniknięcia kolizji stosowanie działań minimalizujących,
- wdrażanie dokumentów opartych na przepisach odrębnych (planów ochrony, planów zadań ochronnych),
- wykluczenie lokalizacji elektrowni wiatrowych i fotowoltaicznych w obszarach specjalnej ochrony ptaków, użytków ekologicznych, zespołach przyrodniczo-krajobrazowych i obszarach chronionego krajobrazu,
- wykluczenie lokalizacji farm wiatrowych w obrębie ostoi, korytarzy i przystanków pośrednich dla ptaków, w obrębie ostoi i korytarzy dla nietoperzy, stosowanie rozwiązań minimalizujących śmiertelność ptaków związaną z napowietrznymi liniami energetycznymi i farmami wiatrowymi,
- preferowanie lokalizowania elektrowni wodnych wyłącznie na istniejących urządzeniach wodnych i nowo budowanych zbiornikach wodnych przy uwzględnieniu uwarunkowań środowiskowych oraz zastosowaniu rozwiązań zapewniających możliwość migracji organizmów wodnych.

Dla obszaru ochrony i kształtowania zasobów wodnych przyjmuje się zasady zagospodarowania:

- dostosowanie sposobu zagospodarowania i użytkowania terenu do potrzeb ochrony zasobów wód (w tym wód pitnych), poprzez wykluczanie funkcji i form zagospodarowania terenu stwarzających zagrożenie dla wód lub powodujących pogarszanie warunków zasilania podziemnych poziomów wodonośnych, w tym w strefach ochronnych ujęć wód, projektowanych obszarach ochronnych i strefach zasilania GZWP,
- ochrona zasobów wód - uregulowanie gospodarki ściekowej i odpadami oraz likwidowanie istniejących źródeł zanieczyszczeń wynikających z intensywnego użytkowania rolniczego, działalności przemysłowej,
- koncentracja terenów inwestycyjnych (zabudowy mieszkaniowej) w obszarach aglomeracji obsługiwanych systemami zbiorowego odprowadzania ścieków do oczyszczalni zapewniających właściwy stopień oczyszczania,
- usprawnianie systemów melioracyjnych poprzez przebudowę systemów odwadniających na nawadniająco-odwadniające oraz dla retencjonowania wód,
- zachowanie mozaiki powierzchni nieprzepuszczalnych z terenami biologicznie czynnymi (parki, ogrody, trawniki) na terenach zurbanizowanych,
- realizowanie działań technicznych, z zakresu małej retencji, w tym budowa zbiorników retencyjnych, poza obszarami źródeł i mokradła,
- utrzymanie i zwiększanie retencyjności w zlewniach poprzez: ochronę obszarów mokradłowych oraz dolin cieków rzecznych, renaturalizację rzek i potoków,
- zagospodarowanie niezanieczyszczonych wód opadowych i roztopowych z powierzchni szczelnych w pierwszym rzędzie w obrębie posesji, a następnie w obrębie zlewni obejmującej obszar zurbanizowany,
- ograniczanie lokalizacji działalności wodochłonnej na obszarach deficytów wody służącej do zaopatrzenia ludzi w wodę do spożycia,
- lokowanie elektrowni wodnych wyłącznie na istniejących urządzeniach wodnych i nowo budowanych zbiornikach wodnych przy uwzględnieniu uwarunkowań środowiskowych oraz zastosowaniu rozwiązań zapewniających możliwość migracji organizmów wodnych.

Dla obszaru ochrony udokumentowanych złóż kopalin przyjmuje się zasady zagospodarowania:

- zachowanie przeznaczenia i sposobu zagospodarowania terenów złóż umożliwiające ich przyszłą eksploatację z uwzględnieniem minimalizacji kosztów związanych z ochroną środowiska i człowieka,
- wydobywanie kopaliny ze złóż musi być warunkowane ochroną szczególnie cennych zasobów środowiska, zwłaszcza wód podziemnych, obszarów ochrony przyrody, a także społecznymi potrzebami ochrony obszarów i obiektów na powierzchni terenu: zwartej zabudowy jednostek osadniczych, obiektów o szczególnej wartości historycznej, kulturowej lub gospodarczej, obiektów infrastruktury kluczowych dla funkcjonowania społeczeństwa,
- rekultywacja terenów przemysłowych z uwzględnieniem ochrony kształtujących się siedlisk cennych przyrodniczo.

3. Ustalenia Strategii Rozwoju Gminy Wręczyca Wielka

Kierunki i strategia rozwoju Gminy Wręczyca Wielka zostały określone w 1999 roku. Ostatnia aktualizacja została przyjęta przez Radę Gminy Wręczyca Wielka uchwałą Nr XI/116/16 z dnia 18 lutego 2016 r.

W zaktualizowanej Strategii Rozwoju Gminy Wręczyca Wielka zaplanowano koncepcję funkcjonowania Gminy w perspektywie do 2025 roku.

Wnioski z diagnozy stanu gminy

Zasadniczy wpływ na funkcjonowanie gminy Wręczyca Wielka wywiera położenie geograficzne.

Gmina leży na terenach związanych z rolnictwem i w bliskości ośrodków miejskich (Częstochowy i Kłobucka). Sprzyja to dokonywaniu zmian w tradycyjnym, małoobszarowym, rozdrobnionym rolnictwie.

W porównaniu z diagnozą opracowaną w 1999 r. nasiliła się migracja mieszkańców Częstochowy do przygranicznych miejscowości gminy. W ciągu ostatnich 5 lat objętych analizą widzimy stały powolny trend wzrostowy liczby ludności zamieszkującej teren gminy. Liczba mieszkańców na koniec 2014 roku w stosunku do roku 2010 wzrosła o 138 osób, co stanowi wzrost o 0,79 %.

Jednym z podstawowych i najważniejszych uwarunkowań rozwoju gminy jest sytuacja demograficzna, tendencje przekształceń w liczbie ludności i jej strukturze.

Gminę Wręczyca Wielka (wg stanu na dzień 31.10.2015 r.) zamieszkuje 17 830 osób w 32 miejscowościach, przy gęstości zaludnienia 119 osób na km². Jest on wyższy niż powiatowy, gdzie na km² przypada średnio 96 osób i zbliżony do średniej krajowej 123 osób na km².

Przyrost naturalny w ostatnich latach jest ujemny. W roku 2013 wyniósł (-) 21 osób, a w roku 2014 (-) 37 osób. Sąsiedztwo zjazdów z autostrady daje szereg możliwości rozwoju, szczególnie w sektorach związanych z logistyką transportu, magazynowania i przewozu towarów.

Wyposażenie w infrastrukturę techniczną w porównaniu z innymi gminami jest średnie.

Wysoki jest stopień zwodociągowania gminy oraz telefonizacji, dobry jest stan dróg.

Jest to ważne ze względu na poziom życia mieszkańców (podniesienie standardu gospodarstw), jak również rozwój przedsiębiorczości (przyciągnięcie inwestorów).

Mniej korzystna sytuacja pod względem kanalizacji (brak kanalizacji w przeważającej części gminy).

Ścieki komunalne odprowadzane są do dwóch oczyszczalni ścieków w miejscowościach Wręczyca Wielka oraz Truskolasy. Mieszkańcy pragną poprawić ten stan, co według nich będzie jednym z atutów gminy przy podejmowaniu decyzji o lokalizacji firm przez potencjalnych przedsiębiorców.

Zasadniczą przesłanką rozwoju gminy Wręczyca Wielka jest połączenie funkcji: produkcji rolnej w wybranych kierunkach z rozwinięciem usług otoczenia rolnictwa, funkcji mieszkaniowej oraz przedsiębiorczości, rekreacji i agroturystyki, przy poprawie stanu infrastruktury zarówno technicznej jak i społecznej.

Wizja przyszłości gminy wytyczona w 2016 r. przedstawia się następująco:

Wręczyca Wielka to gmina atrakcyjnie położona przy linii kolejowej Śląsk-Porty, przy autostradzie A-1, posiadająca walory historyczne, kulturowe, rekreacyjne oraz dogodne warunki do zamieszkania i prowadzenia działalności gospodarczej.

Misja Gminy Wręczyca Wielka

Zwiększenie konkurencyjności Gminy Wręczyca Wielka oraz dążenie do osiągnięcia trwałego rozwoju.

Cel główny rozwoju gminy Wręczyca Wielka brzmi następująco:

Zwiększenie konkurencyjności Gminy Wręczyca Wielka oraz dążenie do osiągnięcia trwałego rozwoju.

Wśród celów strategicznych, celów operacyjnych, kierunków rozwoju, wskazanych zadań i projektów wdrożeniowych przyjętych w zaktualizowanej Strategii Rozwoju Gminy Wręczyca Wielka jedynie niektóre z nich stanowią uwarunkowania dla zagospodarowania przestrzennego gminy; należy do nich zaliczyć:

1) Budowanie konkurencyjnej gospodarki

podniesienie konkurencyjności przedsiębiorstw, rozwój turystyki i agroturystyki, podnoszenie konkurencyjności rolnictwa, atrakcyjny wizerunek gminy,

2) Nowoczesna infrastruktura przy zachowaniu wysokiej jakości środowiska naturalnego, zasobów przyrodniczych i historycznych

rozwój infrastruktury w zakresie ochrony środowiska; rozwój systemu gospodarki odpadami, budowa gazociągu przesyłowego wraz ze stacją redukcyjną; rozwój infrastruktury drogowej, rozbudowa bazy kulturalnej, budowa bazy sportowej, zagospodarowanie przestrzeni publicznej,

3) Rozwój kapitału ludzkiego

rozwój oferty kulturowej i sportowej, podniesienie dostępności usług społecznych i zdrowotnych, poprawa dostępności komunikacyjnej środkami transportu zbiorowego, wzrost integracji mieszkańców.

4. Dotychczasowe przeznaczenie, zagospodarowanie i uzbrojenie terenu

Użytkowanie terenów:

W strukturze użytkowania gruntów gminy Wręczyca Wielka należy wyróżnić:

- tereny użytków rolnych stanowiące ok. 55 % powierzchni gminy,
- las i zadrzewienia zajmujące ok. 36% powierzchni gminy,
- tereny zainwestowane i inne stanowiące ok. 9% powierzchni gminy.

Podstawową funkcją użytkowania terenów, ze względu na powierzchnię terenów, jest rolnictwo. Ma ono jednak malejące znaczenie, przede wszystkim ze względu na istniejący na części gminy rozłóg i klasę gruntów rolnych - niekorzystne dla kontynuowania produkcji rolnej (grunty rolne są odłogowane i ulegają szybkiej renaturalizacji). Jedynie 33% pow. gminy stanowią grunty rolne wykorzystywane dla prowadzenia produkcji rolniczej (dane 2010r.). Grunty leśne i zadrzewione zajmują znaczący obszar. W granicach gminy występują duże areale państwowych gruntów leśnych (zajmujące 33% powierzchni gminy), ulega zwiększeniu powierzchnia gruntów leśnych prywatnych poprzez zalesienie części terenów rolnych. W sposób znaczący zwiększa się powierzchnia gruntów zadrzewionych (w granicach odłogowanych gruntów rolnych).

Wśród terenów zainwestowanych dominują tereny wykorzystywane na cele mieszkaniowe (zabudowa jednorodzinna, wielorodzinna i zagrodowa). Stosunkowo duża jest powierzchnia terenów związanych z produkcją (tereny po dawnych kopalniach żelaza wykorzystywane na cele produkcyjno - magazynowe, tereny prowadzonej eksploatacji surowców mineralnych, tereny związane z prowadzoną działalnością gospodarczą). Wśród usług dominują usługi publiczne (szkoły, remizy strażackie, boiska) i handel.

Dotychczasowe przeznaczenie terenów

W granicach gminy do końca 2003 r. obowiązywał plan miejscowy z 1993 r. - przyjęty uchwałą Nr 41/V/93 Rady Gminy Wręczyca Wielka z dnia 28 grudnia 1993 r. (Dz. Urz. Woj. Częstochowskiego z 1994r. Nr 3).

W latach 1999 – 2003 przyjęto kilka (9) miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego obejmujących pojedyncze nieruchomości lub tereny w poszczególnych miejscowościach gminy.

W 2006r. uchwalono miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obejmujący obszar położony w granicach administracyjnych gminy Wręczyca Wielka (uchwała Nr XXIX/269/06 Rady Gminy Wręczyca Wielka z dnia 25 października 2006 r. opublikowana w Dz. Urz. Woj. Śląskiego Nr 141, poz. 3969).

Plan z 2006 r. został zmieniony w sposób kompleksowy, z opracowaniem nowej części tekstowej i graficznej. Zmiana planu objęła cały obszar położony w granicach administracyjnych gminy Wręczyca Wielka, z wyłączeniem działek nr ew. 208, 209 i 210 położonych w miejscowości Puszczew.

Plan został przyjęty uchwałą Nr IX/102/11 Rady Gminy Wręczyca Wielka z dnia 7 lipca 2011 r. opublikowaną w Dz. Urz. Województwa Śląskiego Nr 186, poz. 3481.

Rozstrzygnięciem Nadzorczym Wojewody Śląskiego nr IF/III/0911/31/11 z dnia 10 sierpnia 2011 r. (Dz. Urz. Województwa Śląskiego Nr 186, poz. 3484) stwierdzono nieważność zapisów: §9 ust. 2 pkt 1,2 i 3, §11 ust.6 oraz § 15 ust. 4 lit. b części tekstowej planu.

W miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego z 2011r. **Uchwałą Nr XXXV/350/14 Rady Gminy Wręczyca Wielka z dnia 29 września 2014 r. (Dz. Urz. Woj. Śląskiego z 2014 r. poz. 5120)** wprowadzono zmiany w części tekstowej planu, w zakresie niektórych regulacji odnoszących się do gabarytów obiektów.

W granicach obszarów objętych obowiązującymi planami, sporządzono nowe miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, obejmujące wydzielone obszary w poszczególnych miejscowościach gminy:

lp	nr i data uchwały Rady Gminy Wręczyca Wielka	poz. i data Dz. Urz. Woj. Śląskiego, w którym opublikowano plan	zakres miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego
1	Nr XXXV/351/14 z 29 września 2014r.	poz. 5121 8 październik 2014r.	9 obszarów : Wręczyca Wielka, Wręczyca Mała, Jezioro, Borowe, Nowiny, Bieżeń, Kalej
2	Nr XXXV/352/14 z 29 września 2014r.	poz. 5122 8 październik 2014r.	1 obszar - Szarlejka
3	Nr XXXV/353/14 z 29 września 2014r.	poz. 5123 8 październik 2014r.	43 obszary : Truskolasy, Piła I, Piła II, Klepaczka, Hutka, Golce, Kuleje, Bór Zapilski, Węglowice, Czarna Wieś, Puszczew, Długi Kąt, Bieżeń, Wręczyca Wielka, Wręczyca Mała, Grodzisko. Pierzchno. Kalej, Szarlejka
4	Nr XVIII/164/16 z 30 września 2016r.	poz. 5100 7 październik 2016r.	2 obszary - Kalej
5	Nr XXIV/229/17 z 26 kwietnia 2017r.	poz. 2876 z 4 maj 2017r.	3 obszary - Bieżeń i Wręczyca Wielka

Zagospodarowanie i przeznaczenie terenów poszczególnych sołectw

Zgodnie z ustaleniami obowiązujących w granicach gminy Wręczyca Wielka planów miejscowych w poszczególnych miejscowościach przewidziano następujące przeznaczenie terenów:

miejsowość liczba mieszkańców	Istniejące zagospodarowanie terenu	Przeznaczenie w planie miejscowym
Bieżeń 831	Dominuje przyuliczna zabudowa mieszkaniowa i zagrodowa. Usługi – szkoła, przedszkole, remiza strażacka oraz nieliczne usługi na działkach z zabudową mieszkaniową. Zabudowa produkcyjna, tartak. Powierzchnia - 437 ha	Utrzymanie terenów zabudowy mieszkaniowej i zagrodowej, z uzupełnieniami przy istniejących i projektowanych drogach. Utrzymanie istniejącej zabudowy usługowo-produkcyjnej.
Borowe 1038	Dominuje przyuliczna zabudowa mieszkaniowa i zagrodowa. Nieliczna zabudowa rekreacyjna. Usługi – szkoła, przedszkole, remiza strażacka, filia biblioteki, sklepy. Istnieje boisko, klub sportowy. Istnieje zabudowa produkcyjna, tartak. Istnieje ujęcie wody. Powierzchnia - 333 ha.	Utrzymanie terenów zabudowy mieszkaniowej i zagrodowej, z uzupełnieniami przy istniejących drogach. Wyznaczenie terenu dla zabudowy rekreacyjnej. Utrzymanie istniejącej zabudowy usługowo-produkcyjnej.
Bór Zapilski 380	Dominuje przyuliczna zabudowa mieszkaniowa i zagrodowa. Usługi – kościół, nieliczne sklepy. Powierzchnia - 68 ha.	Utrzymanie terenów zabudowy mieszkaniowej i zagrodowej oraz usługowej, z uzupełnieniami przy istniejących drogach.
Brzezinki 104	Niewielka osada, z przyuliczną zabudową zagrodową i uzupełniającą zabudową mieszkaniową i rekreacyjną. Powierzchnia - 57 ha.	Utrzymanie terenów zabudowy mieszkaniowej i zagrodowej, z poszerzeniem przy drodze powiatowej.
Czarna Wieś 575	Dominuje przyuliczna zabudowa mieszkaniowa (w tym w formie osiedlowej), z uzupełniającą zabudową zagrodową. Usługi - remiza, stacja paliw, sklepy. Istnieje cmentarz. Istnieją zakłady rzemieślnicze i produkcyjne. Prowadzona jest eksploatacja piasku. Istnieje ujęcie wody. Powierzchnia - 406 ha.	Utrzymanie terenów zabudowy mieszkaniowej i zagrodowej. Wyznaczenie terenu dla lokalizacji osiedla mieszkaniowego. Utrzymanie zabudowy usługowo-produkcyjnej, z wyznaczeniem terenu dla lokalizacji zabudowy wielofunkcyjnej (koło cmentarza). Utrzymanie terenu dla prowadzenia eksploatacji kopalin.
Długi Kąt 474	Dominuje zabudowa mieszkaniowa i zagrodowa. Występuje zabudowa rekreacyjna i agroturystyka. Usługi - remiza strażacka, kaplica, sklepy oraz nieliczne usługi i rzemiosło na działkach z zabudową mieszkaniową. Istnieje niewielka ferma. Powierzchnia - 452 ha.	Utrzymanie terenów zabudowy mieszkaniowej i zagrodowej z usługami, z uzupełnieniami przy istniejących drogach. Wyznaczenie terenów dla zabudowy rekreacyjnej.
Golce 366	Dominująca przyuliczna zabudowa zagrodowa i mieszkaniowa. Usługi – remiza strażacka, nieliczne usługi na działkach z zabudową mieszkaniową. Istnieje boisko, klub sportowy. Pojedyncze zakłady rzemieślnicze. Na uboczu hałda poeksploatacyjna z dużymi terenami produkcyjnymi. Powierzchnia - 227 ha.	Utrzymanie terenów zabudowy mieszkaniowej i zagrodowej. Utrzymanie istniejącej zabudowy usługowo-produkcyjnej. Wyznaczenie terenów dla zabudowy zagrodowej oraz rekreacyjnej.
Grodzisko 712	Dominująca przyuliczna zabudowa mieszkaniowa i zagrodowa, z uzupełniającymi usługami.	Utrzymanie terenów zabudowy mieszkaniowej i zagrodowej oraz istniejącej zabudowy usługowo-produkcyjnej.

	<p>Usługi - szkoła, przedszkole remiza strażacka, kościół, sklepy, stacja paliw. Istnieje cmentarz, zbiornik wodny. Istnieją tereny usługowo-produkcyjne, w tym związane z gospodarowaniem odpadami. Duży teren po eksploatacji gliny, z zakładem produkcyjno-handlowym. Powierzchnia - 406 ha.</p>	<p>Wyznaczenie terenów dla zabudowy mieszkaniowej przy drogach oraz w formie osiedla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej. Wyznaczenie terenów dla zabudowy rekreacyjnej.</p>
Hutka 633	<p>Dominuje przyuliczna zabudowa mieszkaniowa i zagrodowa. Usługi – oświatowo-wychowawcze (w budynku po szkole), przedszkole, remiza strażacka, sklepy. Pojedyncze zakłady produkcyjne. Duże tereny eksploatacji piasków. Powierzchnia - 566 ha.</p>	<p>Utrzymanie terenów zabudowy mieszkaniowej i zagrodowej, z poszerzeniami przy istniejących i projektowanych drogach. Utrzymanie istniejącej zabudowy usługowo-produkcyjnej. Wyznaczenie terenów dla prowadzenia eksploatacji kopalin.</p>
Jezioro 401	<p>Przyuliczna zabudowa zagrodowa i uzupełniająca zabudowa mieszkaniowa. Istnieje leśniczówka, zabudowa rekreacyjna. Usługi - nieliczne sklepy. Istnieje boisko, klub sportowy. Powierzchnia – 144 ha</p>	<p>Utrzymanie i poszerzenie terenów zabudowy mieszkaniowej i zagrodowej z usługami, przy istniejących drogach. Wyznaczenie osiedla zabudowy rekreacyjnej.</p>
Kalej 1736	<p>Dominuje zabudowa przyuliczna mieszkaniowa i zagrodowa. W trakcie realizacji osiedla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej. Ukształtowane centrum usługowe. Usługi – szkoła, przedszkole, ośrodek zdrowia, remiza strażacka, kościół, sklepy. Istnieje boisko. Istnieje cmentarz. Występują usługi i rzemiosło, w tym na działkach z zabudową mieszkaniową. Przy drodze wojewódzkiej hałda poeksploatacyjna z terenami produkcyjnymi i zabudową wielorodzinną. Powierzchnia - 990 ha.</p>	<p>Utrzymanie terenów zabudowy mieszkaniowej i zagrodowej, z wyznaczeniem terenów dla lokalizacji osiedli zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej oraz rekreacyjnej. Utrzymanie terenów usługowych oraz istniejącej zabudowy usługowo-produkcyjnej, wraz z wyznaczeniem nowych terenów, w tym dla lokalizacji zabudowy wielofunkcyjnej. Wyznaczenie terenów zabudowy zagrodowej i rekreacyjnej przy Gorzelance.</p>
Klepaczka 420	<p>Dominująca przyuliczna zabudowa zagrodowa i mieszkaniowa. Usługi - remiza strażacka. Istnieje zabudowa usługowo-produkcyjna. Na uboczu istnieje radiowo-telewizyjne centrum nadawcze. Powierzchnia - 506 ha.</p>	<p>Utrzymanie terenów zabudowy mieszkaniowej i zagrodowej. Wyznaczenie terenów dla lokalizacji zabudowy mieszkaniowej przy istniejącej i projektowanej drodze. Utrzymanie istniejącej zabudowy usługowo-produkcyjnej. Utrzymanie terenu radiowo-telewizyjnego centrum nadawczego.</p>
Kuleje 678	<p>Dominująca przyuliczna zabudowa mieszkaniowa i zabudowa zagrodowa. Nieliczna zabudowa rekreacyjna. Usługi – szkoła, remiza strażacka, kościół, sklepy. Powierzchnia - 459 ha.</p>	<p>Utrzymanie terenów zabudowy mieszkaniowej i zagrodowej, z poszerzeniami przy istniejących drogach. Utrzymanie terenów usługowych. Wyznaczenie terenów dla lokalizacji zabudowy rekreacyjnej.</p>
Nowiny 352	<p>Dominująca przyuliczna zabudowa zagrodowa i mieszkaniowa. Usługi - remiza strażacka. Powierzchnia - 245 ha.</p>	<p>Utrzymanie terenów zabudowy mieszkaniowej i zagrodowej, z poszerzeniami w drugiej linii zabudowy i przy istniejących drogach. Utrzymanie terenów usługowo-produkcyjnych.</p>
Nowa Szarlejka 184	<p>Istniejąca zabudowa wielofunkcyjna – obok zabudowy mieszkaniowej i nielicznej zagrodowej wzdłuż drogi wojewódzkiej rozwija się zabudowa usługowa i produkcyjna (w drugiej linii zabudowy, za budynkami mieszkalnymi i jako samodzielne objekty).</p>	<p>Utrzymanie terenów zabudowy wielofunkcyjnej, z poszerzeniem w głąb nieruchomości. Wyznaczenie terenów produkcyjno-usługowych na północ od ul. Naftowej (w pobliżu autostrady). Wyznaczenie terenu dla prowadzenia eksploatacji kopalin.</p>

	Po stronie wschodniej autostrady - prowadzona eksploatacja piasku. Powierzchnia - 154 ha.	Uwzględnienie terenu autostrady.
Pierzchno 318	Dominuje przyuliczna zabudowa mieszkaniowa (w tym o charakterze rezydencjonalnym) i zagrodowa. Realizacja osiedla zabudowy mieszkaniowej. Istnieje leśniczówka i agroturystyka. Usługi - remiza strażacka, nieliczne usługi na działkach z zabudową mieszkaniową. Istnieje zabudowa produkcyjno-usługowa. Powierzchnia - 353 ha.	Utrzymanie terenów zabudowy mieszkaniowej i zagrodowej, z wyznaczeniem terenów dla lokalizacji osiedla zabudowy mieszkaniowej przy projektowanych drogach. Utrzymanie istniejącej zabudowy usługowo-produkcyjnej.
Piła Pierwsza 317	Dominująca przyuliczna zabudowa zagrodowa i uzupełniająca mieszkaniowa. Usługi - przedszkole, remiza, kaplica. Nieliczne usługi na działkach z zabudową mieszkaniową. Istniejący zalew na rzece Pankówce . Powierzchnia - 263 ha.	Utrzymanie terenów zabudowy mieszkaniowej i zagrodowej z usługami, z poszerzeniami przy istniejących drogach.
Piła Druga 309	Dominująca przyuliczna zabudowa zagrodowa i uzupełniająca mieszkaniowa. Usługi - nieliczne usługi na działkach z zabudową mieszkaniową. Istnieje boisko sportowe i cmentarz. Powierzchnia 236 ha.	Utrzymanie terenów zabudowy mieszkaniowej i zagrodowej z usługami, z poszerzeniami przy istniejących drogach.
Puszczew 678	Dominująca przyuliczna zabudowa zagrodowa i mieszkaniowa. Usługi – sklepy, składy. Istnieje boisko. Zabudowa produkcyjna- duży tartak, masarnia, piekarnia, hurtownia. Powierzchnia - 272 ha.	Utrzymanie terenów zabudowy mieszkaniowej i zagrodowej, z poszerzeniami w drugiej linii zabudowy i przy istniejących drogach. Utrzymanie zabudowy usługowo-produkcyjnej, z poszerzeniem w głąb nieruchomości.
Szarlejka 803	Dominująca przyuliczna zabudowa mieszkaniowa i zagrodowa. Usługi - remiza strażacka, filia biblioteki. Usługi i rzemiosło – nieliczne, na działkach z zabudową mieszkaniową. Istnieje boisko, klub sportowy. Występuje zabudowa produkcyjna. Istnieje ujęcie wody. Powierzchnia 449 ha.	Utrzymanie terenów zabudowy mieszkaniowej i zagrodowej, z poszerzeniami w drugiej linii zabudowy i przy granicy z gminą Kłobuck. Wyznaczenie terenów dla lokalizacji zabudowy wielofunkcyjnej. Uwzględnienie terenu dla lokalizacji autostrady.
Węglowice 350	Dominuje przyuliczna zabudowa mieszkaniowa oraz zagrodowa. Wykształcone centrum z usługami - szkoła, przedszkole, remiza strażacka, ośrodek zdrowia, poczta, sklepy, piekarnia, filia biblioteki. Istniejąca agroturystyka oraz zaplecze rekreacyjne przy szkole z basenem. Powierzchnia - 148 ha.	Utrzymanie terenów zabudowy mieszkaniowej i zagrodowej, z uzupełnieniami przy istniejących drogach. Utrzymanie istniejącej zabudowy usługowej i usługowo-produkcyjnej.
Wręczyca Mała 647	Przy drodze wojewódzkiej kształtuje się zabudowa wielofunkcyjna – zabudowa mieszkaniowa i zagrodowa, z usługami i rzemiosłem; istnieje ferma. Przy ul. Długiej dominuje zabudowa mieszkaniowa i zagrodowa, a w drugiej linii zabudowy występują zakłady rzemieślnicze i produkcyjne, w tym duże zakłady przetwórstwa warzyw. Usługi – nieliczne, w tym gastronomia, sklepy (wzdłuż drogi wojewódzkiej).	Utrzymanie terenów zabudowy wielofunkcyjnej wzdłuż drogi wojewódzkiej, z poszerzeniem w głąb nieruchomości. Utrzymanie terenów zabudowy mieszkaniowej i zagrodowej, z uzupełnieniami przy istniejących drogach. Utrzymanie istniejącej zabudowy usługowo-produkcyjnej, z poszerzeniem w głąb nieruchomości (przy ul. Długiej) oraz wyznaczenie nowych terenów produkcyjno-usługowych w pobliżu oczyszczalni ścieków.

	<p>Na uboczu zlokalizowane są: teren produkcyjny (przy ul. Leśnej) oraz hałda poeksploatacyjna z dużym terenem przemysłowym i blokiem mieszkalnym wielorodzinnym (przy ul. Kopalnianej). Istniejąca leśniczówka. Istnieje oczyszczalnia ścieków. Powierzchnia - 680 ha.</p>	
<p>Wręczyca Wielka 2853</p>	<p>Największa miejscowość gminy. Wykształcone centrum z licznymi usługami – urząd gminy, remiza strażacka, dom kultury, biblioteka, ośrodek zdrowia, szkoła, przedszkole, kościół, poczta, bank oraz liczne sklepy. Istnieją boiska, kluby sportowe. Istnieją osiedla zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i jednorodzinnej. Przy drogach przelotowych kształtuje się zabudowa wielofunkcyjna – z zabudową mieszkaniową i zagrodową, usługami i rzemiosłem. Występują tereny z przyuliczną zabudową mieszkaniową i zagrodową. Istnieje cmentarz, stacje paliw. Występują niewielkie tereny produkcyjne, składy, bazy. Istnieje ujęcie wody. Powierzchnia - 680ha.</p>	<p>Utrzymanie terenów zainwestowanych, w tym utrzymanie terenów usługowych w centralnej części miejscowości oraz terenów zabudowy mieszkaniowej. Wyznaczenie terenów dla lokalizacji osiedli zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej oraz wyznaczenie nowych terenów dla lokalizacji usług i produkcji.</p>
<p>Truskolasy 1999</p>	<p>Przy drodze wojewódzkiej kształtuje się zabudowa wielofunkcyjna – z zabudową mieszkaniową, zagrodową i usługami. Wykształcone centrum z licznymi usługami – kościół, remiza strażacka, poczta, ośrodek zdrowia, szkoła, przedszkole, biblioteka, istnieją liczne sklepy, składy. Istnieje cmentarz. Występuje przyuliczna zabudowa mieszkaniowa i zagrodowa. Występują duże tereny usługowo-produkcyjne, w tym przy ul. Kopernika oraz w rejonie ul. Opolskiej i Dębiecznej. Tereny sportowe - 2 kluby sportowe, boiska. Istnieje zabudowa rekreacyjna i agroturystyczna oraz dyskoteka. Istnieje hałda poeksploatacyjna, tereny po prowadzonej eksploatacji piasku. Istnieje stacja uzdatniania wód i ujęcie wody. Istnieje oczyszczalnia ścieków. Powierzchnia 1 253 ha.</p>	<p>Utrzymanie terenów zabudowy mieszkaniowej i zagrodowej, z poszerzeniami przy istniejących i projektowanych drogach oraz w drugiej linii zabudowy. Wyznaczenie terenów dla lokalizacji zabudowy osiedlowej. Utrzymanie terenów usługowych w centrum miejscowości. Utrzymanie istniejącej zabudowy usługowo-produkcyjnej. Znaczne poszerzenie terenów produkcyjno-usługowych (w rejonie ul. Kopernika oraz ul. Opolskiej). Wyznaczenie terenów usługowych przy zbiorniku wodnym.</p>
<p>Wydra 177</p>	<p>Niewielka osada, z przyuliczną zabudową zagrodową i uzupełniającą zabudową mieszkaniową jednorodzinną. Powierzchnia - 81 ha.</p>	<p>Utrzymanie terenów zabudowy mieszkaniowej i zagrodowej, z uzupełnieniami przy istniejącej drodze i poszerzeniem w głąb nieruchomości.</p>
<p>Zamłyńie 308</p>	<p>Dominuje przyuliczna zabudowa zagrodowa i mieszkaniowa. Usługi - remiza strażacka, nieliczne usługi na działkach z zabudową mieszkaniową. Istnieje ferma. Powierzchnia - 310 ha.</p>	<p>Utrzymanie terenów zabudowy mieszkaniowej i zagrodowej, z uzupełnieniami, przy istniejących drogach. Utrzymanie istniejącej zabudowy usługowej i związanej z produkcją zwierzęcą.</p>

Uzbrojenie terenu

1) Zaopatrzenie w wodę pitną

Wszystkie 26 miejscowości gminy są zwodociągowane.

Woda pitna ujmowana jest z poniżej wymienionych ujęć wód podziemnych (studni głębinowych wierconych):

Miejscowość		Studnie głębinowe	Produkcja wody
Truskolasy	ujęcie jurajskie: studnie nr :S-4 i S-3 (awaryjna) działki nr ew.: 72/3 i 73/1, 74/1 i 75/1, 84/1	I H = 200,0 m	540m ³ /d
		II H = 56,0 m	
Wręczyca Wielka	ujęcie czwartorzędowe: studnie nr 1 i 2A (awaryjna) działki nr ew. 463/18 i 462/10	I H = 25,6 m	470m ³ /d
		II H = 21,0 m	
Szarlejka	ujęcie czwartorzędowe - działka nr ew. 647/1	H = 50,0 m	440m ³ /d
Borowe	ujęcie jurajskie działki nr ew.291/2, 292/1 i 287/5	I H = 53,4 m	400m ³ /d
		II H = 61,0 m	
Długi Kąt	ujęcie jurajskie działki nr ew. 433/1 i 434/1	H = 150,0 m	50m ³ /d

Pozostałe urządzenia wodociągowe to: 5 hydroforni (Truskolasy, Wręczyca Wielka., Szarlejka, Borowe, Długi Kąt), stacja uzdatniania i zbiornik wyrównawczy (Truskolasy), odżelaziacz (hydrofornia Długi Kąt), 2 pompownie regulujące ciśnienie (Pierzchno i Truskolasy), 4 studnie wodomierzowe na sieci (Nowa Szarlejka, Grodzisko, Koski, Kawki), 420 hydranty p.poz., chloratory (Długi Kąt, Szarlejka, Wręczyca Wielka).
Długość sieci wodociągowej rozdzielczej w 2012r. - 208,9km (5164 przyłączy do budynków mieszkalnych).
W 2017r. długość sieci z przyłączami - 300 km, w tym 224 km sieci głównych i tranzytowych.

Zużycie wody z sieci wodociągowej w 2012 r. - łącznie 543,2 dam³, w tym gospodarstwa domowe 465,6 dam³.
W 2017r. roczna produkcja wody - ok.860 000 m³, a roczne zużycie wody - 580 000 m³.

Oprócz ujęć komunalnych na terenie gminy funkcjonują również ujęcia indywidualne i ujęcia przemysłowe.

Wokół istniejących ujęć wód do końca 2017r. nie wyznaczono zgodnie z przepisami Prawa wodnego stref ochrony pośredniej.

2) Gospodarka ściekowa

Długość sieci kanalizacyjnej w 2012r. wyniosła 59,7 km, przy 1609 szt. przyłączy do budynków mieszkalnych. Odprowadzenie ścieków do kanalizacji sanitarnej z gospodarstw domowych wyniosło 184,0 dam³.

W 2017r. długość sieci kanalizacyjnej z przykanalikami wyniosła łącznie 70 km. Na terenie gminy zlokalizowane było 18 przepompowni na sieci, w tym: w Truskolasach (6), Grodzisku (3), Zamłynie (3), Wręcycy Wielkiej (2), Piła I (2) i Wręcycy Małej (2).

W gminie Wręczyca Wielka zlokalizowane są dwie oczyszczalnie ścieków:

a) we Wręcycy Małej, o przepustowości 563 m³/d, a po rozbudowie o przepustowości 800 m³/d.

Do oczyszczalni tej dopływają ścieki z miejscowości: Wręczyca Wielka, Wręczyca Mała i Grodzisko – istniejącą siecią kanalizacyjną o długości łącznej 30,0 km, w tym 3,0 km kanalizacji tłocznej – w ilości średnio 400 m³/d; do oczyszczalni tej nie dowożone są ścieki.

Oczyszczalnia we Wręcycy Małej obsługuje 4 046 mieszkańców.

Planuje się wykonanie sieci kanalizacji sanitarnej odprowadzającej ścieki do oczyszczalni we Wręcycy Małej w miejscowościach: Grodzisko, Kalej, Pierzchno, Szarlejka i Wręczyca Mała, o długości łącznej 30,92 km, w tym 11,72 km kanalizacji tłocznej.

Przewiduje się, że docelowo, po rozbudowie, kanalizacja obsłuży łącznie 6840 mieszkańców i turystów, a ilość ścieków odprowadzanych tej do oczyszczalni wyniesie 800 m³/d.

Oczyszczone ścieki odprowadzane są do Cieku od Wręcycy (nazwa zwyczajowa Trzópka) w km. 0+490.

Granice Aglomeracji Wręczyca Wielka o równoważnej liczbie mieszkańców 6996 RLM zostały wyznaczone uchwałą Nr V/27/13/2016 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 19 września 2016r. (Dz.Urz. Woj. Śląskiego z 2016r. poz. 4791).

b) w Truskolasach, o przepustowości 600 m³/d.

Do oczyszczalni tej dopływają ścieki z miejscowości: Truskolasy, Zamłynie i Piła I – istniejącą siecią kanalizacyjną o długości łącznej 22,52 km, w tym 4 km kanalizacji tłocznej – w ilości średnio 230 m³/d; ponadto do oczyszczalni tej dowożone są ścieki w ilości 3 m³/d (punkt zrzutu ścieków dowożonych).

Oczyszczalnia w Truskolasach obsługuje 2600 mieszkańców i turystów.

Planuje się wykonanie sieci kanalizacji sanitarnej odprowadzającej ścieki do oczyszczalni w Truskolasach w miejscowościach: Borowe, Bór Zapilski, Czarna Wieś, Puszczew, Truskolasy, Węglowice o długości łącznej 19,5 km, w tym 2 km kanalizacji tłocznej.

Przewiduje się, że docelowo, po rozbudowie, kanalizacja obsłuży łącznie 5421 mieszkańców, a ilość ścieków odprowadzanych tej do oczyszczalni wyniesie 600 m³/d.

Oczyszczone ścieki odprowadzane są do rzeki Pankówki w km. 16+950.

Granice Aglomeracji Truskolasy o równoważnej liczbie mieszkańców 5445 RLM zostały wyznaczone uchwałą Nr V/15/7/2015 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 16 listopada 2015r. (Dz.Urz. Woj. Śląskiego z 2015r. poz. 5952).

Na terenie gminy Wręczyca Wielka istnieje 15 km. sieci kanalizacji deszczowej.

3) Gospodarka odpadami

Gospodarka odpadami odbywa się zgodnie z ustawą o odpadach oraz ustawą o utrzymaniu czystości i porządku w gminie. Gmina Wręczyca Wielka prowadzi w tym zakresie działania należące do jej kompetencji, prowadzi działania w/z gospodarowania odpadami komunalnymi (3953 właścicieli nieruchomości objętych jest systemem gospodarowania odpadami komunalnymi), prowadzi stacjonarny Gminny Punkt Zbierania Odpadów Niebezpiecznych w Grodzisku, przy ul. Floriańskiej - w roku 2016r. zebrano w nim łącznie 45,45 mg odpadów.

Odpady są przekazywane do składowania lub przetwarzania jednostkom na obszarze całego kraju (w 2016r.: 5412 Mg odpadów nie ulegających biodegradacji oraz 285,94 Mg odpadów ulegających biodegradacji).

W granicach gminy nie ma obiektów związanych ze składowaniem odpadów oraz przetwarzaniem odpadów komunalnych (sortowni, kompostowni i spalarni, w tym nie działają instalacje do mechanicznego sortowania lub mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych).

W granicach gminy funkcjonują obiekty związane ze zbieraniem odpadów oraz zakłady prowadzące działalność w zakresie przetwarzania odpadów (odzysku lub unieszkodliwiania odpadów).

4) Gazyfikacja

W gminie nie występuje sieć gazowa.

Planowana jest budowa gazociągu wysokiego ciśnienia DN 250CN 4,0 MPa relacji Blachownia - Kłobuck, dla którego strefa kontrolowana ma wynosić 6,0m.

Operator sieci gazowej nie wyznaczył planowanego przebiegu gazociągu.

5) Energetyka

Głównym źródłem zasilania obszaru gminy w energię elektryczną jest istniejąca linia energetyczna 110 kV relacji SE Kawodrza – Kłobuck Południe. Zaopatrzenie w energię elektryczną odbywa się poprzez linie napowietrzne i kablowe średniego napięcia 15 kV i 30 kV, stacje transformatorowe SN/nN oraz linie napowietrzne i kablowe niskiego napięcia 0,4 kV. Wzdłuż istniejących napowietrznych sieci należy uwzględnić (jako zalecenie - przywołanie wielkości nie są normą prawną) pasy technologiczne odpowiednio:

- 40m dla linii napowietrznej wysokiego napięcia (po 20m od osi linii),
- 15m dla linii napowietrznej średniego napięcia (po 7,5m od osi linii).

Na terenie gminy istnieje możliwość wielokrotnego zwiększenia poboru energii elektrycznej.

Potrzeby grzewcze są zasadniczo pokrywane z indywidualnych źródeł ciepła w poszczególnych obiektach.

6) Paliwa płynne i stałe

W granicach gminy Wręczyca Wielka obecnie funkcjonuje kilka niewielkich stacji benzynowych i LPG.

Dystrybucją paliw stałych (węgiel, koks, miał) zajmują się prywatne i spółdzielcze podmioty gospodarcze zlokalizowane w poszczególnych miejscowościach gminy.

Przez wschodnią część gminy przebiega rurociąg naftowy Ø273 Koluszki–Boronów i kabel światłowodowy Wzdłuż ropociągu obowiązuje ustalona na podstawie przepisów odrębnych strefa bezpieczeństwa (teren użytkowany rolniczo, bez obiektów budowlanych lub składów) o min. szerokości 12m i 1m od kabla; obowiązuje zachowanie odpowiednich odległości od osi ropociągu i kabla obiektów, w tym: min. 5m dla drzew, min. 15m - dla budynków; ograniczona jest możliwość lokalizacji przy ropociągu w odległości do: 100m - dla linii elektroenergetycznych, 250m - dla elektrowni wiatrowych.

7) Telekomunikacja

Poziom telefonizacji jest wysoki. Gmina korzysta z centrali telefonicznych zlokalizowanych we Wręcycy Wielkiej, Truskolasach i Węglowicach. Na terenie gminy istnieje kilka stacji telefonii komórkowej.

W miejscowości Klepaczka usytuowane jest Radiowo – Telewizyjne Centrum Nadawcze Klepaczka, z linią radiową relacji RTCN – SLR Koszęcin, zbudowane w 1997r., o wysokości masztu 340m.

8) Sieć drogowa

W granicach gminy istnieją drogi: gminne - 121,10 km, powiatowe - 53,20 km i wojewódzkie - 27,52 km.

Szczegółowy stan dróg i zarządcę przedstawia poniższa tabela:

Rodzaj dróg	Nawierzchnie asfaltowe /km/	Nawierzchnie żużlowe /km/	Zarządca
Gminne	78,55	42,55	Gmina Wręczyca Wielka
Powiatowe	45,70	7,50	Powiatowy Zarząd Dróg w Kłobucku
Wojewódzkie	27,52	-	Zarząd Dróg Wojewódzkich w Katowicach
Ogółem	153,22	30,50	-

We wschodniej części gminy przebiega autostrada A-1 (odcinek między węzłami Lgota i Blachownia).

Podłączenie terenów gminy Wręczyca Wielka do węzła autostradowego Lgota w gminie Kłobuck zapewniają istniejące drogi posiadające połączenie z drogą krajową nr 43 (na terenie gminy Kłobuck).

Podstawowe połączenia o znaczeniu regionalnym stanowią:

- a) droga wojewódzka nr 494 relacji Częstochowa – Wręczyca Wielka – Olesno – Bierdzany,
- b) droga wojewódzka nr 492 relacji Ważne Młyny - Kłobuck – Wręczyca Wielka – Blachownia.

Przez teren gminy Wręczyca Wielka przebiegają drogi powiatowe zapewniające połączenia między większymi miejscowościami gminy a także połączenia z gminami sąsiednimi:

lp	stary numer	nowy numer	relacja
a)	08228	S 1020	Puszczew - granica z powiatem częstochowskim (kierunek Herby)
b)	08262	S 2041	Praszczuki – Kałmuki – Hutka - Kłobuck
c)	08263	S 2042	Hutka - Truskolasy
d)	08268	S 2047	Grodzisko - Libidza
e)	08269	S 2048	Kalej - Szarlejka
f)	08270	S 2049	Lgota - Szarlejka
g)	08271	S 1076	DW 494 - Przysieka- granica z powiatem częstochowskim (Gorzelnia)
h)	08277	S 2055	Panki - Kuleje - Piła
i)	08279	S 2057	Truskolasy - Piła
j)	08280	S 2058	Piła - Kamińsko
k)	08282	S 2060	Praszczuki – Kawki - Zamłynie
l)	08283	S 2061	Zamłynie - Bór Zapilski
ł)	08284	S 2062	Kuleje - Nowiny - Bór Zapilski
m)	08285	S 2063	Bór Zapilski - Długi Kąt - Wręczyca Wielka
n)	08286	S 2064	Bór Zapilski - Czarna Wieś- Puszczew
o)	08287	S 2065	Czarna Wieś – Borowe - Wręczyca Wielka
p)	08289	S 1078	Puszczew - granica z powiatem częstochowskim (Cisie)

Lokalne połączenia są zapewnione przez dobrze rozbudowaną sieć dróg powiatowych i gminnych. Drogi gminne przebiegające przez tereny zabudowane mają nawierzchnię utwardzoną, pokrytą asfaltem. Wzdłuż większości dróg gminnych brak utwardzonych poboczy.

Stosunkowo mała jest ilość chodników zlokalizowanych w pasach drogowych, szczególnie w granicach terenów wiejskich; chodniki są zlokalizowane głównie w centrach większych miejscowości (Wręczyca Wielka, Truskolasy, Czarna Wieś, Węglowice).

W granicach gminy wyznaczono 5 szlaków rowerowych przebiegających po drogach bocznych, gruntowych i leśnych o długości: 18 km, 23 km, 30 km, 34 km i 25 km.

Na terenie gminy funkcjonuje komunikacja publiczna prowadzona przez PKS oraz firmy prywatne.

9) Sieć kolejowa

W granicach gminy Wręczyca Wielka przebiegają linie kolejowe, stanowiące tereny zamknięte na podstawie decyzji nr 3 Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 24 marca 2014r. w sprawie ustalania terenów, przez które przebiegają linie kolejowe, jako terenów zamkniętych (Dz. Urz. Min. Inf. i Roz. poz. 25, z późn. zm.).

Podstawowe połączenia o znaczeniu regionalnym stanowi linia kolejowa nr 131 Tczew – Chorzów Batory, dwutorowa, zelektryfikowana, mająca znaczenie państwowe, główna międzynarodowa linia kolejowa AGC i ważna międzynarodowa linia transportu kombinowanego AGTC, stanowiąca odcinek kolejowego korytarza transportowego nr CE-65 – przebiegająca przez miejscowości Borowe i Bieżeń (z przejazdami kolejowymi na poziomie dróg) oraz na zachód od miejscowości Wręczyca Wielka (z wiaduktem drogowym w ciągu drogi wojewódzkiej nr 494) nad linią kolejową).

Na terenie gminy zlokalizowana jest również linia kolejowa nr 181 Herby Nowe – Kępno – Oleśnica, linia jednotorowa, zelektryfikowana – przebiegająca głównie w granicach terenów leśnych położonych w zachodniej części gminy oraz w miejscowości Kuleje (z przejazdami kolejowymi na poziomie dróg).

W miejscowościach Wręczyca i Kuleje znajdują się przystanki PKP.

Komunikacja kolejowa ma znaczenie marginalne.

W granicach gminy Wręczyca Wielka nie przewiduje się rozbudowy linii kolejowych.

10) Zaopatrzenie przeciwpożarowego zaopatrzenia w wodę do zewnętrznego gaszenia pożaru

W oparciu o sieci wodociągowe ppoż z hydrantami DN80. Dla zapewnienia możliwości intensywnego czerpania wody do celów ppoż na sieciach wodociągowych o średnicy nie mniejszej niż DN250 powinny zostać zamontowane hydrant nadziemne DN100 lub DN150, o wydajności nominalnej (przy ciśnieniu 0,2MPa) nie może być mniejsza niż 20dm³/s. Hydranty powinny być usytuowane w miejscach dostępnych z głównych dróg, odpowiednio oznakowane, ze stanowiskami do czerpania wody.

5. Stan ładu przestrzennego i wymogi jego ochrony

Obszar Gminy Wręczyca Wielka posiada zróżnicowane ukształtowanie.

W południowej części gminy dominuje płaska i mało urozmaicona wysoczyzna polodowcowa.

W centralnej części przechodzi miejscami w falisto-pagórkowatą morenę czołową, która w rejonie Szarlejki i Kalei ma kształt garbu, w okolicy Wręczyca Wielkiej pojedynczych płaskich pagórków, a w Truskolasach rozległego stoliwa. Wzniesienia te są pocięte dolinkami z ciekami wodnymi i dolinkami wodzącymi.

Północna część gminy przechodzi w krajobraz lekko urozmaiconej wyżyny – pagórów kłobuckich.

Wysokość bezwzględna obszaru waha się od 238m npm do 300m npm.

Teren gminy stanowi obszar o wysokich walorach krajobrazowych. Na jego atrakcyjność składa się różnorodność elementów krajobrazu, tworzących harmonijny układ przestrzenny.

O walorach przyrodniczo-krajobrazowych gminy decydują przede wszystkim :

- 1) występujące duże kompleksy leśne, poprzecinanych licznymi ciekami wodnymi i śródleśnymi łąkami,
- 2) doliny rzek biorące swój początek na terenie gminy:
  - a) Pankówka - mająca początek na południe od miejscowości Wręczyca Wielka, z dopływami: Węglowiczanką i Kopką,
  - b) Biała Oksza - mająca początek w miejscowości Hutka,
  - c) Kocinka – ze źródłiskami w miejscowości Golce i źródłem w Grodzisku,
  - d) Białka (Szarlejka) – mająca początek w miejscowości Kalej ,
  - e) Gorzelanka – mająca początek w miejscowości Kalej,
- 3) zbiorniki wodne:
  - a) stawy hodowlane w Grodzisku - na dopływie Kocinki,
  - b) zbiornik wodny w Pile I - na rzece Pankówce,
- 4) obszary objęte ochroną na podstawie ustawy o ochronie przyrody:
  - a) rezerwat w Grodzisku,
  - b) użytki ekologiczne w granicach terenów leśnych, w miejscowościach Jezioro i Kalej,
  - c) park krajobrazowy i jego otulina obejmujące południowo – zachodnią część gminy,
  - d) pomniki przyrody – drzewa lub zespoły drzew,
  - e) występujące zabytki (domy drewniane, kościoły, kapliczki),
- 5) występujące w krajobrazie gminy liczne pozostałości zlodowacenia plejstoceniowego; z formami polodowcowe są wykształcone w postaci wzgórz morenowych, wałów i pagórów kemowych, stoliwa,
- 6) lokalne przeobrażenia wywołane przez przemysł wydobywczy w okolicach Kalei, Wręczyca Wielkiej, Golców i Truskolas (hałdy poeksploatacyjne).

Teren gminy nie wyróżnia się ze względu na kształtowanie zabudowy lub jej walory architektoniczne.

Do nielicznych terenów wyróżniających się pod tym względem należy zaliczyć miejscowość Truskolasy, ze względu na: ukształtowanie terenu, zachowany układ urbanistyczny, zlokalizowany na wzgórzu drewniany kościół otoczony drzewostanem.

Do innych dominant wyróżniających się w krajobrazie należy zaliczyć:

- kościoły w Czarnej Wsi, Kulejach, Kalei,
- hałdy poeksploatacyjne,
- maszt radiowo-telewizyjny w miejscowości Klepaczka.

W granicach gminy, poza miejscowościami Wręczyca Wielka i Truskolasy, występuje zabudowa typowo wiejska, z zabudową tradycyjną (parterową, z poddaszami, z dachami stromymi) oraz z licznymi budynkami murowanymi z 2 połowy XX wieku, stosunkowo wysokimi, często o niskich walorach architektonicznych i niedopasowanych do otaczającej niskiej tradycyjnej zabudowy. Jedynie w nielicznych miejscowościach, położonych na uboczu występuje duża ilość tradycyjnej zabudowy drewnianej (Jezioro, Długi Kąt).

Nowa zabudowa często ma charakter rezydencjonalny, cechuje się wysoką jakością architektury.

Dominuje zabudowa przyuliczna, w postaci budynków mieszkalnych jednorodzinnych wolnostojących lub zbliżonych. Nieliczna jest zabudowa osiedlowa wielorodzinna (Wręczyca Wielka) i jednorodzinna (Wręczyca Wielka, Czarna Wieś, tereny nowych podziałów w Kalei, Grodzisku, Pierzchnie).

Część z istniejących elementów zagospodarowania terenu stanowiących o ładzie przestrzennym gminy jest chroniona ustawowo. W ustaleniach planów miejscowych sporządzanych na podstawie studium, wymagane jest wprowadzenie szczegółowych ustaleń mających na celu ochronę ładu przestrzennego dotyczących kształtowania zabudowy (w tym kształtowania linii zabudowy, wyglądu budynków) oraz wprowadzenie ochrony dolin cieków wodnych przed zabudową.

6. Stan środowiska, w tym stan rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, wielkość i jakość zasobów wodnych oraz wymogi ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego **Określenie zawartych w audycie krajobrazowym: rekomendacji i wniosków oraz granic krajobrazów priorytetowych**

Stan środowiska Gminy Wręczyca Wielka

1) Położenie gminy

Pod względem geograficznym gmina Wręczyca Wielka położona jest w podprowincji Wyżynie Śląsko-Krakowskiej, w makroregionie Wyżynie Woźnicko-Wieluńskiej, w obrębie trzech mezoregionów fizyczno-geograficznych:

- Obniżenia Krzepickiego (zajmującego środek gminy, rozciągającego się od północnego zachodu do południowego wschodu),
- Progu Herbskiego (zajmującego południowo-zachodnią część gminy),
- Wyżyny Wieluńskiej (leżącej w północnej części gminy).

2) Uwarunkowania klimatyczne

Gmina Wręczyca Wielka położona jest w zachodniej części częstochowsko- kieleckiej dzielnicy klimatycznej charakteryzującej się korzystnymi warunkami klimatycznymi.

W rejonie tym (dane ze stacji meteorologicznej w Częstochowie) notuje się:

a) średnioroczną temperaturę powietrza	-	7- 8,5°C,
b) okres wegetacji	-	210 - 220 dni,
c) okres bezprzymrozkowy	-	130-160 dni,
d) długość zalegania okrywy śnieżnej	-	50-70 dni,
e) średnią liczbę dni z mgłą	-	28 dni.

Temperatura powietrza cechuje się średnimi wskaźnikami na obszarze Polski. Okres wegetacji roślin jest jedną z większych wartości w Polsce. Mniej korzystne są warunki wilgotnościowe. Średnia suma opadów wynosi 650 mm z objawami niedoboru w miesiącach maj – sierpień. Na terenie gminy przeważają wiatry zachodnie (35%) i południowe (20-25%). Charakterystyczną cechą tego rejonu jest częste występowanie okresów ciszy i słabego wiatru.

Charakterystyczne dla zmian klimatycznych w ostatnich okresach jest wzrost średnich temperatur.

Przeprowadzone analizy w ramach projektu KLIMADA oraz programu SPA 2020 na zjawiska powodziowe wykazały dwukrotny wzrost częstotliwości występowania zjawisk o charakterze ekstremalnym – susz i powodzi. Wiąże się to też z czynnikami antropogenicznymi – brakiem zapewnienia właściwego przepływu wód powodziowych i zbyt niskiej pojemności retencyjnej naturalnej i sztucznych zbiorników.

Wzrost temperatur będzie oddziaływać pozytywnie poprzez zmniejszenia prawdopodobieństwa wystąpienia powodzi roztopowych, powodując jednocześnie pogorszenie kondycji ekosystemów i struktury gleby.

3) Jakość środowiska

Teren gminy cechuje się dobrym stanem środowiska.

Środowisko przyrodnicze na terenie gminy wykazuje też stosunkowo duże zdolności do regeneracji. Sprzyja temu przede wszystkim duża lesistość i dobre warunki klimatyczne.

Środowisko przyrodnicze uległo stosunkowo niewielkim przekształceniom. Dominują w nim elementy o charakterze naturalnym – lasy oraz tereny przekształcone w kierunku rolnym nie wywołujące uciążliwych i nieodwracalnych skutków. Obszary leśne i rolne zajmują ponad 90% powierzchni gminy.

Najbardziej narażone na degradację są tereny silnie zurbanizowane z występującą tzw. niską emisją, położone wzdłuż dróg komunikacyjnych o dużym natężeniu ruchu oraz tereny nieskanalizowane.

Podstawowym zagrożeniem dla środowiska przyrodniczego w granicach gminy Wręczyca Wielka jest tzw. niska emisja związana ze spalaniem węgla i paliw niskiej jakości w kotłowniach i paleniskach indywidualnych oraz możliwość wystąpienia zanieczyszczenia powietrza wywołane lokalną emisją ze źródeł komunikacyjnych wzdłuż dróg. Występuje możliwość pogorszenia czystości wód podziemnych i powierzchniowych na nieskanalizowanych terenach zwartej zabudowy.

Innym potencjalnym zagrożeniem związanym z zanieczyszczeniem powietrza i hałasem jest autostrada A-1.

Potencjalnym źródłem zanieczyszczeń jest przebiegający przez teren gminy ropociąg.

Stan środowiska w ostatnich latach generalnie nie ulega zmianie.

Poprawił się stan powietrza związany z emisją związaną z działalnością przemysłu i ruchem pojazdów- spowodowało to zmniejszenie zanieczyszczeń szczególnie niekorzystnie wpływających na drzewostan.

Na zmniejszenie emisji zanieczyszczeń duże znaczenie ma wdrażanie nowych niskoemisyjnych technologii w produkcji i stosowanie nowoczesnych paliw w pojazdach.

Pogorszył się stan powietrza związany z niską emisją (wzrost poziomów zanieczyszczeń dla pyłu zawieszonego, benzo(α)pirenu) i ozonem. Zanieczyszczenie powietrza negatywnie wpływa na stan wód.

W związku ze skanalizowaniem znaczącej powierzchni terenów zwartej zabudowy zmniejszyło się zagrożenia zanieczyszczenia wód poprzez ścieki.

Generalnie nie ulega zmianie stan czystości wód podziemnych.

Stan rolniczej przestrzeni produkcyjnej

1) Warunki glebowe

Na obszarze Gminy Wręczyca Wielka występują gleby wytworzone z tworów czwartorzędowych, jak: piaski, gliny, muły i torfy oraz powstałe ze skał wieku jurajskiego: iły, wapienie. Właściwości środowiska przyrodniczego a w szczególności mała zmienność rzeźby terenu oraz zróżnicowanie litologiczne skał macierzystych stanowią zasadniczy czynnik różnicujący typ gleb.

Wśród występujących typów zasadnicze tło tworzą gleby pseudobielicowe. Mniejsze lub większe kompleksy tych gleb rozrzucone są po całym obszarze gminy. Zajmują one około 70 % użytków rolnych. Mniejsze powierzchnie zajmują gleby brunatne (3%), czarne ziemie i rędziny. W dolinach cieków oraz w obniżeniach terenu występują gleby hydrogeniczne, które w zależności od warunków powstawania: mułowo-torfowe i torfowe. W obrębie cieków wodnych występują również mady zaliczone do gleb mineralnych.

Do typu pseudobielicowo - brunatnych zaliczono gleby wytworzone z piasków, glin i iłów.

Gleby wytworzone z piasków zwałowych występują w zwartych kompleksach w zachodniej części gminy (Jezioro, Czarna Wieś, Piła, Truskolasy, Hutka). Przeważają piaski luźne i piaski słabogliniaste podścielone piaskiem luźnym. Gleby te należą do gleb ornych słabych i najslabszych. Są to gleby suche, ubogie w składniki pokarmowe zbyt przewiewne i przepuszczalne, pozwalające na otrzymanie przeciętnych plonów żyta, łubinu i seradeli. Wartość rolnicza w/w piasków waha się w granicach V - VI klasy bonitacji gruntów ornych. Zaliczono je do kompleksu żytni (żytnio - ziemniaczany) słaby i żytni (żytnio - łubinowy) najslabszy.

Gleby wytworzone z piasków gliniastych występują w zwartych kompleksach rozrzuconych na obszarze całej gminy. Wydzielono tu piaski słabogliniaste całkowite, piaski słabogliniaste i piaski gliniaste lekkie na podłożu gliniastym i iłowym. Są to gleby również mało żyzne, okresowo lub stale za suche. Korzystniejsze nieco warunki wilgotnościowe posiadają gleby piaskowe o zwięźlejszym podłożu z gliną lub iłem. W całości gleby omawianego kompleksu należą do IVb i V klasy bonitacji gruntów ornych i kompleksu żytni (żytnio - ziemniaczany) dobry i żytni (żytnio - ziemniaczany) słaby.

Gleby wytworzone z piasków zbyt mokre wykształcone są z piasków gliniastych lekkich i piasków słabogliniastych częściowo z piasków luźnych. Są to gleby okresowe lub stale mokre na skutek wysokiego poziomu wód gruntowych lub trudno przepuszczalnego podłoża. Są to gleby jałowe o niskiej wartości rolniczej. Najczęściej należą do IV b i V klasy gruntów ornych i kompleksów zbożowo- pastewnego słabego.

Te rodzaje gleb przeważają w środkowej i wschodniej części gminy.

Czarne ziemie, wykształcone na piaskach gliniastych oraz rzadziej na utworach zwięźlejszych (np. glinach piaszczystych) zajmują głównie tereny obniżeń i dolin. Zaliczono je do IVb i V klasy bonitacyjnej. Nadają się pod uprawy roślin pastewnych i na użytki zielone.

Najlepsze dla produkcji rolnej – rędziny wytworzone zostały na zwietrzonych, wapiennych skałach jurajskich. Są to gleby dość żyzne i w zależności od ich miąższości zaliczono je do IIIa i IIIb klasy bonitacyjnej (60 cm i więcej) oraz do IVa, IVb i V klasy bonitacyjnej (ok. 30 – 50 cm grubości). Gleby te występują fragmentarycznie w rejonie miejscowości Pierzchno i Szarlejka.

Gleby hydrogeniczne, torfowe i mułowo-torfowe wytworzone zostały z utworów organicznych na różnym podłożu. Występują najczęściej w części zalewowej rzek i cieków wodnych, w tym rzek: Pankówki, Gorzelanki i Kocinki. Są to gleby silnie zawilgocone, o płytko zalegających poziomach wód gruntowych. Areal ich zajmują głównie użytki zielone, najczęściej o charakterze naturalnym. Mady występują wyłącznie w dolinach cieków wodnych. Wytworzyły się na zapiaszczonych namulach pochodzenia rzecznoego. Wykorzystywane są głównie pod trwałe użytki zielone. Zaliczono je do II, IV i V klasy bonitacyjnej.

Na terenie gminy przeważają grunty słabe i najslabsze zaliczone do V i VI klasy bonitacyjnej, które stanowią łącznie ok. 68,3% ogólnej powierzchni gruntów ornych. Gleby średniej jakości (gorsze) – IVb klasy bonitacyjnej oraz średniej jakości IVa klasy bonitacyjnej zajmują łącznie ok. 31,3% ogólnej powierzchni gruntów ornych. Najlepsze dla produkcji rolnej gleby IIIa i IIIb klasy bonitacyjnej gruntów ornych zajmują zaledwie ok. 0,4% ogólnej powierzchni gruntów ornych.

Wśród użytków zielonych dominują użytki zielone IV (ok. 43,4%) oraz V (ok. 43,4%) klasy bonitacyjnej.

Na terenie gminy na gruntach ornych przeważa kompleks 6- żytni /żytnio-ziemniaczany) słaby oraz kompleks 7 – żytni /żytnio-ziemniaczany najslabszy – łącznie ok. 70% powierzchni gruntów ornych. Na użytkach zielonych przeważa kompleks 2z – użytki zielone słabe (74%).

Na terenie gminy występują grunty marginalne, z rolniczego punktu widzenia będące nieużytkami, lecz posiadające ogromne znaczenie dla wzbogacania i urozmaicenia składu gatunkowego fauny i flory. Są to przede wszystkim tereny dawnych hałd kopalnianych oraz eutrofizujące jeziora śródlądne.

2) Melioracje - na terenie gminy znajdują się ciek naturalne (łącznie 49,81 km), rowy melioracyjne (łącznie 48,2km) oraz sieć drenarska na powierzchni 751ha. Do największych obszarów zmeliorowanych zalicza się tereny położone w zlewni rzeki Węglowiczanki (na południe i zachód od rzeki, w Węglowicach, Nowinach, Kulejach, Pile I) i w zlewni rzeki Pankówki (głównie na północ od rzeki, w Truskolasach). Melioracje występują też w północnej części Pierzchna i na fragmencie miejscowości Hutka oraz wzdłuż ciek wodnego Kopka i wschodniego odcinka Pankówki.

3) Produkcja rolnicza

W 2010 r. powierzchnia gruntów w gospodarstwach rolnych wynosiła łącznie 5785,4 ha. Dominowały użytki rolne (5086ha); powierzchnia użytków rolnych w dobrej kulturze wynosiła 3780ha, a ugorów 452 ha. Niewielka jest powierzchnia upraw trwałych (36ha) i sadów (29ha). Łąki trwałe zajmowały 857ha a pastwiska 66ha. Powierzchnia lasów wchodzących w skład gospodarstw wynosiła 285 ha,

Wśród zasiewów (grunty o pow.2350 ha) dominują powierzchniowo zboża (2106 ha). Uprawa ziemniaków zajmuje 144 ha, a warzyw gruntowych 5,5 ha. Uprawy sadownicze mają znikome znaczenie.

Hodowla na terenie gminy jest słabo rozwinięta i wykazuje wyraźne tendencje zmniejszania ilości zwierząt.

W 2010r. dominowały gospodarstwa nie prowadzące produkcji zwierzęcej (1165 gospodarstwa).

W 171 gospodarstwach hodowane było bydło, w tym w 85 krowy, a w 164 trzoda chlewna. Pogłowie bydła wynosiło 567 szt., krów 85 szt., trzody chlewnej 2375 szt., kur i kur niosek – łącznie 31764 sztuk.

Na terenie gminy funkcjonuje kilka ferm hodowli kur oraz kilka gospodarstw specjalizujących się w produkcji ogrodniczej, istnieje również kilka ubojni i masarni.

Stan leśnej przestrzeni produkcyjnej

Lasy i zadrzewienia zajmują ok. 36% powierzchni gminy (w tym lasy publiczne ok. 92%). Największe powierzchniowo kompleksy leśne występują w rejonie Wręcycy Wielkiej oraz w południowo-zachodniej części gminy. Administracyjnie lasy państwowe należą do Nadleśnictwa Herby oraz Nadleśnictwa Kłobuck. Pod względem przyrodniczym położone są one w zasięgu VI Małopolskiej Krainy przyrodniczo-leśnej, w dzielnicy 6 Woźnicko-Wieluńskiej.

Wśród kompleksów leśnych przeważa bór mieszany świeży i las mieszany świeży (łącznie do 80% lasów).

Dominującym gatunkiem drzewostanu jest sosna (So), w obrębie Herby zajmuje 93% ogólnej powierzchni zalesionej, w obrębie Panki i Kłobuck ok. 90%. Inne gatunki (świerk, grab, buk) posiadają tylko znaczenie biocenotyczne – występują na niewielkich powierzchniach lub w domieszce z innymi gatunkami.

Występujące w tym rejonie lasy charakteryzują się znaczną różnorodnością typów siedliskowych.

Powszechnie występującym zbiorowiskiem leśnym jest kontynentalny bór mieszany, gdzie obok sosny pospolitej występuje dąb szypułkowy. Siedliska z niskim poziomem wód gruntowych zajmuje suboceaniczny bór świeży ze śmiałkiem pogiętym, jako gatunkiem wyróżniającym się. W miejscach szczególnie wilgotnych na podłożu mineralnym i bardzo kwaśnym występuje bagienny bór trzcinnikowy, gdzie obok sosny występuje świerk (L. Skrzyszów, Pierzchno, Wręczyca). W typie siedliskowym boru wilgotnego jest śródładowy bór wilgotny, występujący sporadycznie (L.Pierzchno). W zbiorowisku tym oprócz sosny występuje w domieszce brzoza osuszone. Na najbardziej wilgotnych obszarach występuje rzadki zespół – kontynentalny bór bagienny z bagnem zwyczajnym, borówką bagienna i żurawiną błotną (L.Jezioro). Rzadkim i cennym zespołem leśnym jest wyżynny bór mieszany z występującą w drzewostanie jodłą oraz rzadkimi gatunkami o charakterze górskim – podrzeń żebrowiec, narecznica górską (L. Skrzyszów i Pierzchno).

Zbiorowiska lasów liściastych reprezentuje grąd subkontynentalny z grabem i dębem szypułkowym. Ten bogaty pod względem florystycznym zespół, zdegenerowany wprowadzeniem sosny charakteryzuje się silnie zubożałym runem (L. Rybna, Pierzchno, Skrzyszów, Wręczyca Wielka). Na terenie gminy występują również grądy, udziałem olszy czarnej i gatunków higrofilnych charakterystycznych dla łąki jesiono-olszowego. Na terenach zastoiskowych, podmokłych z utrudnionym odpływem wód wykształcił się ols porzeczkowy z dominującą olszą czarną i znacznym udziałem gatunków szuwarowych (L. Skrzyszów, Rybna).

Lasy Państwowe na terenie gminy Wręczyca Wielka zaliczone zostały do lasów grupy I ochronnych zaliczonych do lasów: wodochronnych, stanowiących drzewostany uszkodzone na skutek działalności przemysłu, położonych w odległości do 10km od granic administracyjnych miast liczących ponad 50 tys. mieszkańców, stanowiących drzewostany nasienne oraz cennych pod względem przyrodniczym.

Wielkość i jakość zasobów wodnych wód powierzchniowych

Dla terenu gminy Wręczyca Wielka przy gospodarowaniu wodami obowiązują – *do czasu ich zmiany lub dokonania aktualizacji, na zasadach określonych w przepisach Prawa wodnego:*

- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 października 2016r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (Dz. U. z 2016r. poz. 1967);*
- Rozporządzenie Dyrektora RZGW w Poznaniu z dnia 2 kwietnia 2016r. w/s korzystania z wód regionu wodnego Warty (Dz. Urz. Woj. Śląskiego z 2014r. poz. 1974, z 2017r. poz. 4337) - dot.: zachowania przepływu nienaruszalnego w ciekach wodnych, priorytetów i ograniczeń w korzystaniu z wód a także zasad odprowadzania odwodnień i możliwości wprowadzania ścieków do ziemi z indywidualnych systemów oczyszczania ścieków;*
- Rozporządzenie Dyrektora RZGW w Poznaniu z dnia 16 grudnia 2016r. w sprawie planu utrzymania wód w regionie wodnym Warty (Dz. Urz. Woj. Śląskiego z 2016r. poz. 6961);*

Obszar gminy nie został wyznaczony jako wymagający sporządzenia warunków korzystania z wód zlewni.

Obszar gminy jest położony w obszarze dorzecza rzeki Odry, w regionie wodnym rzeki Warty, w dopływach Liswarty i Warty. Między dopływami Liswarty i Warty (Stradomki) przebiega dział wody III – rzędu.

Wszystkie ciek wodne odwadniające gminę mają początek na jej obszarze - gmina stanowi teren źródłowy. Ciek wodne swymi parametrami miejscami nie odbiegają wielkością od rowów lub kanałów melioracyjnych.

Zgodnie z *Planem gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry*, obszar gminy Wręczyca Wielka odwadnia sieć rzeczna należąca do zlewni rzeki Warty – *cieki wodne stanowiące naturalną część wód*:

- a) Pankówka (PLRW600017181649), dopływ Liswarty; *potok nizinny piaszczysty na utworach staroglacjalnych* odwadniająca zachodnią część gminy, z dopływami: rzekami Węglowiczanką i Kopką oraz naturalnymi ciekami: Ciekim od Truskolas, Ciekim w Kulejach, Ciekim w Nowinach, Ciekim od Kałmuk i Ciekim od Kosek (Dopływ z Brzezinek); Pankówka ma: 19 km długości w granicach gminy, średnią głębokość 0,6m i szerokość wynoszącą do 5m, przy prędkości przepływu wód ok. 0,5m/sek; dolinę rzeki zajmują łąki częściowo podmokłe z nielicznymi torfowiskami; średnia wysokość brzegów 1- 1,5m; brzegi na odcinkach uregulowanych ubezpieczone są darnią i płotkiem faszynowym; *cel środowiskowy - dobry stan ekologiczny i dobry stan chemiczny; ciek monitorowany; aktualny stan JCWP - dobry; ryzyko nieosiągnięcia celu środowiskowego - niezagrożona;*
- b) Kocinka (PLRW6000161816899), dopływ Liswarty; *potok nizinny lessowy lub gliniasty* odwadniający północno - wschodnią część gminy, z dopływami: rzeką Białką (Szarlejką) oraz ciekami naturalnymi *Ciekim od Wręczyca* (Trzopka), ciekim w Grodzisku oraz *Ciekim od Gruszewni*; Kocinka ma: 14 km długości w granicach gminy, średnią głębokość ok. 0,5m i szerokość do 4m, przy prędkości przepływu wód ok. 0,4m/sek; rzeka jest uregulowana; brzeg posiada ubezpieczony darnią i płotkiem faszynowym; *cel środowiskowy - dobry stan ekologiczny i dobry stan chemiczny; ciek monitorowany; aktualny stan JCWP - zły; ryzyko nieosiągnięcia celu środowiskowego - zagrożona; przedłużenie terminu osiągnięcia dobrego stanu - brak możliwości technicznych; w zlewni JCWP nie zidentyfikowano presji mogącej być przyczyną występujących przekroczeń wskaźników jakości; konieczne jest dokonanie szczegółowego rozpoznania przyczyn, w celu prawidłowego zaplanowania działań naprawczych (na poziomie krajowym);*
- c) Biała Oksza (PLRW6000161816669), dopływ Liswarty; *potok nizinny lessowy lub gliniasty* odwadniający wschodnią część miejscowości Hutka, z dopływem ciekim naturalnym *Dopływ z Golców*, odwadniającym północną część miejscowości Golce; *cel środowiskowy - dobry stan ekologiczny i dobry stan chemiczny; ciek monitorowany; aktualny stan JCWP - zły; ryzyko nieosiągnięcia celu środowiskowego - zagrożona; przedłużenie terminu osiągnięcia dobrego stanu - brak możliwości technicznych; w zlewni JCWP nie zidentyfikowano presji mogącej być przyczyną występujących przekroczeń wskaźników jakości; konieczne jest dokonanie szczegółowego rozpoznania przyczyn, w celu prawidłowego zaplanowania działań naprawczych (na poziomie krajowym); do podstawowych działań zaliczono dodatkowo dostęp do informacji;*
- d) Gorzelanka (PLRW60001618126), dopływ Stradomki; *potok nizinny lessowy lub gliniasty* odwadniający wschodnią część gminy; *cel środowiskowy - dobry stan ekologiczny i dobry stan chemiczny; ciek monitorowany; aktualny stan JCWP - zły; ryzyko nieosiągnięcia celu środowiskowego - niezagrożona;*
- e) Stradomka do wypływu ze Zb. Blachownia (PLRW6000161812399), z *Ciekim od Bieżenia* i *Ciekim od Wręczyca*; *potok nizinny lessowy lub gliniasty* odwadniający południową część gminy; *cel środowiskowy - dobry stan ekologiczny i dobry stan chemiczny; ciek niemonitorowany; aktualny stan JCWP - zły; ryzyko nieosiągnięcia celu środowiskowego - niezagrożona; do podstawowych działań zaliczono porządkowanie systemu gospodarki ściekowej oraz realizację krajowego programu oczyszczania ścieków komunalnych;*
- f) Liswarta /do Młynówki Kamińskiej/ (PLRW6000171816192) *potok nizinny piaszczysty na utworach staroglacjalnych*; *cel środowiskowy - dobry stan ekologiczny i dobry stan chemiczny; ciek monitorowany; aktualny stan - dobry; ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych - niezagrożona;*
- g) Górnianka (PLRW6000161816589); *potok nizinny lessowy lub gliniasty* odwadniający północną część gminy; *cel środowiskowy - dobry stan ekologiczny i dobry stan chemiczny; ciek niemonitorowany; aktualny stan JCWP - zły; ryzyko nieosiągnięcia celu środowiskowego - niezagrożona.*

Do podstawowych działań administracyjnych mających na celu utrzymanie/ osiągnięcie celów środowiskowych dla wszystkich JCWP należą: działania wynikające z konieczności porządkowania systemu gospodarki ściekowej oraz realizację Krajowego programu oczyszczania ścieków komunalnych.

Obszar gminy Wręczyca Wielka nie jest położony w granicach obszarów:

- przeznaczonych do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia,
- przeznaczonych do celów rekreacyjnych, w tym kąpieliskowych,
- przeznaczonych do ochrony gatunków zwierząt wodnych o znaczeniu gospodarczym,
- wrażliwych na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych.

Jednolite części wód powierzchniowych obejmujących obszar gminy Wręczyca Wielka, za wyjątkiem Górnianki, zostały uznane jako wrażliwe na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych, a cały obszar regionu wodnego Warty został określony jako obszar szczególnie narażony na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych, z którego odpływ azotu ze źródeł rolniczych do wód należy ograniczyć.

Część obszaru gminy Wręczyca Wielka jest położona w granicach obszarów przeznaczonych do ochrony siedlisk lub gatunków, ustanowionych w ustawie o ochronie przyrody, dla których utrzymanie lub poprawa stanu wód jest ważnym czynnikiem w ich ochronie - w granicach obszaru chronionego Parku Krajobrazowego lasy nad Górną Liswartą (PK35); przedmioty ochrony obszaru chronionego zależne od wód – różnorodność biologiczna, kompleks ekosystemów, siedliska gatunków, w szczególności: rzeka, cieki, strumienie, źródłiska, torfowiska wysokie, torfowiska przejściowe, stawy rybne, bór bagienny, podgórski łąg jesionowy, wilgotne łąki, flora i fauna ekosystemów wodno-błotnych; cel środowiskowy dla obszaru chronionego – zachowanie siedlisk hydrogenicznych dorzecza Liswarty, w tym naturalnych cieków wodnych, starorzeczy oraz innych naturalnych i antropogenicznych zbiorników wodnych, torfowisk wysokich i przejściowych, trzęsawisk, obniżeń dolinkowych, mszarów i źródlisk.

Oprócz wód płynących na terenie gminy występują wody powierzchniowe stojące.

W pobliżu miejscowości Jezioro i na terenie miejscowości Wręczyca Wielka (przy lesie państwowym) na ciekach wodnych znajdują się zarastające jeziora - oczka.

W granicach podmokłych terenów leśnych występują eutrofizujące jeziora śródleśne, w tym zaliczone do użytków ekologicznych Bagno w Jeziorze i Dzicze bagno.

Sztuczny ciąg zbiorników hodowlanych zlokalizowany jest na doływie Kocinki w miejscowości Grodzisko.

W Pile I, na Pankówce, znajduje się zbiornik wodny Gazdówka.

Na terenie gminy występują liczne źródła. W dolinie rzeki Pankówki występują 4 źródła w rejonie miejscowości Czarna Wieś oraz jedno źródło w dolinie rzeki Kocinki w pobliżu miejscowości Grodzisko. 3 źródła występują na terenie lasów państwowych w pobliżu miejscowości miejscowości Hutka w dolinie rzeki Biała Oksza. Ze względu na mezozoiczny wiek skał podłoża są to źródła szczelinowe lub typu wywierzyśka, cechujące się stosunkowo dużą wydajnością.

Na terenie gminy nie jest prowadzony monitoring wód powierzchniowych.

Wielkość i jakość zasobów wodnych wód podziemnych

Według mapy hydrologicznej Polski, teren gminy Wręczyca Wielka należy do wieluńsko - krakowskiego regionu hydrogeologicznego.

Dwa fragmenty gminy - północy (rejon Hutki) i wschodni (rejon Pierzchna i Szarlejki) są położone w granicach Głównego Zbiornika Wód Podziemnych - GZWP nr 325 (zbiornik Częstochowa W).

Zgodnie z Planem gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry, wschodnia część obszaru gminy położona jest w zlewni zbiornika wód podziemnych JCWP PLGW 600099 (obejmującego dorzecza: Gorzelanki, Kocink i Stradomki), a zachodnia część obszaru gminy położona jest w zlewni zbiornika wód podziemnych JCWP PLGW 600098 (obejmującego dorzecza: Białej Okszy, Górnianki, Liswarty i Pankówki).

Stan ilościowy i chemiczny obu zbiorników wód podziemnych jest oceniany jako dobry, niezagrożony.

JCWP PLGW 600098 i JCWP PLGW 600099: wykorzystywane są do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia; cel środowiskowy - dobry stan chemiczny i dobry stan ilościowy; ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych – niezagrożona. Do podstawowych działań administracyjnych mających na celu utrzymanie celów środowiskowych dla JCWP wskazano: badanie i monitorowanie środowiska wodnego oraz sprawozdawczość z zakresu korzystania z wód.

W granicach gminy Wręczyca Wielka do 2018r. nie ustanowiono zgodnie z przepisami ustawy Prawo wodne:

- obszarów ochronnych zbiorników wód śródlądowych.
- stref ochrony pośredniej dla istniejących ujęć wód w głębszych

Gmina Wręczyca Wielka położona jest w granicach rejonu wodnego - obszaru szczególnie narażonego na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych, z którego odpływ azotu ze źródeł rolniczych należy ograniczyć, z tym że w granicach obszaru gminy nie określono punktów pomiarowych wód podziemnych, jako wrażliwych na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych.

Zgodnie z wynikami badań jakości wód podziemnych Laboratorium WIOŚ Katowice na poszczególnych punktach badawczych występują wody III lub IV klasy jakości - generalnie wody podziemne utrzymują dotychczasową klasę jakości:

nr punktu	miejscowość	nr JCWPd	nr GZWP	rodzaj punktu	głębokość m ppt	stratygrafia	klasa jakości			wskaźniki odp. za 2016
							2014	2015	2016	
J106/R	Zamłyńie	98	325	W	200	J1	III	III	III	temp., Fe
J206/R	Borowe	98	325	W	56	J2	IV	III	IV	NO ₃
Q34a/R	Wręczyca Wielka	99	325	W	20,5	Q	III	III	III	NO ₃
Q35/R	Szarlejka	99	325	W	50	Q	IV	IV	IV	NO ₃

Obiekty i obszary cenne przyrodniczo chronione na podstawie ustaw odrębnych:

W granicach gminy Wręczyca Wielka nie ma:

- parków narodowych lub otulin parków narodowych oraz obszarów chronionego krajobrazu,
- wyznaczonych lub proponowanych do wyznaczenia obszarów NATURA 2000,
- stanowisk dokumentacyjnych oraz zespołów przyrodniczo-krajobrazowych.

Do obszarów lub obiektów chronionych na podstawie ustawy o ochronie przyrody zlokalizowanych w granicach gminy Wręczyca Wielka należy wymienić:

1) Rezerwat „Zamczysko”

Ustanowiony Zarządzeniem Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 27 kwietnia 1953r. (M.P. Nr A -42, poz.512), wymienionym w Obwieszczeniu Wojewody Śląskiego z dnia 2 stycznia 2002r. w/s ogłoszenia wykazu rezerwatów przyrody (Dz. Urz. Woj. Śląskiego Nr 1, poz.1). Obejmuje wzgórze z wałami obronnymi i fosą (pozostałości po średniowiecznym grodzie z XI-XIIw. o pow.1,35 ha). Teren pokrywa las mieszany 180 - 200 letni starodrzew dębowy. Występują gatunki chronione: rojnik pospolity, lilija złotogłów, śniadek baldaszkowaty oraz: złoc żółta, kopytnik pospolity, konwalia majowa i zawilec gajowego.

Celem ochrony rezerwatu jest: "zachowanie ze względów kulturalno-społecznych fragmentu lasu dębowego o dużych walorach krajobrazowych, posiadającego znaczenie historyczne jako miejsce po starym, zburzonym w czasach średniowiecznych zamczysku". Dla rezerwatu do końca 2017r. nie uchwalono planu ochrony.

Zarządzeniem nr 6/2016 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 1 kwietnia 2016r. ustanowiono zadania ochronne dla rezerwatu przyrody "Zamczysko".

2) Park Krajobrazowy „Lasy nad Górną Liswartą” i jego otulina

Ustanowione zostały Rozporządzeniem Nr 55/08 Wojewody Śląskiego z dnia 25 sierpnia 2008r. w/s Parku Krajobrazowego „Lasy nad Górną Liswartą” (Dz. Urz. Woj. Śląskiego Nr 1635 poz. 3071).

Szczególnym celem ochrony w Parku jest ochrona specyficznej fizjonomii krajobrazu dorzecza Liswarty, jako syntezy wartości przyrodniczych i kulturowych, a zwłaszcza zachowanie w celu popularyzacji tych wartości w warunkach zrównoważonego rozwoju:

- *właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych, w szczególności siedlisk hydrogenicznych dorzecza Liswarty, w tym naturalnych cieków wodnych, starorzeczy oraz innych naturalnych i antropogenicznych zbiorników wodnych, torfowisk wysokich i przejściowych, trzęsawisk, obniżeń dolinkowych, mszarów i źródeł;*
- *szaty roślinnej, w tym charakterystycznego układu mozaiki leśno-łąkowo-polnej;*
- *różnorodności flory i fauny;*
- *walorów krajobrazowych, w tym elementów charakterystycznego krajobrazu kulturowego, z zabytkowymi układami przestrzennymi wsi, zespołami pałacowo-parkowymi, historycznymi elementami zagospodarowania przemysłowego, alejami, zadrzewieniami śródpolnymi i historycznym układem dróg.*

Dla Parku Krajobrazowego „Lasy nad Górną Liswartą” do końca 2017r. nie uchwalono planu ochrony.

W tym terminie nie zostały określone granice stref ochrony krajobrazów zgodnie z art. 20 ust.4 pkt 7 ustawy o ochronie przyrody i nie określono zakazów określonych w art. 17 ust. 1a ustawy o ochronie przyrody.

W granicach gminy są to tereny leśne Nadleśnictwa Herby, położone w południowo-zachodniej części gminy. Są to lasy stanowiące zwarty kompleks, o charakterze siedlisk pierwotnych. Obok zbiorowisk leśnych występują zbiorowiska roślinności wodno-bagiennej, szuwarowej, torfowiskowej i łąkowej, z rzadkimi i chronionymi gatunkami roślin i zwierząt, w tym punktowo chronione siedlisko – torfowisko przejściowe i trzęsawisko oraz siedlisko chronionego płaza Traszki grzebieniastej – *Triturus cristatus*.

W granicach gminy w otulinie parku znajdują się grunty położone na południe i na wschód od Wręczyca Wielkiej, w większości stanowiące tereny leśne oraz podmokłe łąki (na wschód od Bieżenia), z nielicznymi terenami zabudowanymi położonymi na obrzeżach miejscowości: Bieżeń i Wręczyca Wielka.

3) Użytek ekologiczny „Bagno w Jeziorze”

Ustanowiony został rozporządzeniem Nr 10/2002 Wojewody Śląskiego z dnia 12 marca 2002r. w/s uznania za użytek ekologiczny torfowiska przejściowego i zbiornika wodnego pod nazwa „Bagno w Jeziorze” w gminie Wręczyca Wielka (Dz. Urz. Woj. Śląskiego Nr 20, poz. 658). Ma powierzchnię 6,53 ha i jest kompleksem torfowisk mszysto – turzycowych; od wschodu przylega do śródleśnego jeziora. Obszar ten traktowany jest częściowo jako nieużytek, stanowi jednak cenny obiekt przyrodniczy – jest łągowiskiem dla wielu gatunków zwierząt, występują tu rośliny typowe dla torfowisk wysokich: rosziczka okrągłolistna, żurawina błotna, modrzewica, bagno zwyczajne i borówka bagienna. Wokół zachował się naturalny bór bagienny o charakterze kontynentalnym z udziałem drzew uważanych za endemiczne – np. brzozy czarnej.

4) Użytek ekologiczny „Dzicze Bagno”

Ustanowiony został rozporządzeniem Nr 7/2002 Wojewody Śląskiego z dnia 27 lutego 2002r. w/s uznania za użytek ekologiczny torfowiska „Dzicze Bagno” (Dz. Urz. Województwa Śląskiego Nr 17, poz.527). Obejmuje powierzchnię 12,3ha i stanowi torfowisko przejściowe i niskie, z cennymi i rzadkimi regionalnie gatunkami roślin. Przedmiotem ochrony jest naturalny kompleks torfowiskowo-mszysto-turzycowy, zlokalizowany wokół śródleśnego oczka wodnego podlegającego eutrofizacji.

5) Pomniki przyrody

W granicach gminy Wręczyca Wielka ustanowiono pomniki przyrody ożywionej:

- wymienione w Obwieszczeniu Wojewody Śląskiego z dnia 15 marca 1999 r. w/s ustalenia wykazu aktów prawa miejscowego wydanych przez Wojewodę Bielskiego, Częstochowskiego i Katowickiego przed dniem 1 stycznia 1999r. (Dz. Urz. Woj. Śląskiego Nr 8, poz. 42):

- a) buk pospolity (obwód 463cm) – Nadleśnictwo Kłobuck, Leśnictwo Rybno, oddz. 241a,b (i)
- pomnik ustanowiony Decyzją nr 256 PWRN w Katowicach z dnia 27 marca 1963 r. (zm. Dz. Urz. Woj. Częstochowskiego 2/96, poz. 5),
- b) dąb szypułkowy (obwód 430cm) - Nadleśnictwo Kłobuck, Leśnictwo Rybno, oddz, 228 d (f),
- pomnik ustanowiony decyzją nr 261 PWRN w Katowicach z dnia 30 maja 1963 r. nr RL.OP-b/15/63 (zm. Dz. Urz. Woj. Częstochowskiego 2/96, poz. 5),
- c) grupa drzew (27 szt) – lipa drobnolistna (26szt – obwód 111- 460cm) i lipa szerokolistna (1szt – obwód do 461cm) - Truskolasy przy kościele, dz. 1296/6
- pomnik ustanowiony Decyzją nr 264 PWRN w Katowicach z dnia 07 sierpnia 1963 r. zm. Rozporządzeniem Wojewody Częstochowskiego nr 4/96 o uznaniu za pomnik przyrody z dnia 06 lutego 1996r (Dz. Urz. Woj. Częstochowskiego nr 2/96, poz. 5.),
- d) grupa drzew (14 szt) - lipa drobnolistna (obwód 152- 410cm) - Truskolasy, cmentarz, dz. 1063;
- pomnik ustanowiony Zarządzeniem Wojewody Częstochowskiego nr 42/89 z dnia 12 grudnia 1989r. zm. Rozporządzenie m Wojewody Częstochowskiego nr 4/96 o uznaniu za pomnik przyrody z dnia 06 lutego 1996r (Dz. Urz. Woj. Częstochowskiego nr 2/96, poz. 5),
- e) dąb szypułkowy (obwód 430cm) - Nadleśnictwo Kłobuck, Leśnictwo Rybno, oddz, 255i,
- pomnik ustanowiony Rozporządzeniem Wojewody Częstochowskiego nr 4/96 z dnia 06.02.1996 r. (zm. Dz. Urz. Woj. Częstochowskiego 2/96, poz. 5),
- f) dąb szypułkowy (obwód 394cm) - Nadleśnictwo Kłobuck, Leśnictwo Rybno, oddz, 255j,
- pomnik ustanowiony Rozporządzeniem Wojewody Częstochowskiego nr 4/96 z dnia 06.02.1996 r. (zm. Dz. Urz. Woj. Częstochowskiego 2/96, poz. 5),
- g) buk pospolity (obwód 480cm) - Nadleśnictwo Kłobuck, Leśnictwo Rybno, oddz, 241 j (h),
- pomnik ustanowiony Rozporządzeniem Wojewody Częstochowskiego nr 4/96 z dnia 06.02.1996 r. (zm. Dz. Urz. Woj. Częstochowskiego 2/96, poz. 5),
- h) grupa drzew (12 szt. w tym 3 zamierające) dąb szypułkowy (obwody 30-510 cm) - Nadleśnictwo Kłobuck, Leśnictwo Rybno, oddz, 256b (c),
- pomnik ustanowiony Rozporządzeniem Wojewody Częstochowskiego nr 4/96 z dnia 06.02.1996 r. (zm. Dz. Urz. Woj. Częstochowskiego 2/96, poz. 5);

-wymienione w Rozporządzeniach Wojewody Śląskiego z dnia 18 kwietnia 2006r.:

- a) Nr 20/06, w/s ustanowienia pomnika przyrody: grupy jednogatunkowej dwóch sztuk drzew gatunku lipa drobnolistna (obwody pni 380 i 440cm) położonego obok kapliczki przy drodze z Piły Pierwszej do Nowin, w Klepaczce, na działce nr ew. 243/1 (Dz. Urz. Woj. Śląskiego Nr 51, poz. 1425)
- pomnik ustanowiony Rozporządzeniem Wojewody Częstochowskiego nr 23/94 z dnia 30. grudnia 1994 r. (zm. Dz. Urz. Woj. Częstochowskiego 2/96, poz. 5),
- b) Nr 21/06, w/s ustanowienia pomnika przyrody: grupy jednogatunkowej dwóch sztuk drzew gatunku olsza czarna (obwody pni 260 i 270cm) położonego naprzeciw posesji przy ul. Floriańskiej 3, w Grodzisku, na działce nr ew. 223/4 (Dz. Urz. Woj. Śląskiego Nr 51, poz. 1426)
- pomnik ustanowiony Rozporządzeniem Wojewody Częstochowskiego nr 23/94 z dnia 30. grudnia 1994 r. (zm. Dz. Urz. Woj. Częstochowskiego 2/96, poz. 5),
- c) Nr 22/06 w/s ustanowienia pomnika przyrody – drzewa gatunku lipa szerokolistna (obwód pnia 740cm) położonego w miejscowości Pierzchno 37, na działce nr ew. 166 (Dz. Urz. Woj. Śląskiego Nr 51 poz. 1427)
- pomnik ustanowiony w 1956 r. orzeczeniem nr 13b/29/56 PWRN w Stalinogrodzie (zm. Dz. Urz. Woj. Częstochowskiego 2/96 poz. 5).

W stosunku do ww. pomników przyrody obowiązują zakazy: ich niszczenia, uszkodzenia lub przekształcania, dokonywanie w bezpośrednim sąsiedztwie zmian, które mogą negatywnie wpłynąć na pomniki przyrody oraz umieszczania tablic, napisów lub ogłoszeń nie związanych z ich ochroną.

6) Rośliny i zwierzęta chronione

W granicach gminy zlokalizowane jest punktowe chronione siedlisko – torfowisko przejściowe i trzęsawisko, a także stwierdzono występowanie gatunków roślin podlegających całkowitej ochronie i gatunków podlegających ochronie częściowej, w tym rośliny znane obecnie z niewielu stanowisk w kraju. Zalicza się do nich osiem gatunków roślin łąkowo-torfowiskowych, które znalazły się na liście roślin zagrożonych w Polsce. Są to: goździk pyszny, rosziczka pośrednia, rosziczka okrągłolistna, storczyk Fucha, storczyk plamisty, kruszczyk błotny i szerokolistny, turzyca pchła, turzyca Davalla.

Innymi chronionymi roślinami są: bluszcz pospolity, goryczka orzęsiona, wawrzynek wilczczyko, podrzeń zebrowiec, widłak jałowcowaty, widłak goździsty, pełnik europejski, gniadosz rozesłany, barwinek pospolity.

Pod częściową ochroną znajdują się takie rośliny jak: storczyk krwisty i szerokolistny, owadożerny pływacz zachodni, lilia złotogłów, gółka długoostrogowa, ciemiężca zielona, świeżabek, podkolan biały, gółka długoostrogowa, grzybień białe, kruszyna pospolita, porzeczka czarna, bagno zwyczajne, kalina koralowa, kopytnik pospolity, marzanka wonna, pierwiosnka lekarska i konwalia majowa.

Do bardzo rzadkich gatunków w skali regionu należą: storczyk krwisty i gółka długoostrogowa.

Do cennych należą występujące w granicach gminy kompleksy leśne z rzadkimi oraz cennymi zespołami roślinnymi: kontynentalny bór bagienny, wyżynny jodłowy bór mieszany.

Charakterystyczne dla gminy są gatunki synantropijne, w tym przypadku związane z istnieniem pokopalnianych hałd: robienia akacyjowa, dąb czerwony, czeremcha amerykańska, karawana syberyjska, śnieguliczka biała.

Ochrona gatunkowa roślin odbywa się zgodnie z przepisami ustawy o ochronie przyrody, niezależnie od ustaleń studium uwarunkowań i planów miejscowych.

Na terenie gminy występuje bogata fauna.

Występują tereny lęgowe rzadkich ptaków: zimorodka i krzyżodzioba świerkowego. Występują też: bocian biały, cierniówka, czyżyk, drozd śpiewak, dzięcioły, dzwonec, gawron, gil, jastrząb, jerzyk, kos, kruk, kukułka, mazurek, muchołówka szara, myszółow zwyczajny, pokrzewka ogrodowa, sierpówka, sikory, gołąb siniak, skowronek polny, sówka, sroka, szczygieł, szpak, trznadel, wilga, wrona, wróbel domowy i zięba. Pośród wszystkich rodzajów zwierząt najliczniej są reprezentowane są ssaki, w tym gatunki rzadkie, takie jak: kret, jeż wschodni, łasica łaska, wiewiórka oraz nietoperz Chiroptera.

Licznie występują: zające, sarny, lisy, kuny, dziki.

Licznie są reprezentowane owady. Na terenie gminy doliczono się ok. 50 gatunków motyli dziennych; wśród owadów rzadko spotykanych należy wymienić biegacze, tęcniki i trzmiele.

Do płazów występujących na tym obszarze należą: kumaki, ropuchy, żaby, rzekotka drzewna, w tym występuje siedlisko chronionego płaza Traszki grzebieniastej – a do gadów: jaszczurka zwinka, padalec zwyczajny, zaskroniec zwyczajny, żmija zygzakowata.

Znaczny udział arealu terenów leśnych oraz łąk w stosunku do całej powierzchni gminy, oraz występowanie siedlisk naturalnych gwarantuje doskonale warunki do bytowania i wzrostu liczebności zwierząt.

Ochrona gatunkowa zwierząt odbywa się zgodnie z przepisami ustawy o ochronie przyrody, niezależnie od ustaleń studium uwarunkowań i planów miejscowych.

7) Obszar gminy wyróżnia się położeniem, ze względu na prawnie chronione korytarze ekologiczne:

- a) korytarz spójności obszarów chronionych „Wręczyca” o znaczeniu krajowym łączący park krajobrazowy Lasy nad Górną Liswartą korytarzem spójności obszarów chronionych Modrzewiowa Góra/Dębowa Góra – obejmujący tereny leśne położone po zachodniej i północnej stronie miejscowości Wręczyca Wielka,
- b) regionalny korytarz migracji ptaków „Dolina Warty – Lasy Lublinieckie” - przebiegający pasem o szerokości ok. 2,5 – 3,5km po zachodniej stronie miejscowości Wręczyca Wielka, w granicach terenów rolnych i leśnych, w tym w miejscowościach: Węglowice, Czarna Wieś, Bór Zapilski, Klepacza, Golce,
- c) korytarze migracji ssaków: drapieżnych „D/LGL-N” i ssaków kopytnych „K/LGL-N” - obejmujący tereny leśne położone: wokół Wręczyca Wielkiej, między Kaleją a Pierzchnem, na wschód od Golców i Hutki,
- d) obszar węzłowy dla ssaków „Lasy nad Górną Liswartą” - obejmujący tereny leśne parku krajobrazowego położone na południe od miejscowości: Kuleje, Nowiny, Puszczew.

Określenie zawartych w audycie krajobrazowym: rekomendacji i wniosków oraz granic krajobrazów priorytetowych

Dla terenu województwa śląskiego do końca 2017 r. nie sporządzono audytu krajobrazowego.

W opracowanej na potrzeby sporządzanego Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego Prognozie Oddziaływania na Środowisko (opracowanie Centrum Dziedzictwa Przyrody Górnego Śląska, listopad 2015r.), przeprowadzono waloryzację krajobrazów kulturowych województwa śląskiego.

Na potrzeby waloryzacji krajobrazów kulturowych przyjęto jednolity wzór ich oceny, bez względu na stopień dominacji składników przyrodniczych. Do oceny tej zastosowano kryteria dotyczące: morfologii (struktury przyrodniczej i antropogenicznej), fizjonomii (formy) oraz niematerialnych wartości krajobrazu wynikających ze sposobu jego użytkowania – naturalności, rzadkości, różnorodności, mozaikowości, reprezentatywności, kompozycji, piętności, wieloplanowości, zmienności fizjonomicznej, użytkowości, dawności (historyczności), autentyczności (rdzenności), unikatowości, wartości estetycznych, emocjonalnych i symbolicznych.

Na podstawie tych kryteriów większość powierzchni gminy Wręczyca Wielka została zaklasyfikowana do krajobrazów kulturowych przeciętnych; tereny leśne zostały zakwalifikowane do krajobrazów typowych jedynie fragment terenów leśnych w dolinie Liswarty został określony jako krajobraz przestrzeni wyjątkowych. W opracowaniu tym, w granicach Wręczyca Wielka nie wyróżniono żadnej jednostki krajobrazowej jako krajobrazu priorytetowego – wymagającego szczególnej ochrony ze względu na posiadane cechy krajobrazu kulturowego.

7. Stan dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej

Najstarsze ślady działalności człowieka pochodzą z epoki kamiennej. Dobrze udokumentowane są wykopaliska z okolic Truskolasów – gdzie odkryto pochodzące z V okresu epoki brązu cmentarzyska kultury łużyckiej. O kształtowaniu się osadnictwa na terenie gminy mówią pozostałości po wczesnośredniowiecznym grodzisku łowczego książąt krakowskich na terenie wsi Wręczyca Mała. Miejsce to, obecnie nazywane „Zamczyskiem” świadczy o istnieniu na tym terenie osady z czasów wczesnopiastowskich (XI -XII wiek).

Następnymi śladami świadczącymi o historii gminy są wzmianki o istnieniu wsi Wręczyca, Grodzisko i Szarlejka pochodzące z dokumentu wystawionego przez Władysława Opolczyka w Oleśnie 27 grudnia 1383 roku. Wymienione miejscowości były wówczas własnością zamku krzepickiego.

Z lat 1393 i 1414 pochodzą przywileje wydane przez Władysława Jagiełłę nadające konwentowi klasztornemu z Jasnej Góry wsie Szarlejka i Kalej. W połowie wieku XV największą wsią była Wręczyca Wielka. Była to wieś królewska, 24-łanowa, na jej terenie znajdował się folwark sołtysi i karczma – świadczą o tym dokumenty kościelne z 1414 roku oraz „Liber beneficiorum” Jana Długosza. W innych dokumentach tego okresu znajdują również pierwsze wzmianki o parafii w Truskolasach, podlegającej parafii w Kłobucku.

Z wieku XVI pochodzą informacje dotyczące pierwszych kuźnic. W roku 1532 król Zygmunt Stary zatwierdził prawo do prowadzenia kuźnicy Błażejowi Łojkowi, rudnikowi z Ławów Wręczyckich. Kuźnica ta posiadała trzy koła wodne i dawała pracę 12 kuźnikom. Z roku 1566 pochodzi przywilej nadany Andrzejowi Kawce na wyrób żelaza m. in. w Truskolasach i Pile.

Typową zabudowę mieszkalną – zagrody chłopskie – uzupełniały zespoły dworskie i folwarczne. Dwory znajdowały w Pierzchnie, Szarlejce, Truskolasach (pierwsze informacje o tym dworze pochodzą z 1564 r.), Pile oraz Kalei. Folwarki funkcjonowały w Grodzisku, Kalei oraz Wręczyca Polnej i Leśnej. Znaczącą rolę odgrywały wówczas karczmy – w XVIII wieku ich istnienie odnotowano w Pierzchnie, Klepaczce, Grodzisku, Pile, Borze Zapilskim i Truskolasach. Ze względu na dogodne warunki do lokalizowania młynów, urządzenia te działały w wielu wsiach: Truskolasach, Wręczyca, Długim Kącie, Borze Zapilskim i Grodzisku. Wiek XIX przyniósł dalszy rozwój miejscowości. Niektóre kuźnice rozwinęły się w duże zakłady zmieniając strukturę niektórych wsi. W 1870 roku w Truskolasach istniała fabryka żelaza zatrudniająca 45 robotników należąca do zakładów w Pankach, a we Wręczyca pracował piec hutniczy i maszyny do odlewu żelaza oraz tokarnia z warsztatem ślusarskim i kowalskim. Oprócz nich w XIX wieku na terenie Grodziska działała cegielnia.

Na przełomie XIX i XX wieku niektóre osiedla zawierające jedną lub kilka zagród rozrosły się do rzędu wsi oraz osad kopalnianych lub hutniczych. W latach 1880-1925 zaznaczył się również silny wpływ ośrodka przemysłowego Częstochowy, co spowodowało zróżnicowanie funkcji usługowych we wsiach.

Po II wojnie światowej najważniejszym czynnikiem wpływającym na rozwój gminy była działalność Częstochowskiego Okręgu Rud Żelaza – w latach 50-tych powstały kopalnie we Wręczyca Wielkiej, Golcach i Malicach, które dały zatrudnienie wielu mieszkańcom okolicznych wsi. Ich lokalizacja, w połączeniu z rozwojem urbanizacji, spowodowała również zmiany w charakterze zabudowy mieszkalnej – powstawały osiedla przykopalniane, a typowa zabudowa zagrodowa ustąpiła jednorodzinnej. Miejscowości rozrastały się, tworzyły się organizacje i instytucje użyteczności publicznej. Rozwój gminy widoczny jest również obecnie. Świadczy o tym rozwój mieszkalnictwa i wzrost liczby ludności.

Na terenie gminy zachowała się stosunkowo niewielka ilość obiektów świadczących o przeszłości. Nieliczne są ślady prowadzonej eksploatacji żelaza i hutnictwa – przetrwały w zasadzie wyłącznie hały poeksploatacyjne, natomiast zakłady przekształciły się. Oprócz pojedynczych drewnianych budynków w poszczególnych miejscowościach nie zachowała się dawna zabudowa - została w większości przekształcona na zabudowę murowaną. Nie zachowały się też dawne młyny, karczmy, folwarki, dwory.

Na terenie gminy do rejestru zabytków wpisane są następujące obiekty:

- 1) kościół p.w. św. Mikołaja wraz z najbliższym otoczeniem (dawnym cmentarzem przykościelnym) położony w Truskolasach (kościół drewniany, zrębowy, wybudowany w 1737 roku; w końcu XIX wieku rozebrano dwie wieże, następnie dobudowano przedsionek w 1870 roku) - nr rejestru zabytków A/66;
- 2) cmentarz w granicach ogrodzenia, z murem cmentarnym, położony w Truskolasach (cmentarz założony w pierwszej połowie XIX wieku, z zielenią oraz mur z 1847 roku) - nr rejestru zabytków A/432;
- 3) stanowisko archeologiczne nr 1 w Grodzisku (nr rejestru zabytków A/242);
- 4) stanowisko archeologiczne nr 2 w Hutce (pracownie krzemieniarskie) - nr rejestru zabytków A/275.

Dla stanowisk archeologicznych obejmujących m.in. grodzisko wczesnośredniowieczne, pierścieniowe w miejscowości Grodzisko oraz pracownie krzemieniarskie położone w miejscowości Hutka, wpisanych do rejestru zabytków, została wyznaczona strefa W-ściślej kontroli najcenniejszych stanowisk archeologicznych. Dla ochrony pozostałych stanowisk archeologicznych wyznaczono na rysunku studium strefy ochrony konserwatorskiej OW - strefy obserwacji archeologicznej.

Przepisy ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami regulują w sposób odrębny, poza planowaniem przestrzennym, zasady postępowania w przypadku odkrycia zabytków archeologicznych oraz robót ziemnych na terenie, na którym znajdują się zabytki archeologiczne. Ochrona zabytków archeologicznych może nastąpić też poprzez ustalenia ochrony w planach - ustalenia studium nie są formą ochrony zabytków.

Do ujęcia w gminnej ewidencji zabytków zostały wskazane wymienione powyżej zabytki wpisane do rejestru zabytków a także następujące zabytki położone w miejscowościach:

- 1) Bieżeń:
  - a) kaplica murowana, ul. Strażacka (działka nr ew. 120),
  - b) kaplica murowana, XIX w., ul. Ogrodowa 43 (działka nr ew. 943/1);
- 2) Borowe: kaplica murowana, XIX w., ul. Długa nr 76 (działka nr ew. 86/1);
- 3) Bór Zapilski:
  - a) dom drewniany, lata 20-te XX w., Bór Zapilski 10 (działka nr ew. 12),
  - b) dom drewniany, lata 20-te XX w., Bór Zapilski 11 (działka nr ew. 44/1),
  - c) dom drewniany, lata 20-te XX w., Bór Zapilski 39 (działka nr ew. 176),
  - d) dom drewniany, Bór Zapilski 51 (działka nr ew. 187),
  - e) dom drewniany, Bór Zapilski 52 (działka nr ew. 188/1),
  - f) dom drewniany, Bór Zapilski 74 (działka nr ew. 302/1);
- 4) Czarna Wieś:
  - a) kościół parafialny p.w. św. Jacka, drewniany, 1919-21 r., z ogrodzeniem (działka nr ew. 61),
  - b) cmentarz grzebalny, początek XX w. z kaplicą cmentarną, 1937 r. (działka nr ew. 61),
  - c) przedszkole murowane, lata 20-te XX w., ul. Szkolna 3 (działka nr ew. 80),
  - d) dom drewniany, lata 20-te XX w., ul. Słoneczna 69 (działka nr ew. 164/2),
  - e) dom drewniany, początek XX w., ul. Słoneczna 112 (działka nr ew. 33/4),
  - f) dom drewniany, początek XX w., ul. Słoneczna 122 (działka nr ew. 30/2),
- 5) Długi Kąt:
  - a) krzyż przydrożny żeliwny (działka nr ew. 259),
  - b) dom drewniany, lata 30-te XX w., Długi Kąt 86 (działka nr ew. 153),
- 6) Grodzisko:
  - a) dom drewniany, ul. Kłobucka 2 (działka nr ew. 139),
  - b) dom drewniany lata 30-te XX w., ul. Ogrodowa 10 (działka nr ew. 198);
- 7) Hutka:
  - a) dom drewniany, lata 20-te XX w. ul. Leśna 6a (działka nr ew. 1093),
  - b) dom drewniany, ul. Leśna 16 (działka nr ew. 1098),
  - c) dom drewniany, lata 20-te XX w. ul. Leśna 36 (działka nr ew. 1108),
  - d) dom drewniany, lata 30-te XX w. ul. Leśna 37 (działka nr ew. 323),
  - e) dom drewniany, ul. Leśna 41 (działka nr ew. 321/1),
  - f) dom drewniany, ul. Leśna 47 (działka nr ew. 318/2);
- 8) Jezioro:
  - a) krzyż przydrożny (działka nr ew. 333 – pas drogowy),
  - b) leśniczówka Połamaniec – budynek mieszkalny (działka nr ew. 437/3),
  - c) dom drewniany, lata 20-te XX w., Jezioro 1 (działka nr ew. 234),
  - d) dom drewniany, lata 20-te XX w., Jezioro 2 (działka nr ew. 233),
  - e) dom drewniany, Jezioro 18 (działka nr ew. 187/1),
  - f) dom drewniany, Jezioro 20 (działka nr ew. 185/2),
  - g) dom drewniany, lata 20-te XX w., Jezioro 21 (działka nr ew. 183),
  - h) dom drewniany, lata 20-te XX w., Jezioro 43 (działka nr ew. 200/1),
  - i) dom drewniany (dawna szkoła, obecnie przedszkole), pocz. XXw. Jezioro 44 – (działka nr ew. 199);
- 9) Kalej:
  - a) kościół parafialny murowany z lat 1924-27 z bramą w ogrodzeniu (działka nr ew. 303/3),
  - b) murowana plebania z 1925 r. (działka nr ew. 303/3),
  - c) dom drewniany, ok. 1940-43r., ul. Główna 51, (działka nr ew. 624/3),
  - d) dom drewniany, ok. 1940-43r., ul. Główna 97, (działka nr ew. 589),
  - e) dom drewniany, lata 30-te XX w., ul. Główna 99, (działka nr ew. 588/1),
  - f) dom drewniany, ok. 1940-43r., ul. Główna 113, (działka nr ew. 570/3),
  - g) dom drewniany, lata 30-te XX w., ul. Główna 116, (działka nr ew. 569),
  - h) dom drewniany, ok. 1940-43r., ul. Główna 148, (działka nr ew. 190),
  - i) dom drewniany, ok. 1940-43r., ul. Główna 218, (działka nr ew. 365/1),
  - j) dom drewniany, (pokryty siddingiem), ul. Główna 221, (działka nr ew. 361/2),
  - k) dom drewniany, ok. 1940-43r., ul. Główna 225, (działka nr ew. 360/1);
- 10) Klepaczka:
  - a) kaplica murowana przydrożna, 1895r. (działka nr ew. 243/1),
  - b) dom drewniany, lata 30-te XX w. Klepaczka 7 (działka nr ew. 55),
  - c) dom drewniany, lata 20-te XX w. Klepaczka 67 (działka nr ew. 2891),
  - d) dom drewniany, lata 30-te XX w. Klepaczka 68 (działka nr ew. 292),
- 11) Kuleje – kapliczka drewniana ok. 1930r. ul. Kościelna (działka nr 413/1);

- 12) Nowiny:
  - a) kapliczka drewniana ok. 230 lat (działka nr ew. 164),
  - b) krzyż/ kapliczka z 1935 r. (działka nr ew. 30),
  - c) krzyż przydrożny przy ul. Długiej (działka nr ew. 185);
- 13) Pierzchno:
  - a) dom drewniany, lata 20-te XX w., ul. Leśna 38, (działka nr ew. 168),
  - b) dom drewniany, lata 20-te XX w., ul. Leśna 50, (działka nr ew. 212),
  - c) osada leśna - leśniczówka i obora murowana, starodrzew (działka nr ew. 300);
- 14) Piła Pierwsza:
  - a) kaplica przydrożna murowana, początek XX w. (działka nr ew. 85),
  - b) dom drewniany, lata 20-te XX w., Piła Pierwsza 3 (działka nr ew. 7),
  - c) dom drewniany, lata 20-te XX w., Piła Pierwsza 6 (działka nr ew. 92),
  - d) dom drewniany, lata 20-te XX w., Piła Pierwsza 10 (działka nr ew. 94, 95/2),
  - e) dom drewniany, lata 20-te XX w., Piła Pierwsza 15 (działka nr ew. 102/1),
  - f) dom drewniany, lata 20-te XX w., Piła Pierwsza 31 (działka nr ew. 34);
- 15) Puszczew:
  - a) kaplica murowana z początku XIX w., (działka nr ew. 13),
  - b) kaplica drewniana z końca XIX w., przy drodze Węglowice - Jezioro (działka nr ew. 136);
  - c) dom drewniany, 1 ćw. XX w., Puszczew 2, (działka nr ew. 148),
  - d) dom drewniany, 1 ćw. XX w., Puszczew 49, (działka nr ew. 169);
- 16) Szarlejka – dom drewniany XIX/XX w., ul. Łukasiewicza 287, (działka nr ew. 345/1);
- 17) Truskolasy:
  - a) kaplica cmentarna, przy ul. Częstochowskiej (działka nr ew. 1063),
  - b) schody z tarasem i balustradą przy kancelarii parafialnej kościoła p.w. św. Mikołaja,
  - c) krzyż drewniany, powstańczy, przy drodze wojewódzkiej 494 (na terenie lasów państwowych),
  - d) dom drewniany, ok. 1930 r., ul. Częstochowska 24, (działka nr ew. 1297/8),
  - e) dom drewniany, ok. 1930 r., ul. Częstochowska 36, (działka nr ew. 1350),
  - f) dom drewniany, przed 1945 r., ul. Częstochowska 38, (działka nr ew. 1348),
  - g) dom drewniany, ok. 1930 r., ul. Częstochowska 39, (działka nr ew. 1346),
  - h) dom drewniany, lata 20-te XX w., ul. Dębieczna 22, (działka nr ew. 433),
  - i) dom drewniany, lata 20-te XX w., ul. Dębieczna 44, (działka nr ew. 456),
  - j) dom drewniany, ok. 1930 r., ul. Opolska 1, (działka nr ew. 1228);
- 18) Węglowice:
  - a) poczta - murowana z 1866r., dawny urząd wójtowski – (działka nr ew. 116/2),
  - b) oficyna dworska – murowana XIX w. (działka nr ew. 116/1),
  - c) miejsce po dawnym cmentarzu ewangelickim „Kirchhof” z końca XVIII w. - (działka nr ew. 117);
- 19) Wręczyca Wielka:
  - a) dom drewniany z początku XX w., ul. Mickiewicza 1, (działka nr ew. 380/2),
  - b) dom murowany, ok. 1930 r., ul. Śląska 1 (działka nr ew. 438/2),
  - c) prażalnia rudy przy ul. Częstochowskiej, koniec XIX w. (na terenie lasów działka nr ew. 765),
  - d) krzyż, z ok. 1870 r., ul. 3 Maja, (działka nr ew. 319);
  - e) budynek dworca murowany z 1935r. (działka nr ew. 397);
- 20) Zamłynie:
  - a) kapliczka drewniana sprzed 1945 r. (działka nr ew. 60/2),
  - b) dom drewniany (dach pulpitowy) i gospodarcze 1 ćw. XX w. Zamłynie 39 (działka nr ew. 43),
  - c) dom drewniany, lata 20-te XX w., Zamłynie 61 (działka nr ew. 33),
  - d) dom drewniany, lata 20-te XX w., Zamłynie 63 (działka nr ew. 32).

Wpis do rejestru zabytków jest prawną formą ochrony zabytków. Zabytki wpisane do rejestru zabytków podlegają szczególnej ochronie, na zasadach określonych w ustawie z dnia 23 lipca 2003r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2014r. poz. 1446, z późn. zm.).

Zabytki położone w granicach gminy Wręczyca Wielka są objęte ochroną w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego – ustalenia ochrony zawarte w planach stanowią prawną formę ochrony zabytków.

Wpis do gminnej ewidencji zabytków nie stanowi prawnej formy ochrony zabytków - ochrona tych zabytków, obok zabytków wpisanych do rejestru zabytków oraz parków kulturowych, musi być obowiązkowo uwzględniona w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz w planach miejscowych. W granicach gminy Wręczyca Wielka nie utworzono parku kulturowego.

Gmina Wręczyca Wielka nie posiada uchwalonego programu opieki nad zabytkami.

8. Warunki i jakość życia mieszkańców, w tym ochrona ich zdrowia

Liczba ludności Gminy Wręczyca Wielka wynosiła:

Lp.	Miejscowość	Liczba mieszkańców (2006 r.)	Zmiany w stosunku do 1999r.	Gęstość zaludnienia (2006 r.)	Liczba mieszkańców (2012 r.)	Liczba mieszkańców (2015 r.)	Zmiany w stosunku do 2006r.	Zmiany w stosunku do 1999r.
1.	Bieżeń	813	+ 34	180	831	824	+ 11	+ 45
2.	Borowe	992	+ 62	280	1038	1050	+ 58	+ 120
3.	Bór Zapilski	370	- 5	150	380	377	+ 7	+ 2
4.	Brzezinki	109	- 3	196	104	105	-4	-7
5.	Czarna Wieś	578	+ 44	338	575	578	0	+ 44
6.	Długi Kąt	451	- 3	100	474	479	+ 28	+ 25
7.	Golce	385	+ 4	170	366	361	-24	-20
8.	Grodzisko	708	+ 17	170	712	745	+ 37	+ 54
9.	Hutka	650	+ 20	112	633	625	-25	-5
10.	Jezioro	386	- 10	230	401	391	+ 13	+ 3
11.	Kalej	1664	+ 80	160	1736	1746	+ 82	+ 162
12.	Klepaczka	418	- 37	90	420	413	-5	-42
13.	Kuleje	662	- 26	150	678	678	+16	-10
14.	Nowiny	365	- 1	150	352	353	-12	-3
15.	Nowa Szarlejka	195	+ 14	192	184	180	-15	-1
16.	Pierzchno	286	+ 59	65	318	326	+ 40	+ 99
17.	Piła I	314	0	120	317	318	+ 4	+ 4
18.	Piła II	300	- 11	132	309	317	+ 17	+ 6
19.	Puszczew	655	- 34	255	678	675	+ 20	-14
20.	Szarlejka	821	+ 7	135	803	810	-11	-4
21.	Węglowice	368	- 21	263	350	350	-18	-39
22.	Wręczyca Mała	614	+ 61	230	647	640	+ 26	+ 87
23.	Wręczyca Wielka	2715	+ 29	395	2853	2851	+ 136	+ 165
24.	Truskolasy	2045	+ 120	150	1999	2005	-40	+ 80
25.	Wydra	174	+ 4	120	177	182	+ 8	+ 12
26.	Zamłyńie	301	+ 11	93	308	305	+ 4	+ 15
		17 339	+ 415	117	17643	17684	+ 345	+ 760

Analizując powyższą tabelę należy wyróżnić miejscowości, w których następuje stosunkowo duży, stały wzrost ludności: Bieżeń, Borowe, Grodzisko, Kalej, Pierzchno, Wręczyca Wielka, Wręczyca Mała i Zamłyńie; są to miejscowości dobrze skomunikowane, z rozwijającymi się usługami i działalnością gospodarczą.

Do miejscowości wykazujących spadek mieszkańców należą: Brzezinki, Golce, Klepaczka, Węglowice. Pozostałe miejscowości gminy zachowują stan liczby mieszkańców lub liczba mieszkańców się waha.

Przyrost naturalny ludności w latach 2004 – 2005 i w 2015- 2016 kształtował się w następujący sposób:

Rok	Urodzenia	Zgony	Przyrost naturalny
2004	158	130	+ 28
2005	150	134	+ 1
2011	147	166	-19
2015	157	178	-21
2016	137	178	-41

Wskazuje to na niekorzystny trend demograficzny – związany ze spadkiem przyrostu naturalnego.

Saldo migracji od 2004 do 2006 roku jest dodatnie, w latach 90-tych było ono zróżnicowane; np. w roku 1993 i 1996 saldo było ujemne. Jego kształtowanie się w ostatnich latach przedstawia poniższa tabela:

Rok	Zameldowania	Wymeldowania	Saldo
2004	193	123	+ 70
2005	152	109	+ 43
2006	172	160	+ 12
2011r.	bd	bd	+ 51
2015r.	bd	bd	+ 39
2016r.	170	103	+ 67

Analizując powyższe tabele należy stwierdzić, że wzrost liczby mieszkańców gminy w ostatnim czasie jest głównie spowodowany procesami deurbanizacyjnymi związanymi z odpływem mieszkańców Częstochowy na tereny podmiejskie oraz zameldowaniem osób z zagranicy.

W roku 2011, przy liczbie ludności 17 542, w wieku przedprodukcyjnym było 3340 osób (19%), w wieku produkcyjnym było 11 139 osób (63,5%), a w wieku poprodukcyjnym 3063 osób (17,5%).

W roku 2016 63,1% mieszkańców gminy Wręczyca Wielka jest w wieku produkcyjnym, 17,7% w wieku przedprodukcyjnym, a 19,3% mieszkańców jest w wieku poprodukcyjnym.

Przeprowadzona analiza struktur demograficznych wymaga wykazania niekorzystnego trendu związanego ze znacznym zmniejszeniem odsetka osób w wieku przedprodukcyjnym, przy wzroście osób w wieku poprodukcyjnym – co może powodować to w przyszłości znaczne ograniczenia rozwojowe.

W granicach gminy jest 8 szkół podstawowych (2017r.); 6 szkół prowadzonych przez gminę, w: Borowem, Kulejach, Kalej, Truskolasach, Węglowicach, Wręczyca Wielkiej oraz 2 szkoły prowadzone przez stowarzyszenia, w: Biezeniu i Grodzisku. Ilość uczniów szkół podstawowych i gimnazjów w latach 2009 – 2011 ulega niewielkiemu spadkowi – odpowiednio było to 1077 i 593 uczniów w roku 2009 oraz 1037 i 522 uczniów w roku 2011; w roku 2015 - 1021 i 451.

Na terenie gminy znajduje się 8 placówek wychowania przedszkolnego, w tym 5 przedszkoli; 4 przedszkola prowadzone przez gminę w miejscowościach: Kalej, Truskolasy (z oddziałami w Pile i Hutce), Węglowice i Wręczyca Wielka (z oddziałem w Grodzisku) oraz 1 przedszkole w Biezeniu prowadzone przez stowarzyszenie.

Do placówek wychowania przedszkolnego uczęszczało w 2009r. 358 dzieci, 2011r. 356 dzieci, 2015r. 447 dzieci.

Wśród dorosłych w gminie dominują osoby z wykształceniem podstawowym i zawodowym (33,9% i 30,6%) oraz średnim (23,0%). Jedynie 4,7% osób ma wykształcenie wyższe.

Mieszkańcy gminy korzystają z usług ponadlokalnych zlokalizowanych w Kłobucku i Częstochowie.

Większe skupienie usług publicznych i komercyjnych znajduje się: we Wręczyca Wielkiej (siedziba gminy, posterunek policji, urząd pocztowy, bank, ośrodek zdrowia, dom kultury, biblioteka) i w Truskolasach (urząd pocztowy, bank, ośrodek zdrowia, biblioteka); w mniejszym stopniu w Węglowicach i Czarnej Wsi (urząd pocztowy, ośrodek zdrowia, biblioteka); miejscowości te stanowią obecną i dawne siedziby gmin. Następuje rozwój usług i działalności gospodarczej wzdłuż dróg wojewódzkich w Szarlejce, Wręczyca Wielkiej i Małej.

W pozostałych miejscowościach usługi (głównie handel) są zlokalizowane w pobliżu kościołów, szkół oraz wzdłuż głównych dróg (brak wykształconych centów usługowych).

Na terenie gminy funkcjonuje 19 jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych w miejscowościach: Biezeń, Borowe, Czarna Wieś, Długi Kąć, Grodzisko, Golce, Hutka, Kalej, Kuleje, Klepaczka, Nowiny, Piła, Pierzchno, Szarlejka, Truskolasy, Węglowice, Wręczyca Wielka i Zamłynie.

W gminie działa 7 Klubów Sportowych (KS Sokół Wręczyca Wielka, KS Olimpia Truskolasy, LKS Płomień Borowe, LKS Huragan Jezioro, LKS Junior Szarlejka, LKS Amator Golce, ULKS Herkules Truskolasy). Boiska sportowe są w Truskolasach, Jeziorze, Borowem, Golcach, Pile Drugiej, Kalej i Wręczyca Wielkiej.

Liczba osób /mieszkanie kształtuje się na przeciętnym krajowym poziomie; zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna stanowi 60%, budynki mieszkalne w gospodarstwach rolnych 37% a zabudowa wielorodzinna 3% zasobów mieszkaniowych gminy. Mieszkania najstarsze zlokalizowane są w Wydrze i Długi Kącie (40%), a najmniejsza ilość we Wręczyca Wielkiej. Mieszkania zdekapitalizowane stanowią niewielką ilość zasobów mieszkaniowych gminy (8%), w największej ilości występują w Jeziorze i w Długim Kącie.

Liczba mieszkań w gminie wynosiła w 2015r. 5528, przy przeciętnej p.u. 1 mieszkania ok. 92 m².

W 2016 roku w gminie Wręczyca Wielka oddano do użytku 48 mieszkań. Na każdych 1000 mieszkańców oddano do użytku 2,71 nowych lokali. Jest to wartość znacznie mniejsza od wartości dla województwa śląskiego oraz znacznie mniejsza od średniej dla całej Polski.

Przeciętna liczba pokoi w nowo oddanych mieszkaniach w gminie Wręczyca Wielka to 5,31 i jest znacznie większa od przeciętnej liczby izb dla województwa śląskiego oraz dla całej Polski. Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania oddanego do użytkowania w 2016 roku w gminie Wręczyca Wielka to 157,90m² i jest znacznie większa od przeciętnej powierzchni użytkowej dla województwa śląskiego oraz w całej Polsce.

9. Zagrożenie bezpieczeństwa ludności i jej mienia

Do obiektów i obszarów mogących stanowić zagrożenie bezpieczeństwa ludzi i ich mienia należy zaliczyć:

- rurociąg przesyłowy ropy naftowej i stacje paliw ,
- tereny narażone na ponadnormatywne promieniowanie elektromagnetyczne - tereny wokół radiowo-telewizyjnego centrum nadawczego, stacji telefonii komórkowej, linii elektroenergetycznych,
- tereny na których zlokalizowano instalacje mogące pogorszyć stan środowiska,
- tereny z wysokim poziomem wody gruntowej, podmokłych, zalewowych, gleb pochodzenia organicznego,
- tereny wokół cmentarzy grzebalnych.

W granicach gminy brak jest terenów zagrożonych naturalnym osuwaniem się mas ziemnych oraz wyznaczonych zgodnie z przepisami Prawa wodnego obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi.

W 2016r. w gminie Wręczyca Wielka stwierdzono szacunkowo 237 przestępstwa (13,4 /na 1000 osób).

Jest to wartość znacznie mniejsza od wartości dla województwa śląskiego i średniej dla Polski.

Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw w gminie wynosi 81,60% i jest znacznie większy od tych wskaźników dla województwa śląskiego i dla całej Polski.

10. Potrzeby i możliwości rozwoju gminy

Mieszkańcy Gminy Wręczyca Wielka widzą przyszłość swojej gminy w poprawie infrastruktury technicznej oraz rozwoju przedsiębiorczości przy rozwoju nowoczesnego rolnictwa.

Rolnictwo jest wiodącą funkcją zagospodarowania terenów w gminie ze względu na powierzchnię wykorzystywaną na ten cel.

Na terenie gminy Wręczyca Wielka zgodnie z powszechnym spisem rolnym w 2010 r. istniało ogółem 1798 gospodarstw rolnych, w tym 475 gospodarstw o powierzchni do 1 ha. W gminie typowe jest bardzo duże rozdrobienie gospodarstw rolnych. Liczba gospodarstw o powierzchni poniżej 1 ha wynosi ok. 26,4% ogólnej ilości gospodarstw, od 1 do 5ha ok. 60,4%. Jedynie ok. 2,9% gospodarstw posiada powierzchnię powyżej 10 ha. Średnia powierzchnia gospodarstwa rolnego jest stosunkowo niska – wynosi 3,22 ha (wliczając w tę liczbę gospodarstwa liczące poniżej 1 ha).

Pośród gospodarstw rolnych 1296 gospodarstw prowadziło produkcję rolniczą.

Praca w rolnictwie nie jest znaczącym źródłem utrzymania. Z danych z 2010r. wynika, że wśród właścicieli gospodarstw rolnych największa grupa uzyskiwała dochody z pracy najemnej (729 gospodarstw) oraz pozarolniczej działalności gospodarczej (405) a także z emerytur i rent (399 gospodarstw).

Liczba podmiotów gospodarczych (osób fizycznych) zarejestrowanych w ewidencji podmiotów gospodarczych wynosiła: w 2000r - 824, w 2002r- 916, w 2004r- 896, w 2005r - 925, w 2006r. - 926. W 2011r. liczba podmiotów gospodarki narodowej w rejestrze REGON wyniosła łącznie 1268, z tego 52 podmioty wykonywały działalność w sektorze rolniczym, 206 podmiotów w sektorze przemysłowym, a 226 podmioty w sektorze budowlanym.

W 2015r. liczba podmiotów w rejestrze REGON wyniosła łącznie 1392 (36 w sektorze rolniczym, 233 w sektorze przemysłowym, 220 w sektorze budowlanym).

W 2015r. liczba podmiotów /10 tys. ludności wynosiła 787 (w powiecie 840), przy ilości osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą /10 tys. ludności 677 (w powiecie 692).

W porównaniu z rokiem 2000 w Gminie Wręczyca Wielka przybyły 568 podmioty gospodarcze, co jest zjawiskiem pozytywnym. Gospodarcza, pozarolnicza aktywność mieszkańców gminy realizowana jest głównie w najprostszej formule podmiotów nieposiadających osobowości prawnej. Zdecydowaną większość podmiotów stanowią firmy małe zatrudniające 1-20 osób. Taka struktura świadczy o dużym rozdrobieniu podmiotów.

Rozwinięta jest produkcja i usługi związane z:

- przetwórstwem produktów rolnych i leśnych, związane z: prowadzeniem masarni i ubojni, produkcją mieszanek i koncentratów paszowych, przetwórstwem i konserwowaniem owoców i warzyw, produkcją wyrobów piekarniczych, ciastkarskich i cukierniczych, prowadzeniem tartaków i zakładów stolarskich,
- produkcją artykułów metalowych i z tworzyw sztucznych, związane z prowadzeniem: produkcji łańcuchów do napędu, kołnierzy i ogrodzeń, produkcją rur stalowych, metalowych elementów stolarki okiennej, produkcją artykułów gospodarstwa domowego, wyrobów i opakowań z tworzyw sztucznych,
- prowadzeniem produkcji betonu towarowego a także wyrobów z betonu (w tym ogrodzeń) oraz prowadzenie handlu materiałami budowlanymi,
- pojazdami samochodowymi, w tym prowadzenie: regeneracji resorów i recyklingu pojazdów, stacji paliw, serwisów samochodowych, sprzedaży opon i części samochodowych oraz transportu autokarowego,
- obsługą ruchu turystycznego – w tym prowadzenie ośrodka jazdy konnej, agroturystyki.

Zgodnie z danymi o rynku pracy, w gminie w 2011r. pracowała 1529 osób, w 2012r. 1601 osób, a w 2015r. 1722 osoby. W 2016r. w gminie Wręczyca Wielka na 1000 mieszkańców pracowało 102 osób 54,1% wszystkich pracujących ogółem stanowią kobiety, a 45,9% mężczyźni.

Wśród aktywnych zawodowo mieszkańców gminy 1 765 osób wyjeżdża do pracy do innych gmin, a 474 pracujących przyjeżdża do pracy spoza gminy - saldo przyjazdów i wyjazdów do pracy wynosi -1 291.

41,3% aktywnych zawodowo mieszkańców gminy Wręczyca Wielka pracuje w sektorze rolniczym (rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo), 31,4% w przemyśle i budownictwie, a 9,1% w sektorze usługowym (handel, naprawa pojazdów, transport, zakwaterowanie i gastronomia, informacja i komunikacja) oraz 0,8% pracuje w sektorze finansowym (działalność finansowa i ubezpieczeniowa, obsługa rynku nieruchomości).

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w gminie Wręczyca Wielka w 2016r. wynosiło 3 070,12 PLN, co odpowiada 71.60% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w Polsce.

Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych – w 2007r. było to 714 osób, w 2011r. - 1003 osób, w 2012r. - 1074 osoby, a w 2015r. - 906 osoby.

Stopień natężenia bezrobocia w gminie (liczony w stosunku do liczby zawodowo czynnych) wynosił w 2007r. 6,5 % (dla powiatu kłobuckiego wyniósł 6,0%), w 2011r. - 9,0% (dla powiatu 7,9%), w 2012r. - 9,6%, a w 2015r. 8,1%. (dla powiatu 7%), w tym udział kobiet 8,6% (dla powiatu 7,4%). Bezrobocie rejestrowane w gminie Wręczyca Wielka wynosiło w 2016 roku 11,0% (10,8% wśród kobiet i 11,2% wśród mężczyzn).

Jak wynika z przeprowadzonych analiz, gmina Wręczyca Wielka na tle wskaźników dla województwa śląskiego, ma stosunkowo dobre wskaźniki demograficzne - dotyczące migracji.

Niekorzystne są wskaźniki demograficzne dotyczące liczby urodzeń i zgonów, ilości zawieranych małżeństw oraz proporcji między ilością ludności w wieku przedprodukcyjnym w stosunku do ilości ludności w wieku poprodukcyjnym.

Niekorzystne są wskaźniki dotyczące liczby pracujących oraz prowadzących działalność gospodarczą / 10 tys. mieszkańców - korzystna jest stopniowa poprawa tego wskaźnika; niekorzystne są porównania ilości osób wyjeżdżających do pracy i pracujących w granicach gminy.

Wskaźnik ilości mieszkań oddawanych do użytku / 10 tys. mieszkańców (29 - 2013r, 24 - 2014r, 26 - 2015r.) kształtuje się na poziomie wyższym od średniej dla powiatu (22 - 2015r.) i na poziomie znacznie mniejszym od wartości dla województwa śląskiego oraz od średniej dla całej Polski. Znacznie większa jest przeciętna liczba pokoi w nowo oddanych mieszkaniach oraz przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkań oddanych do użytkowania.

Powyższe wskazuje na fakt, że teren gminy Wręczyca Wielka jest postrzegany jako teren bardzo atrakcyjny dla lokalizacji zabudowy mieszkaniowej o charakterze rezydencjonalnym.

Gmina Wręczyca Wielka ma bardzo dobre warunki dla utrzymania jej dotychczasowej funkcji - mieszkalnictwa.

W zakresie tym niezbędne jest poprawa warunków w zakresie uzbrojenia i obsługi komunikacyjnej.

Rozwój funkcji mieszkaniowej winien być oparty o istniejący układ drogowy i tereny już uzbrojone lub przewidziane do uzbrojenia (w sposób uwzględniający możliwości budżetowe gminy).

Konieczna jest znacząca poprawa dostępności do usług oraz zapewnienie atrakcyjnych form spędzania czasu wolnego.

Barierą dla rozwoju mieszkalnictwa i powodem znaczącego odpływu ludności, może stać się brak miejsc pracy blisko miejsca zamieszkania.

Gmina powinna podjąć różnego rodzaju działania mające na celu rozwój przedsiębiorczości poprzez:

- 1) umożliwienie prowadzenia działalności w produkcji, usługach, rolnictwie - w niewielkiej skali, o niewielkiej uciążliwości, przez właścicieli nieruchomości - w granicach działek, na których zlokalizowane są budynki mieszkalne (dopuszczenie rozwoju zabudowy wielofunkcyjnej, gdzie obok wiodącej funkcji mieszkaniowej dopuszczone są w ograniczonym zakresie funkcje uzupełniające - produkcyjna, usługowa, rolnicza),
- 2) wyznaczenie nowych terenów przeznaczonych dla rozwoju różnego rodzaju działalności gospodarczej, jako terenów ofertowych (dla rozwoju wytwórczości oraz funkcji usługowej, rolniczej i zabudowy rekreacyjnej związanej z rolnictwem) - poza terenami zabudowy mieszkaniowej, w szczególności w oparciu o istniejący układ dróg ponadlokalnych (drogi wojewódzkie i powiatowe),
- 3) umożliwienie prowadzenia działalności produkcyjnej - w oparciu o istniejące tereny produkcyjne oraz poprzez wyznaczenie nowych terenów produkcyjnych.

Dochody ogółem budżetu gminy Wręczyca Wielka na 1 mieszkańca są bardzo niskie - w 2015r. wyniosły jedynie 2847zł, przy wielkości dochodów własnych wynoszących tylko ok. 43,9%, przy udziale wpływów z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych w dochodach własnych wynoszących 43,6%.

Suma dochodów do budżetu gminy Wręczyca Wielka wyniosła w 2015 roku 50,3 mln złotych. Oznacza to wzrost dochodów o 6.9% w porównaniu do roku 2014.

Suma wydatków z budżetu gminy Wręczyca Wielka wyniosła w 2015 roku 49,7 mln złotych, co daje 2812 zł w przeliczeniu na jednego mieszkańca. Oznacza to wzrost wydatków o 6.6% w porównaniu do roku 2014. Największą część budżetu gminy Wręczyca Wielka - 42.9% została przeznaczona na Dział - Oświata i wychowanie. Dużą część wydatków z budżetu przeznaczona została na Dział - Pomoc społeczna (15.3%) oraz na Dział - Administracja publiczna (12.4%). Wydatki inwestycyjne stanowiły 5,3 mln złotych, czyli 10,7% wydatków ogółem.

Analiza poziomu dochodów budżetu gminy, wskazuje na ograniczone możliwości inwestycyjne gminy - warunkiem rozwoju gminy jest podjęcie działań zwiększających poziom dochodów na 1 mieszkańca gminy.

11. Stan prawny gruntów

W strukturze własności gruntów utrzymuje się dominacja własności prywatnej. Stosunkowo duży jest udział w powierzchni gminy gruntów stanowiących własność Skarbu Państwa (łącznie to ok. 37%) – głównie są to tereny leśne w zarządzie GLP Lasy Państwowe, linie kolejowe, drogi oraz rzeki.

Bardzo mały jest udział gruntów stanowiących własność gminy (ok.0,5%) - są to w większości tereny usług publicznych (urząd gminy, dom kultury, szkoły, przedszkola, boiska, remizy), infrastruktury technicznej (ujęcia wód, oczyszczalnie ścieków) oraz drogi gminne.

12. Występowanie obiektów i terenów chronionych na podstawie przepisów odrębnych

W granicach gminy występują chronione przez przepisy odrębne objekty i tereny:

- 1) chronione na podstawie przepisów ustawy o ochronie przyrody:
  - a) rezerwat przyrody Zamczysko - ustanowiony Zarządzeniem Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 27 kwietnia 1953r. (M.P. Nr A-42, poz.512),
  - b) park krajobrazowy Lasy nad Górną Liswartą i jego otulina - ustanowione zostały Rozporządzeniem Nr 55/08 Wojewody Katowickiego z dnia 25 sierpnia 2008r. w/s Parku Krajobrazowego „Lasy nad Górną Liswartą” (Dz. Urz. Województwa Śląskiego Nr 1635 poz. 3071),
  - c) pomniki przyrody – 11 pomników (łącznie 63 drzewa),
  - d) użytki ekologiczne: Bagno w Jeziorze (ustanowiony rozporządzeniem Nr 10/2002 Wojewody Śląskiego z dnia 12 marca 2002r. w/s uznania za użytek ekologiczny torfowiska przejściowego i zbiornika wodnego pod nazwa „Bagno w Jeziorze” w gminie Wręczyca Wielka - Dz. Urz. Woj. Śląskiego Nr 20, poz. 658) i Dzicze Bagno (ustanowiony został rozporządzeniem Nr 7/2002 Wojewody Śląskiego z dnia 27 lutego 2002r. w/s uznania za użytek ekologiczny torfowiska „Dzicze Bagno” - Dz. Urz. Województwa Śląskiego Nr 17, poz.527);
- 2) chronione na podstawie przepisów Prawa wodnego - strefy ochronnych ujęć wód bezpośrednich;
- 3) chronione na podstawie przepisów ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych:
  - a) grunty leśne,
  - b) grunty rolne stanowiące użytki rolne III klasy bonitacyjnej,
  - c) grunty rolne stanowiące użytki rolne klasy IV - VI wytworzone z gleb pochodzenia organicznego;
- 4) chronione na podstawie przepisów ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami:
  - a) objekty i obszary chronione poprzez wpis do rejestru zabytków (kościół p.w. św. Mikołaja w Truskolasach, cmentarz z murem cmentarnym w Truskolasach, stanowisko archeologiczne nr 1 w Grodzisku, stanowisko archeologiczne nr 2 w Hutce),
  - b) udokumentowane stanowiska archeologiczne;
- 5) chronione na podstawie przepisów ustawy Prawo geologiczne i górnicze:
  - a) udokumentowane złoża kopalin,
  - b) ustanowione obszary i tereny górnicze;

W granicach gminy Wręczyca Wielka występują objekty i obszary, dla których przepisy wprowadzają ograniczenia w zagospodarowaniu terenów przylegających; w szczególności na podstawie:

- 1) rozporządzenia Ministra Gospodarki w/s warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać bazy i stacje paliw płynnych, rurociągi przesyłowe do dalekosiężne służące do transportu ropy naftowej i produktów naftowych i ich usytuowanie, w zakresie ograniczeń dla lokalizacji obiektów budowlanych:
  - a) wzdłuż istniejącego rurociągu przesyłowego ropy naftowej - *poprzez zachowanie wymaganej przepisami strefy bezpieczeństwa (ograniczenie dla lokalizacji budynków w odległości 15 m od osi ropociągu, linii elektroenergetycznych w odległości 100 m od osi ropociągi i elektrowni wiatrowych w odległości 250 m od osi ropociągu),*
  - b) w stosunku do obiektów stacji paliw;
- 2) ustawy o drogach publicznych - w zakresie lokalizacji obiektów budowlanych w sąsiedztwie dróg, w szczególności w sąsiedztwie autostrady;
- 3) ustawy o transporcie kolejowym oraz rozporządzenia Ministra Infrastruktury w sprawie wymagań w zakresie odległości i warunków dopuszczających usytuowanie drzew i krzewów, elementów ochrony akustycznej i wykonywania robót ziemnych w sąsiedztwie linii kolejowej, a także sposobu urządzania i utrzymywania zasłon odśnieżnych oraz pasów przeciwpożarowych - w zakresie usytuowania obiektów i zieleni oraz prowadzenia prac ziemnych przy inii kolejowej;
- 4) rozporządzenie Ministra Ochrony Środowiska w/s dopuszczalnych poziomów elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobu sprawdzania utrzymania tych poziomów - w szczególności na terenach położonych wzdłuż napowietrznej linii elektroenergetycznej wysokiego napięcia 110 kV ;
- 5) rozporządzenia Ministra Gospodarki Komunalnej w sprawie określenia, jakie tereny pod względem sanitarnym są odpowiednie na cmentarze:
  - a) w odległości 500m od granicy cmentarza obowiązuje zakaz lokalizacji ujęć wody służących jako źródło zaopatrzenia sieci wodociągowej w wodę do picia i potrzeb gospodarczych,
  - b) w odległości 50 m i 150 m od granicy cmentarza wymagane jest wprowadzenie stref ochrony sanitarnej (ograniczeń dla lokalizacji studni i zabudowy określonego rodzaju).

13. Występowanie obszarów naturalnych zagrożeń geologicznych

W granicach gminy Wręczyca Wielka brak jest terenów naturalnych zagrożeń geologicznych – nie występują tereny zagrożone osuwaniem się mas ziemnych.

Lokalnie występują tereny o złożonych lub skomplikowanych warunkach gruntowych - dotyczy to głównie obszarów występowania gleb organicznych, w szczególności stale lub okresowo nawodnionych.

14. Występowanie udokumentowanych złóż kopalin oraz terenów górniczych.

Gmina Wręczyca Wielka pod względem geologicznym znajduje się w części północno - wschodniej monokliny Śląsko - Krakowskiej. Charakteryzuje się ona monoklinalnym ułożeniem warstw starszego podłoża. Utwory starsze od trzeciorzędu – trias, jura, stanowią jednoskrzydłową antyklinę, zapadającą łagodnie ku północnemu wschodowi pod niewielkim kątem 1 – 5°.

Podłoże obszaru gminy zbudowane jest głównie ze skał wieku mezozoicznego, tworzących pasma niewysokich progów poprzedzielanych obniżeniami występujących wskutek procesów erozyjnych.

Najstarszymi utworami nawierconymi w rejonie miejscowości Puszczew na głębokości 96 m są osady triasu górnego, wykształcone jako twarde, brązowe iłolupki. Bezpośrednio na nich zalegają iły. Iłolupki, łupki ilaste z przewarstwieniami piaskowców, na których miejscami zalega seria iłów rudonośnych. Rudy żelaza w nich występujące przybierają niekiedy formę szaro-brunatnych sferosyderytów (czyli konkrecji - wtrąceń ubogich rud żelaza – głównie syderytu, o kulistym lub elipsoidalnym kształcie).

Występujące w krajobrazie formy polodowcowe są zbudowane z warstwowo ułożonych utworów okruchowych. Miąższość tych warstw waha się od kilku do 20 m. Charakterystyczne są przekształcenia form polodowcowych procesami denudacyjno-akumulacyjnymi. Najmłodsze utwory – holocenijskie reprezentują piaski rzeczne, namuły, torfy oraz mady, występujące w dolinach współcześnie płynących rzek, a także zwietrzelina skalna starszego wieku zgromadzona w obniżeniach terenu.

Kraniec Wyżyny Wieluńskiej położony w północnej części gminy jest zbudowany ze skał mezozoicznych wieku jurajskiego, zaspanych utworami trzeciorzędowymi i czwartorzędowymi. Środkowa część gminy (Obniżenie Krzepickie) stanowi subsekwentną bruzdę wypreparowaną z mało odpornych na erozję rudonośnych iłów środkojurajskich. Jej dno wypełniają czwartorzędowe piaski i gliny, tworzące wyniesienia (stoliwa, wały i pagóry kemowe). Fragment Progu Herbskiego (południowo-zachodnia część gminy) jest zbudowany z piaskowców środkojurajskich, przykrytych utworami młodszymi.

Surowce mineralne występujące na terenie gminy zaliczono do następujących grup surowcowych:

Surowce okruchowe występują w postaci piasków, pospótek i żwirów pochodzenia lodowcowego i wolnolodowcowego (udokumentowane złoża piasków i żwirów na północ od Hutki, lokalnie w Czarnej Wsi, Pierzchnie, Kulejach, Szarlejce). Surowce ilaste reprezentowane są przez iły rudonośne doggeru. Surowce wapienne reprezentowane przez złoża wapieni malmu były eksploatowane dla potrzeb budownictwa lokalnego w Pierzchnie (eksploatacja zaniechana). Złoża udokumentowane rud żelaza obecnie nie są eksploatowane (dawne kopalnie we Wręcycy Wielkiej, Kalei, Golcach i Truskolasach).

W gminie występują udokumentowane złoża kopalin (2017r.):

lp	Nr złoża	Nazwa złoża	Kopalina	uwagi
1	5816	Czarna Wieś	kruszywa naturalne (piaski)	złożo zagospodarowane
2	5267	Hutka	kruszywa naturalne piasek dla potrzeb budownictwa drogowego	złożo rozpoznane wstępnie (kat. C2)
3	6980	Hutka IIA	kruszywa naturalne (piaski i żwiry)	złożo zagospodarowane (kat.C2)
4	14901	Hutka VI	kruszywa naturalne (piaski i żwiry)	złożo zagospodarowane (kat. C1)
5	4523	Kuleje	kruszywa naturalne i piaski budowlane	złożo rozpoznane wstępnie (kat. C2)
6	7437	Pierzchno	kruszywa naturalne (piaski budowlane)	eksploatacja złoża zaniechana
7	17175	Szarlejka	kruszywa naturalne	złożo rozpoznane szczegółowo (kat. C1)

W granicach gminy Wręczyca Wielka położone są tereny górnicze:

- „Czarna Wieś” – w Czarnej Wsi, z obszarem górniczym (prowadzona eksploatacja piasków i żwirów),
- „Hutka IIA”, „Hutka IV-3” i „Hutka VI” - w miejscowości Hutka wraz z obszarami górniczymi (eksploatacja piasków i żwirów prowadzona na części ustanowionych obszarów górniczych),
- Szarlejka - w miejscowości Szarlejka, z obszarem górniczym (prowadzona eksploatacja piasków).

W granicach administracyjnych gminy Wręczyca Wielka nie występują:

- udokumentowane kompleksy podziemnego składowania dwutlenku węgla,
- wody podziemne zaliczane do kopalin.

15. Występowanie zasobów wód podziemnych

Na terenie gminy występują piętra wodonośne: czwartorzędowe (dwa piętra) i jurajskie (trzy piętra). Czwartorzędowe piętro wodonośne stanowią piaszczyste i żwirowe czwartorzędowe warstwy wodonośne. Swobodne zwierciadło wód czwartorzędowych ustabilizowało się na głębokości 0,5 – 1,0 m poniżej poziomu gruntu. W miejscach przewarstwienia glinami występuje drugi poziom czwartorzędowy, posiadający zwierciadło napięte. W obszarach gdzie brak warstw izolujących piaski od wapieni i piaszczowców oba czwartorzędowe wodonośce łączą się z głębszymi, jurajskimi poziomami wodonośnymi. Studnie ujmujące ten poziom posiadają wydajność od kilku do kilkunastu m³/h. Są one eksploatowane lokalnie np. przez ujęcie we Wręczyca Wielkiej i w Szarlejce. Ze względu na swe właściwości czerpana z nich woda jest uzdatniana. W momentach okresowego wzrostu zanieczyszczeń bakteryjnych związanych z infiltracją ścieków gospodarczych lub komunalnych, musi być poddawana dezynfekcji podchlorynem sodu. W wodzie czerpanej z tego poziomu występuje też ponadnormatywne stężenie azotanów. Poziom wodonośny czwartorzędowy posiada stosunkowo niewielkie znaczenie użytkowe.

W obrębie piętra jurajskiego występują trzy poziomy wodonośne:

- 1) poziom górnourajski związany z utworami górnej jury. Poziom ten tworzą szczelinowate spękane wapienie i margle. Poziom ten nie posiada na terenie gminy Wręczyca Wielka znaczenia użytkowego ze względu na stosunkowo mały zasięg przestrzenny (niewielki fragment terenu w rejonie Pierzchna),
- 2) poziom dolnourajski – związany jest z piaszczystymi osadami jury dolnej. Jest poziomem użytkowym w południowo-zachodniej części gminy. Wody ujmowane są z różnych głębokości, a uzyskiwane wydajności są rzędu od kilku do kilkudziesięciu m³/h,
- 3) poziom środkowourajski związany jest z utworami jury środkowej. Główną warstwę wodonośną stanowią piaski i piaszczowce kościeliskie. Uzyskiwane z tego poziomu wydajności są rzędu 30-50m³/h. Wody te charakteryzują się ponadnormatywną zawartością związków żelaza. Poziom ten jest eksploatowany lokalnie w miejscowości Borowe, Długi Kąt, Zamłynie (na granicy z Truskolasami).

Ujęcia wody z pietra jurajskiego (za wyjątkiem ujęcia w Borowej) podlegają uzdatnianiu z uwagi na podwyższone stężenia żelaza i manganu. Okresowo wody te muszą być poddawane dezynfekcji ze względu na wzrost poziomu zanieczyszczeń pochodzenia biologicznego.

16. Stan systemów komunikacji i infrastruktury technicznej, w tym stopień uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej, energetycznej oraz gospodarki odpadami

Zaopatrzenie w wodę pitną

Wszystkie miejscowości gminy są zwodociągowane, 96,6% mieszkańców korzysta z sieci wodociągowej. Woda ujmowana jest z ujęć wód podziemnych zlokalizowanych w granicach gminy, eksploatowanych przez gminę. Rozpoznane zasoby ujęć komunalnych są wystarczające dla obecnego zapotrzebowania w wodę oraz stanowią wystarczającą rezerwę dla potrzeb rozwojowych gminy.

Gmina prowadzi rozbudowę sieci wodociągowej. Stan nowej sieci wodociągowej jest dobry, *istnieje konieczność modernizacji starych sieci wodociągowych, szczególnie wybudowanych z rur azbestowych, żeliwnych i stalowych.*

Gospodarka ściekowa

Dla obszaru gminy ustanowiono aglomeracje ściekowe: Wręczyca Wielka o RLM 6996, z oczyszczalnią ścieków we Wręczyca Małej oraz Truskolasy o RLM 5445 z oczyszczalnią ścieków w Truskolasach. System zbiorczej kanalizacji sanitarnej jest niewystarczająco rozwinięty; z sieci korzysta ok. 35% mieszkańców, brak kanalizacji sanitarnej stanowi barierę dla rozwoju przedsiębiorczości. Istnieje konieczność:

- a) *modernizacji i rozbudowy biologicznej oczyszczalni ścieków we Wręczyca Małej do przepustowości 800m³/d wraz z dobudową części mechanicznej dla przepustowości 800 m³/d,*
- b) *rozbudowy sieci kanalizacyjnych wraz z realizacją przyłączy doprowadzających ścieki do oczyszczalni we Wręczyca Małej o długości łącznej 30,92 km, w tym 11,72 km kanalizacji tłocznej oraz do oczyszczalni w Truskolasach o długości łącznej 19,5 km, w tym 2 km kanalizacji tłocznej.*

Odprowadzanie wód deszczowych

W granicach gminy Wręczyca Wielka funkcjonują jedynie niewielkie odcinki sieci kanalizacji deszczowej. Wody deszczowe są odprowadzane istniejącym system melioracji oraz rowów przydrożnych.

Przy postępującej urbanizacji, utwardzania terenów ilość istniejących kanałów deszczowych jest zbyt mała.

Gospodarka odpadami

Gospodarowanie odpadami jest prowadzone na zasadach ustalonych w przepisach ustawy o odpadach oraz ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.

Gazyfikacja

W gminie występuje brak gazyfikacji przewodowej.

Zaopatrzenie w gaz nie stanowi zadania własnego gminy i realizacja inwestycji w tym zakresie jest uzależniona od planów inwestycyjnych jednostek i firm zewnętrznych, zgodnie z zasadami określonymi w Prawie energetycznym. Warunkiem zaopatrzenia gminy w sieć gazową jest realizacja sieci gazowej wysokoprężnej relacji Błachowania - Kłobuck - brak określonego przebiegu tej sieci.

Energetyka

Teren gminy jest w stopniu dostatecznym zaopatrzonej w energię elektryczną.

Głównym źródłem zasilania obszaru gminy w energię elektryczną są liczne sieci średniego napięcia (30 i 15 kV) oraz sieć niskiego napięcia – głównie są to sieci napowietrzne.

Energia jest dostarczana do odbiorców poprzez stacje transformatorowe, głównie typu napowietrznego.

Na terenie gminy istnieje możliwość wielokrotnego zwiększenia poboru energii elektrycznej.

Istniejące sieci i stacje wymagają w znaczącej części dokonania ich przebudowy – szczególnie dotyczy to sieci przebiegających przez tereny leśne.

Potrzeby grzewcze są zasadniczo pokrywane z indywidualnych źródeł ciepła w poszczególnych obiektach.

Telekomunikacja

Poziom telefonizacji gminy jest wysoki. Na terenie gminy istnieje kilka wież telefonii komórkowej.

Na gruntach miejscowości Klepaczka usytuowane jest Radiowo – Telewizyjne Centrum Nadawcze.

Sieć drogowa

Na terenie gminy Wręczyca Wielka istnieje 103 km dróg gminnych, 53,20 km dróg powiatowych i 27,52 dróg wojewódzkich.

Stan dróg gminnych jest stosunkowo dobry; wymagana jest pokrycie dywanikiem asfaltowym części dróg utwardzonych oraz realizacja chodników.

Stan dróg powiatowych jest wystarczający; konieczna jest szybka ich modernizacja, w tym realizacja chodników wzdłuż terenów zamieszkałych.

Stan dróg wojewódzkich jest dobry; konieczna jest jednak modernizacja dróg (poprawa parametrów).

17. Zadania służące ponadlokalnym celom publicznym

W Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego 2020+ dla gminy Wręczyca Wielka :

- 1) do zadań samorządowych służących realizacji inwestycji celu publicznego, ustalonych w dokumentach przyjętych przez Sejmik Województwa Śląskiego zaliczono: przebudowę dróg wojewódzkich oraz drogowych obiektów inżynierskich - wsparcie przebudowy, budowy kluczowych elementów i odcinków dróg wojewódzkich prowadzące do zwiększenia płynności ruchu i bezpieczeństwa komunikacyjnego; przedsięwzięcia drogowe realizowane jako projekty RPOWSL na lata 2014-2020 dotyczące m.in. ciągów drogowych 494 i 492;
- 2) do inwestycji celu publicznego postulowanych przez samorząd województwa, ustalonych w dokumentach przyjętych przez Sejmik Województwa Śląskiego zaliczono:
  - a) przebudowę, odbudowę i remont linii kolejowych łączących miasta aglomeracji, miasta powiatowe oraz ważne węzły kolejowe odcinek Kalety – Zduńska Wola (linia 131),
  - b) budowę spójnej sieci dróg/ tras rowerowych o zasięgu ponadlokalnym wg jednolitych standardów;
- 3) do inwestycji celu publicznego zależnych od podmiotów innych niż samorząd województwa, ustalonych w dokumentach przyjętych przez Sejm RP, Radę Ministrów, właściwego ministra lub sejmik województwa zaliczono modernizację linii kolejowej E65/C-E65 (linii 131; prace na odcinku Tarnowskie Góry-Karsznice;
- 4) nie wyznaczono inwestycji celu publicznego postulowanych przez podmioty inne niż samorząd województwa, ustalonych w dokumentach przyjętych przez Sejm RP, Radę Ministrów, właściwego ministra lub sejmik województwa.

Do pozostałych inwestycji celu publicznego służących ponadlokalnym celom publicznym, które mogą być realizowane w granicach gminy Wręczyca Wielka, można zaliczyć ponadto: przebudowę i rozbudowę dróg powiatowych, przebudowę ropociągu, budowę gazociągów przesyłowych i rozdzielczych, przebudowę i budowę przesyłowych linii elektroenergetycznych, budowę urządzeń wodnych służących ochronie przed powodzią, lokalizację obiektów telekomunikacyjnych.

18. Wymagania dotyczące ochrony przeciwpowodziowej

Zgodnie ze sporządzoną Wstępną Oceną Ryzyka Powodziowego rzeki na odcinkach: 0-35km – Kocinka, 0 22km – Pankówka i 0-35km – Biała Oksza zostały zakwalifikowane jako odcinki rzek które stwarzają zagrożenie powodziowe, dla których zgodnie z ustawą Prawo wodne zostaną opracowane mapy zagrożenia powodziowego i mapy ryzyka powodziowego do dnia 22 grudnia 2019r.

Zasady gospodarowania wodami i ochrony przed powodzią regulowane są szczegółowo przez przepisy Prawa wodnego.

Obecnie podstawowym dokumentem w tym zakresie dla dorzecza Odry jest Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 października 2016r. w sprawie przyjęcia Planu zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Odry (Dz .U. z 2016r. poz. 1938).

Plan przeciwdziałania skutkom suszy na obszarze dorzecza Odry ma być przygotowany w roku 2020.

**KIERUNKI
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
TEKST STUDIUM**

1. Kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego stanowi podstawę do kierowania rozwojem przestrzennym gminy. Zgodnie przyjętymi w Studium kierunkami rozwoju sporządzane są plany miejscowe oraz inne plany operacyjne wymagane przepisami odrębnymi.

Kierunki rozwoju w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wręczyca Wielka zostały przyjęte przy uwzględnieniu:

- polityki przestrzennej wyrażonej w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa,
- przyjętych celów, kierunków i działań w Strategii rozwoju gminy,
- istniejących uwarunkowań przestrzennych,

oraz przy uwzględnieniu zasady zrównoważonego rozwoju gminy (rozwoju zapewniającego zaspokojenie potrzeb obecnych i przyszłych społeczności gminy i jednocześnie zachowującego równowagę przyrodniczą oraz trwałość podstawowych procesów przyrodniczych).

Kierunki rozwoju ustalone w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wręczyca Wielka mają na celu wielofunkcyjny rozwój przestrzenny gminy w oparciu o istniejący układ komunikacyjny i projektowaną autostradę A-1, z wykorzystaniem istniejących walorów historycznych, kulturowych i rekreacyjnych gminy.

Przyjęto następujące cele rozwoju przestrzennego gminy Wręczyca Wielka:

1) rozwój przedsiębiorczości:

- a) wyznaczenie nowych terenów dla rozwoju przedsiębiorczości w pobliżu dróg wojewódzkich i autostrady,
- b) wyznaczenie stref aktywizacji gospodarczej w poszczególnych miejscowościach, w rejonach istniejących zakładów produkcyjnych i usługowych – przy terenach zabudowy mieszkaniowej,
- c) wyznaczenie w granicach terenów wiejskich terenów zabudowy wielofunkcyjnej, umożliwiającej lokalizację drobnej przedsiębiorczości i usług w pobliżu miejsca zamieszkania,
- d) utrzymanie terenów przemysłowych na terenach pokopalnianych.

2) rozwój mieszkalnictwa:

- a) wykorzystanie procesów migracyjnych i wyznaczenie nowych terenów dla lokalizacji zabudowy mieszkaniowej, w tym o dużym udziale powierzchni biologicznie czynnej oraz zabudowy rezydencjonalnej,
- b) dopuszczenie na terenach wiejskich, z zabudową zagrodową, lokalizacji zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, wraz z poszerzeniem terenów wskazanych dla rozwoju do zabudowy mieszkaniowej,
- c) dopuszczenie do lokalizacji usług w granicach terenów zabudowy mieszkaniowej.

3) przekształcenia terenów wiejskich:

- a) wyznaczenie terenów dla lokalizacji zabudowy wielofunkcyjnej, umożliwiającej lokalizację usług oraz zwiększenie ilości miejsc pracy poza rolnictwem w pobliżu miejsca zamieszkania,
- b) poprawa powiązań komunikacyjnych wsi z ośrodkami obsługi,
- c) dopuszczenie przekształcania zabudowy zagrodowej w zabudowę mieszkaniową jednorodziną lub rekreacyjną, z dopuszczeniem lokalizacji agroturystyki,
- d) wyznaczenie do zalesienia obszarów niekorzystnych dla prowadzenia produkcji rolniczej,
- e) wykorzystanie walorów środowiska naturalnego do rozwoju gospodarczego (budowa infrastruktury turystycznej w tym: ścieżek rowerowych, szlaków turystycznych).

4) umożliwienie rozwoju rolnictwa:

- a) wyznaczenie obszarów wskazanych dla prowadzenia produkcji rolniczej, chronionych przed zabudową,
- b) wyznaczenie obszarów wskazanych dla prowadzenia produkcji rolniczej, dopuszczonych dla lokalizacji zabudowy związanej z produkcją rolniczą,
- c) utrzymanie i dopuszczenie nowych terenów dla lokalizacji zabudowy związanej z przetwórstwem rolno-spożywczym, hodowlą oraz usług otoczenia rolnictwa.

5) rozbudowa infrastruktury technicznej

- a) utrzymanie i umożliwienie rozbudowy istniejących terenów infrastruktury technicznej (oczyszczalni ścieków, ujęć wód),
- b) określenie zasad lokalizacji nowej infrastruktury oraz rozbudowy układu komunikacyjnego.

6) ochrona środowiska i ładu przestrzennego:

- a) uwzględnienie konieczności szczególnej ochrony terenów i obiektów chronionych na podstawie ustawy o ochronie przyrody,
- b) określenie zasad ochrony zasobów leśnych i dolin cieków wodnych,
- c) określenie zasad ochrony poszczególnych elementów środowiska,
- d) określenie zasad ochrony ładu przestrzennego i kształtowania zabudowy oraz ochrony krajobrazu kulturowego.

Pośród poszczególnych terenów o zróżnicowanych zasadach zabudowy i zagospodarowania wydzielonych na rysunku Kierunki rozwoju przestrzennego studium można wyodrębnić:

- 1) obszary urbanizacji obejmujące tereny zabudowane i wskazane do lokalizacji zabudowy o różnorodnych funkcjach i zasadach zagospodarowania terenów, w tym intensywności zabudowy:
  - a) tereny zabudowy mieszkaniowej - o dużej intensywności (wskazane dla lokalizacji zabudowy wielorodzinnej oraz mieszkaniowej i usługowej) i o niskiej intensywności zabudowy (wskazane dla lokalizacji zabudowy jednorodzinnej, jednorodzinnej z terenami zieleni, jednorodzinnej i zagrodowej),
  - b) tereny zabudowy usługowej – wskazane dla lokalizacji: usług, usług publicznych, usług z terenami zieleni, usług publicznych z terenami sportu i rekreacji, terenów sportu i rekreacji, zabudowy sakralnej,
  - c) tereny zabudowy wielofunkcyjnej i produkcyjnej – obejmujące: tereny zabudowy mieszkaniowej z produkcją i usługami, tereny produkcyjne i usługowe, tereny produkcyjne, tereny po prowadzonej eksploatacji surowców mineralnych, tereny prowadzenia eksploatacji surowców mineralnych oraz tereny zabudowy produkcyjnej i usługowej z fermami;
- 2) tereny rolne i rekreacyjne obejmujące:
  - a) tereny rolnicze: bez prawa lokalizacji zabudowy, dopuszczone do lokalizacji zabudowy, wskazane do prowadzenia eksploatacji surowców mineralnych, tereny ferm,
  - b) tereny zabudowy: zagrodowej, zagrodowej z terenami zieleni, zagrodowej i rekreacji indywidualnej,
  - c) tereny zabudowy rekreacji indywidualnej: z terenami zieleni, z zabudową zagrodową i usługami;
- 3) tereny leśne, zieleni i wód powierzchniowych obejmujące:
  - a) lasy, tereny zabudowy związane z gospodarką leśną, zalesienia,
  - b) tereny zieleni objęte ochroną, hałdy, ogrody działkowe i cmentarze,
  - c) tereny wód powierzchniowych i śródlądowych;
- 4) tereny komunikacji i infrastruktury technicznej obejmujące:
  - a) tereny dróg publicznych o znaczeniu ponadlokalnym - drogi wojewódzkie i powiatowe,
  - b) tereny dróg publicznych o znaczeniu lokalnym – drogi gminne lokalne i dojazdowe,
  - c) stacje paliw, parkingi,
  - d) tereny infrastruktury technicznej o znaczeniu lokalnym - tereny oczyszczalni ścieków, tereny eksploatacji wód podziemnych,
  - e) tereny infrastruktury technicznej o znaczeniu ponadlokalnym – radiowo-telewizyjne centrum nadawcze, ropociąg i linię elektroenergetyczną wysokiego napięcia 110kV,
  - f) obszar autostrady oraz tereny zamknięte - tereny kolejowe;
- 5) obszary chronione na podstawie przepisów ustawy o ochronie przyrody obejmujące:
  - a) rezerwat przyrody „Zamczysko” oraz użytki ekologiczne „Bagno w Jeziorze” i „Dzicze Bagno”,
  - b) granice parku krajobrazowego „Lasy nad Górną Liswartą” oraz jego otuliny,
  - c) pomniki przyrody oraz stanowiska roślin rzadkich i chronionych,
  - d) granice terenów podmokłych lub narażonych na podtopienia - korytarzy ekologicznych.
- 6) tereny i obiekty chronione na podstawie ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami:
  - a) obiekty wpisane do rejestru zabytków,
  - b) wyznaczone strefy ochrony konserwatorskiej:
    - B - ochrony zasadniczych elementów rozplanowania i zabudowy,
    - K - ochrony krajobrazu kulturowego,
    - OW - obserwacji archeologicznej,
- 7) oznaczenia wprowadzone na mocy innych przepisów lub decyzji:
  - a) granice: terenów górniczych, obszarów górniczych i udokumentowanych złóż kopalin,
  - b) granice Głównego Zbiornika Wód Podziemnych.

W granicach dopuszczonych w studium do zabudowy wyróżniono:

- 1) obszary kontynuacji zabudowy, do których można zaliczyć spełniające łącznie warunki tereny:
  - a) zabudowane, z zabudową zwartą lub rozproszoną, ulegające urbanizacji,
  - b) przeznaczone w obowiązujących planach miejscowych na cele zabudowy i objęte zgodami na zmianę przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na inne cele,
  - c) położone przy drogach publicznych, co najmniej utwardzonych oraz uzbrojone w media (co najmniej w sieci i urządzenia pozwalające na zasilanie zabudowy wodę pitną i energię elektryczną);
- 2) obszary rozwoju zabudowy, do których można zaliczyć spełniające łącznie warunki tereny:
  - a) niezabudowane lub z rozproszoną zabudową w tym: położone w głębi terenów zabudowanych,
  - b) przeznaczone w planach miejscowych do zabudowy i objęte zgodami na zmianę przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na inne cele,
  - c) wymagające przeprowadzenia regulacji terenowo-prawnych warunkujących realizację zabudowy (wymagające wydzielenia układu komunikacyjnego lub podziału na działki budowlane),
  - d) wymagających realizacji: podstawowego uzbrojenia warunkującego zabudowę terenów (co najmniej sieci i urządzeń: wodociągowych i elektroenergetycznych) a także układu komunikacyjnego.

2. Kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów, w tym terenów przeznaczonych do zabudowy oraz terenów wyłączonych spod zabudowy

Podstawowe kierunki zagospodarowania oraz użytkowania terenów - zgodnie z oznaczeniami na rysunku Kierunki zagospodarowania przestrzennego		Wytyczne określania w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego (dopuszczalny zakres zmian, ograniczenia zmian, minimalne i maksymalne parametry i wskaźniki urbanistyczne)
TERENY ZABUDOWY MIESZKANIOWEJ		
tereny zabudowy mieszkaniowej o dużej intensywności		
MW	tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej - kontynuacja zabudowy	zachowane istniejących terenów z zabudową mieszkaniową wielorodzinną; dopuszczenie usług nie kolidujących z funkcją mieszkaniową, wykluczenie zabudowy jednorodzinnej, produkcji; wymagane min.25% powierzchni biologicznie czynnej przy ograniczeniu powierzchni dopuszczanej do zabudowy do ok. 40% (nie więcej niż 60%) i wysokości obiektów budowlanych;
MU	tereny zabudowy mieszkaniowej i usługowej - MU1- kontynuacja zabudowy - MU2 – rozwój zabudowy	dopuszczenie funkcji mieszkaniowej i usługowej jako równorzędnych; dopuszczenie lokalizacji obok zabudowy jednorodzinnej zabudowy wielorodzinnej, pod warunkiem ograniczenia gabarytów tych budynków; dopuszczenie wytwórczości pod warunkiem ograniczenia skali prowadzonej działalności oraz wprowadzenia ograniczeń dotyczących potencjalnych uciążliwości dla środowiska; teren dopuszczony do zabudowy niskiej, o powierzchni zabudowy do ok. 35% (nie więcej niż 50%) i niższym wskaźniku powierzchni biologicznie czynnej (ok. 20% - nie mniej niż 10%);
tereny zabudowy mieszkaniowej o niskiej intensywności		
M	tereny zabudowy mieszkaniowej: jednorodzinnej, jednorodzinnej z terenami zieleni, jednorodzinnej i zagrodowej - M1- kontynuacja zabudowy - M2 – rozwój zabudowy	wymagane wyodrębnienie terenów o zróżnicowanych funkcjach: - mieszkaniowej jednorodzinnej, w tym z dużym udziałem zieleni, - wielofunkcyjnej – mieszkaniowej jednorodzinnej i zagrodowej, z drobną wytwórczością, z dopuszczeniem lokalizacji usług; wymagane zróżnicowanie na poszczególnych terenach ograniczeń w/z skali i potencjalnych uciążliwości dla środowiska prowadzonej działalności usługowej i wytwórczej oraz produkcji zwierzęcej; teren dopuszczony do zabudowy niskiej; wymagane zróżnicowanie powierzchni biologicznie czynnej (ok. 40-60% - nie mniej niż 20%) i powierzchni zabudowy (ok. 20-25% - nie więcej niż 40%), w zależności od ustalonego charakteru zabudowy;
TERENY ZABUDOWY USŁUGOWEJ		
U	tereny zabudowy usługowej: usługi i usługi publiczne, usługi z terenami zieleni - kontynuacja zabudowy	wymagane wyodrębnienie poszczególnych terenów o zróżnicowanych rodzajach usług i określenie zasad możliwości przekształceń – ze zróżnicowaniem na usługi o charakterze publicznym i o charakterze komercyjnym i ze zróżnicowaniem wskaźników urbanistycznych (powierzchnia zabudowy ok. 20-50% - nie więcej niż 70%, powierzchnia biologicznie czynna ok. 20-50% - nie mniej niż 10%); wymagane zróżnicowanie na poszczególnych terenach ograniczeń w/z skali i potencjalnych uciążliwości dla środowiska działalności usługowej;
US	tereny sportu i rekreacji - kontynuacja zabudowy	zachowanie istniejących terenów sportu i rekreacji; dopuszczenie realizacji obiektów sportowych oraz zabudowy uzupełniającej, w tym usług; tereny o niskiej powierzchni zabudowy (do ok.15% dla terenu, z dopuszczeniem zwiększenia powierzchni zabudowy na wydzielonych działkach budowlanych do ok. 50%, nie więcej niż 60%);
UK	tereny zabudowy usługowej – zabudowa sakralna - kontynuacja zabudowy	zachowanie istniejących terenów zabudowy sakralnej; dopuszczone przekształcenia i realizacja zabudowy uzupełniającej w tym mieszkalnictwa zbiorowego lub usług; dopuszczenie większej powierzchni zabudowy (do ok.40% nie więcej niż 60%);

TERENY ZABUDOWY WIELOFUNKCYJNEJ I PRODUKCYJNEJ		
MP	tereny zabudowy mieszkaniowej, produkcyjnej i usługowej - MP1- kontynuacja zabudowy - MP2-rozwoj zabudowy	dopuszczenie realizacji zabudowy wielofunkcyjnej o równorzędnych funkcjach: mieszkaniowej, usługowej i produkcyjnej; dopuszczenie do lokalizacji zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, pod warunkiem ograniczenia gabarytów budynków; dopuszczenie wytwórczości i produkcji w pobliżu zabudowy mieszkaniowej pod warunkiem wprowadzenia ograniczeń dotyczących skali działalności oraz potencjalnych uciążliwości dla środowiska; w dostosowaniu do występujących uwarunkowań należy wprowadzić strefy buforowe zapewniające oddzielenie zabudowy mieszkaniowej od produkcyjnej (np. poprzez wprowadzenie zieleni izolacyjnej lub lokalizację nieuciążliwej zabudowy, w tym nieuciążliwych usług); wymagane ograniczenie wielkości prowadzonej produkcji zwierzęcej; wymagane ograniczenie wysokości budynków (do ok.14m, nie więcej niż 17m), zróżnicowanie powierzchni biologicznie czynnej (ok. 20-50% - nie mniej niż 10%) i powierzchni zabudowy (ok.20-40%, nie więcej niż 60%);
PU	tereny zabudowy produkcyjnej i usługowej - PU1- kontynuacja zabudowy - PU2-rozwoj zabudowy	zachowanie istniejącej zabudowy produkcyjno-usługowej, baz, składów, magazynów oraz obiektów i urządzeń obsługi i produkcji rolniczej; dopuszczenie lokalizacji zabudowy wielofunkcyjnej o równorzędnych funkcjach: produkcyjnej i usługowej; <i>dopuszczenie lokalizacji urządzeń wytwarzających energię ze źródeł energii odnawialnej - nie wymagających utworzenia stref ochronnych związanych z ograniczeniami w zabudowie i zagospodarowaniu terenów, na zasadach określonych w pkt 14 tekstu studium;</i> wymagane ograniczenia dot. wielkości i uciążliwości inwestycji; teren dopuszczony do lokalizacji zabudowy niskiej (do ok.16m, nie więcej niż 20m), o dużej powierzchni zabudowy (do ok. 40% - nie więcej niż 60%) i niskim udziale powierzchni biologicznie czynnej (min.20%);
P	tereny zabudowy produkcyjnej - kontynuacji zabudowy	zachowanie istniejącej zabudowy produkcyjnej, baz, składów, magazynów; dopuszczenie lokalizacji nowej zabudowy produkcyjnej lub przekształceń w kierunku funkcji usługowej; <i>dopuszczenie lokalizacji urządzeń wytwarzających energię ze źródeł energii odnawialnej - nie wymagających utworzenia stref ochronnych związanych z ograniczeniami w zabudowie i zagospodarowaniu terenów, na zasadach określonych w pkt 14 tekstu studium;</i> wymagane ograniczenie wysokości budynków (do ok. 24m, nie więcej niż 30m); dopuszczona duża powierzchnia zabudowy (do ok.50%, nie więcej niż 80%) i niski udział powierzchni biologicznie czynnej -min.10%;
PGU	tereny po prowadzonej eksploatacji surowców mineralnych wskazane do lokalizacji zabudowy produkcyjnej i usługowej lub do rekultywacji (w kierunku rolnym, wodnym lub leśnym)	tereny po prowadzonej eksploatacji surowców mineralnych; tereny wskazane do przekształcenia na tereny produkcyjno-usługowe; wymagane określenie ograniczeń dot. wielkości i uciążliwości inwestycji; wskaźniki jak dla zabudowy produkcyjnej lub produkcyjno-usługowej; alternatywnie tereny wskazane do rekultywacji w kierunku: wodnym, rolnym lub leśnym, z przyjęciem odpowiednio zasad zagospodarowania ustalonych dla terenów: rolniczych bez prawa zabudowy, wód powierzchniowych, lasów lub zalesień;
PG	tereny prowadzenia eksploatacji surowców mineralnych - kontynuacja zabudowy	prowadzenie eksploatacji surowców mineralnych w granicach terenów górniczych; wymagane określenie docelowej funkcji zagospodarowania terenu, po ukończeniu eksploatacji, z dopuszczeniem przekształcenia na tereny: rolne, wód powierzchniowych, leśne lub produkcyjno-usługowe;
PUZ	tereny zabudowy produkcyjnej i usługowej z fermami - PUZ1- kontynuacja zabudowy - PUZ2-rozwoj zabudowy	tereny zabudowy wielofunkcyjnej o równorzędnych funkcjach: produkcji, usługach, prowadzeniu hodowli zwierząt; wymagane określenie zasad lokalizacji zabudowy o różnych funkcjach oraz wprowadzenie ograniczeń dotyczących wielkości i uciążliwości inwestycji, w tym wielkości prowadzonej produkcji zwierzęcej; teren dopuszczony do lokalizacji zabudowy niskiej do ok. 12m, nie więcej niż 15m, o powierzchni zabudowy do ok. 40%, nie więcej niż 60%;

TERENY ROLNE I REKREACYJNE		
R1	tereny rolnicze bez prawa lokalizacji zabudowy	tereny rolnicze, bez prawa lokalizacji zabudowy; dopuszczenie lokalizacji zbiorników retencyjnych i urządzeń infrastruktury technicznej oraz urządzeń wytwarzających energię ze źródeł energii odnawialnej nie wymagających utworzenia stref ochronnych związanych z ograniczeniami w zabudowie i zagospodarowaniu terenów - <i>na zasadach określonych w pkt 14 tekstu studium</i> ;
R2	tereny rolnicze dopuszczone do lokalizacji zabudowy	tereny rolnicze dopuszczone do zabudowy zagrodowej i zabudowy służącej produkcji rolniczej; dopuszczenie zagospodarowania rekreacyjnego oraz lokalizacji zbiorników retencyjnych; wymagane określenie zasad lokalizacji zabudowy i wprowadzenie ograniczeń w zakresie rodzajów dopuszczonej zabudowy; tereny dopuszczone do zabudowy niskiej, o niskim wskaźniku powierzchni zabudowy (do ok. 20%, nie więcej niż 40%), wymagane zachowanie co najmniej 30% powierzchni terenu jako biologicznie czynnej;
RG	tereny rolnicze wskazane do prowadzenia eksploatacji surowców mineralnych	tereny rolnicze; dopuszczenie prowadzenia eksploatacji surowców mineralnych; dopuszczenie wyznaczania nowych terenów górniczych w granicach tych terenów; wymagane określenie docelowej funkcji zagospodarowania terenu, po ukończeniu eksploatacji, z dopuszczeniem przekształcenia na tereny: rolne, wód powierzchniowych, leśne lub produkcyjno-usługowe;
Z	tereny ferm - kontynuacja zabudowy	zachowanie terenów istniejących ferm (obiektów inwentarskich związanych z prowadzeniem hodowli zwierząt), z dopuszczeniem uzupełnień i przekształceń; wymagane wprowadzenie ograniczeń dotyczących skali i uciążliwości projektowanych inwestycji, w tym wielkości prowadzonej produkcji zwierzęcej; teren dopuszczony do lokalizacji zabudowy o dużej powierzchni zabudowy (do ok. 40%, nie więcej niż 50%) i niskim udziale powierzchni biologicznie czynnej (ok. 30%, nie mniej niż 20%);
RM	tereny zabudowy: zagrodowej, zagrodowej z terenami zieleni, zagrodowej i rekreacji indywidualnej - RM1- kontynuacja zabudowy - RM2 – rozwój zabudowy	tereny wskazane dla lokalizacji zabudowy zagrodowej; dopuszczenie przekształcenia terenów o funkcji zagrodowej dla funkcji mieszkaniowej, usługowej lub rekreacyjnej (w zależności od występujących uwarunkowań); tereny dopuszczone do zabudowy niskiej, o niskim wskaźniku powierzchni zabudowy (ok. 15-25%, nie więcej niż 30%) i wysokim udziale powierzchni biologicznie czynnej (ok. 40-70%);
MR	tereny zabudowy rekreacji indywidualnej: z terenami zieleni, z zabudową zagrodową i usługami - MR1- kontynuacja zabudowy - MR2 – rozwój zabudowy	tereny wskazane dla rozwoju zabudowy rekreacyjnej w tym zabudowy rekreacji indywidualnej; dopuszczenie lokalizacji jako zabudowy uzupełniającej zabudowy mieszkaniowej, zagrodowej i usługowej; tereny dopuszczone do zabudowy niskiej, o niskim wskaźniku powierzchni zabudowy (ok. 10-25%, nie więcej niż 40%) i bardzo wysokim udziale powierzchni biologicznie czynnej (ok. 50-80%, nie mniej niż 40%);

TERENY LEŚNE, ZIELENI I WÓD POWIERZCHNIOWYCH		
ZL	lasy, w tym lasy w zarządzie PGL Lasy Państwowe	zachowanie istniejącego zagospodarowania terenu; dopuszczenie zagospodarowania turystycznego; zagospodarowanie terenów zgodnie z zasadami gospodarki leśnej;
ZU	tereny zabudowy związanej z gospodarką leśną	zachowanie zagospodarowania terenu (leśniczówki, gajówki); dopuszczenie przekształceń - w kierunku zabudowy mieszkaniowej, zagrodowej, rekreacyjnej; tereny zabudowy niskiej, powierzchnia zabudowy ok.15-30%, powierzchnia biologicznie czynna ok.40-70%;
L	zalesienia	tereny rolnicze dopuszczone do zalesienia; realizacji zbiorników retencyjne;
ZE	tereny zieleni objętej ochroną: rezerwat i użytki ekologiczne	zachowanie zagospodarowania terenu; tereny wyłączone z zabudowy; wymagane zachowanie ograniczeń wymienionych w pkt. 3.1 a i c tekstu studium
PE	hałdy (zwałowiska po prowadzonej eksploatacji surowców mineralnych)	zachowanie istniejącego zagospodarowania terenu; dopuszczenie zadrzewienia lub zalesienia terenu; dopuszczenie przekształcenia terenów na tereny produkcyjne, pod warunkiem przeprowadzenia uprzednio rekultywacji terenu;
ZD	tereny ogrodów działkowych	adaptuje się istniejące ogrody działkowe; wyklucza się zabudowę mieszkaniową jednorodzinną i usługi;
ZC	cmentarze	adaptacja istniejącego zagospodarowania; zagospodarowanie zgodnie z przepisami ustawy o cmentarzach i chowaniu zmarłych; wymagane zachowanie wokół cmentarzy stref sanitarnych;
w	tereny wód powierzchniowych śródlądowych	zachowanie istniejącego zagospodarowania terenu; dopuszcza się: zbiorniki retencyjne, budowle hydrotechniczne, w tym budowle piętrzące i elektrownie wodne o niskiej mocy;
TERENY DRÓG I INFRASTRUKTURY		
KDW	tereny dróg publicznych – drogi wojewódzkie	zachowuje się istniejące pasy drogowe dróg wojewódzkich; zasady zagospodarowania zgodnie z pkt 5.1.2 tekstu studium;
KDp	tereny dróg publicznych – drogi powiatowe	zachowuje się istniejące pasy drogowe dróg powiatowych; zasady zagospodarowania zgodnie z pkt 5.1.3 tekstu studium;
	tereny dróg publicznych – drogi gminne lokalne i dojazdowe	zachowuje się istniejące pasy drogowe dróg gminnych; projektowane pasy drogowe zgodnie z przepisami o drogach publicznych; zasady zagospodarowania zgodnie z pkt 5.1.4 tekstu studium;
KS	stacje paliw	adaptacja istniejącego zagospodarowania; dopuszczenie zabudowy uzupełniającej, w tym usług i urządzeń związanych z transportem; teren zabudowy niskiej, o niskiej pow. biologicznie czynnej (min.10%);
KO	tereny infrastruktury technicznej – oczyszczalnia ścieków	adaptacja istniejącego zagospodarowania - oczyszczalnie ścieków, z dopuszczeniem remontów, modernizacji, rozbudowy i nadbudowy; dopuszczenie lokalizacji urządzeń wytwarzających energię ze źródeł energii odnawialnej - nie wymagających utworzenia stref ochronnych związanych z ograniczeniami w zabudowie i zagospodarowaniu terenów, zasady zagospodarowania - zgodnie z ustaleniami pkt 14 tekstu studium;
wz	tereny infrastruktury technicznej związane z eksploatacją wód podziemnych	adaptacja istniejącego zagospodarowania związanego z eksploatacją wód podziemnych; dopuszcza się realizację zabudowy uzupełniającej; zagospodarowanie zgodnie z zasadami ustalonymi w Prawie wodnym;
RT	tereny radiowo-telewizyjnego centrum nadawczego	adaptacja istniejącego zagospodarowania; dopuszczenie modernizacji, przebudowy, rozbudowy obiektów RTCN pod warunkiem nie zwiększenia oddziaływania na tereny sąsiadujące;
IS	tereny zamknięte	tereny zamknięte - tereny kolejowe; dopuszczenie modernizacji i przebudowy linii kolejowej oraz zabudowy związanej z prowadzeniem ruchu kolejowego i obsługą podróżnych;

OBSZARY I OBIEKTY O ZASADACH ZAGOSPODAROWANIA I UŻYTKOWANIA TERENÓW OKREŚLONYCH PRZEPISACH ODREBNYCH	
→ obszary i obiekty chronione na podstawie przepisów Ustawy o ochronie przyrody	
rezerwat przyrody „Zamczysko”	teren wyłączony z zabudowy; wymagane zachowanie lasu dębowego o dużych walorach krajobrazowych, posiadającego znaczenie historyczne; <i>wymagane wprowadzenie zakazów wymienionych w pkt. 3.1a tekstu studium</i>
użytki ekologiczne „Bagno w Jeziorze” i „Dzicze Bagno”	tereny wyłączone z zabudowy; wymagane wprowadzenie ograniczeń wymienionych w pkt. 3.1c tekstu studium
pomniki przyrody	obiekty wymagające ochrony, zgodnie z przepisami przywołanymi w pkt. 3.1d i e tekstu studium
stanowiska roślin rzadkich i chronionych	tereny chronione poprzez pozostawienie ich w dotychczasowym użytkowaniu, z wprowadzeniem zakazów lokalizacji zabudowy,
parku krajobrazowy „Lasy nad Górą Liswartą” i jego otuliny	tereny o ograniczeniach w zabudowie, zgodnie z przepisami przywołanymi w pkt. 3.1b tekstu studium
granice terenów podmokłych lub narażonych na podtopienia – lokalnych korytarzy ekologicznych	postulowane zachowanie dotychczasowego przeznaczenia i zagospodarowania; tereny o ograniczonej możliwości ich przekształcenia (wymagane zapewnienie możliwości spływu wód oraz umożliwienie migracji zwierząt)
→ obszary i obiekty objęte ochroną konserwatorską	
obszary i obiekty wpisane do rejestru zabytków	obszary i obiekty chronione na zasadach określonych w przepisach ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami
strefy ochrony konserwatorskiej: a) „B” ochrony zasadniczych elementów rozplanowania i zabudowy, b) „K” ochrony krajobrazu kulturowego c) „OW” obserwacji archeologiczne	obszary wymagające ochrony, w tym poprzez wprowadzenie regulacji wymienionych w pkt. 4.2 i 4.3 tekstu studium
→ obszary i obiekty chronione na podstawie przepisów Ustawy prawo geologiczne i górnictwo	
granice terenów górniczych granice obszarów górniczych	zabudowa i zagospodarowanie terenów dla celów prowadzenia eksploatacji surowców mineralnych zgodnie z przepisami ustawy prawo geologiczne i górnictwo; rekultywacja terenu po ukończeniu eksploatacji, z dopuszczeniem przekształcenia na tereny: rolne, wód powierzchniowych, leśne lub produkcyjno-usługowe;
granice udokumentowanych złóż kopalin	tereny chronione przez zabudowę, w celu ochrony przyszłych potrzeb związanych z prowadzeniem eksploatacji kopalin
granice głównych zbiorników wód podziemnych	zagospodarowanie terenów z uwzględnieniem konieczności ochrony wód podziemnych przed zanieczyszczeniami
→ oznaczenia wprowadzone na mocy innych przepisów, aktów prawnych lub decyzji	
obszar autostrady - inwestycja celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym	<i>zagospodarowanie obszaru i terenów przylegających - z uwzględnieniem zasad określonych w pkt. 5.1.1 tekstu studium</i>
ropociąg	wymagane uwzględnienie ograniczeń dotyczących zagospodarowania terenów wzdłuż ropociągu wynikających z przepisów odrębnych określających warunki techniczne, jakim powinny odpowiadać bazy i stacje paliw płynnych, rurociągi przesyłowe do dalekosiężne służące do transportu ropy naftowej i produktów naftowych i ich usytuowanie;
linia elektroenergetyczna wysokiego napięcia 110kV	wymagane określenie zasad lokalizacji zainwestowania przy liniach napowietrznych 110kV uwzględniający występowanie podwyższonych poziomów pól elektromagnetycznych.

3. Obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu kulturowego i uzdrowisk

- 1) Do obiektów i obszarów chronionych na podstawie ustawy o ochronie przyrody zalicza się:
- Rezerwat „Zamczysko” ustanowiony Zarządzeniem Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 27 kwietnia 1953r.; w granicach rezerwatu obowiązują zakazy wymienione w ust. 3 Zarządzenia dotyczące m.in.: wycinki, niszczenia i uszkodzenia drzew, roślin, gleby i innych przedmiotów, zbierania owoców, roślin, ściółki, wypasania zwierząt, przebywania poza miejscami wyznaczonymi, umieszczania tablic i innych znaków, budowania budowli, urządzeń komunikacyjnych i technicznych;
  - Park Krajobrazowy „Lasy nad Górną Liswartą” i jego otulinę - ustanowione Rozporządzeniem Nr 55/08 Wojewody Śląskiego z dnia 25 sierpnia 2008r.; dla sposobu zagospodarowania i zabudowy terenów położonych w parku krajobrazowym, najistotniejsze są zakazy wśród wymienionych w §3:
    - realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko,
    - likwidowania zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nawodnych – jeżeli nie jest to uzasadnione potrzebami ochrony przeciwpowodziowej lub bezpieczeństwa ruchu drogowego,
    - wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, za wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwpowodziowym lub budową, odbudową, utrzymaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych,
    - dokonywanie zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody lub racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej,
    - budowanie nowych obiektów budowlanych w pasie o szer. 100m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych za wyj. obiektów służących turystyce wodnej, gospodarce wodnej lub rybackiej.W rozporządzeniu z 2008r. wprowadzono szereg szczegółowych odstępstw od tych zakazów, w zależności od zapisów planów miejscowych oraz okresu ich obowiązywania; odstępstwa wprowadzono też w stosunku do obszarów, na których są lub będą prowadzone prace związane z poszukiwaniem i rozpoznaniem lub wydobywaniem kopaliny. Ponadto, zgodnie z ustawą z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody, zakazy wprowadzone w akcie prawa o utworzeniu parku krajobrazowego, nie dotyczą:
    - zgodnie z art. 16 ust.2: wykonywania zadań wynikających z planu ochrony, zadań ochronnych lub planu zadań ochronnych, wykonywania zadań na rzecz obronności kraju i bezpieczeństwa państwa, prowadzenia akcji ratowniczej oraz działań związanych z bezpieczeństwem powszechnym, realizacji inwestycji celu publicznego (w rozumieniu przepisów planowania przestrzennego),
    - zgodnie z art. 16 ust. 3: realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, dla których sporządzenie raportu o oddziaływaniu na środowisko nie jest obowiązkowe i przeprowadzona procedura oceny oddziaływania na środowisko wykazała brak niekorzystnego wpływu na przyrodę i krajobraz parku krajobrazowego,
    - zgodnie z art. 16 ust.3a: usuwania drzew lub krzewów w obrębie zadrzewienia należącego do gatunków obcych (określonego w przepisach wydanych na podstawie ustawy o ochronie przyrody).
  - użytki ekologiczne ustanowione rozporządzeniami Wojewody Śląskiego: Nr 7/2002 z dnia 27 lutego 2002r. „Dzicze Bagno” i Nr 10/2002 z dnia 12 marca 2002r. „Bagno w Jeziorze”, w granicach których obowiązują ograniczenia wprowadzone w/w rozporządzeniami, w tym wprowadzone zakazy:
    - niszczenia, uszkodzenia lub przekształcania obiektu,
    - wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, w tym wydobywania torfu,
    - dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody,
    - likwidowania małych zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno-błotnych,
    - budowy budynków, budowli, obiektów małej architektury i tymczasowych obiektów budowlanych mogących mieć negatywny wpływ na obiekt chroniony lub spowodować degradację krajobrazu;
  - pomniki przyrody wymienione w Obwieszczeniu Wojewody Śląskiego z dnia 15 marca 1999 r, obejmujące drzewa położone w: Nadleśnictwie Kłobuck, Truskolasach przy kościele i na cmentarzu; dla ochrony pomników przyrody wprowadzono obowiązek uzyskiwania zgody Wojewódzkiego Konserwatora Przyrody na wykonywanie zabiegów na obiektach chronionych oraz zakazy: wycinki drzew i krzewów; niszczenia roślin i pozyskiwania ich części; dokonywania w bezpośrednim sąsiedztwie zmian, które mogą negatywnie wpłynąć na przedmiot ochrony; umieszczania na obiektach lub w ich granicach tablic, napisów, ogłoszeń nie związanych z ich ochroną;
  - pomniki przyrody wymienione w Rozporządzeniach Nr 20/06, 21/06, 22/06 i 24/06 Wojewody Śląskiego z dnia 18 kwietnia 2006r. obejmujące drzewa położone w miejscowościach: Klepaczka, Grodzisko, Pierchno; zgodnie z w/w rozporządzeniami nad ochroną pomników przyrody nadzór powierzono Dyrektorowi Zespołu Parków Krajobrazowych Województwa Śląskiego oraz wprowadzono zakazy: niszczenie, uszkodzenia lub przekształcania obiektu; uszkodzenia i zanieczyszczania gleby; umieszczania tablic reklamowych.

Dla wymienionych powyżej obiektów i obszarów stosuje się zakazy i zasady zagospodarowania określone w ustawie o ochronie przyrody oraz ustalenia określone w ustanowionych planach ochrony.

- 2) Ponadto, przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w granicach gminy Wręczyca Wielka należy uwzględnić następujące wytyczne wynikające z potrzeb ochrony środowiska, poprzez:
- a) szczególną ochronę walorów przyrodniczo – krajobrazowych dolin rzecznych, w tym: Białej Okszy, Gorzelanki, Kocinki, Pankówki i Białki (Szarlejki) oraz innych wód powierzchniowych z towarzyszącymi łąkami i pastwiskami, terenów podmokłych lub zagrożonych podtopieniami, stanowiących lokalne korytarze ekologiczne, poprzez wprowadzenie nakazu zachowania dolin rzecznych oraz terenów łąk i pastwisk związanych z wodami powierzchniowymi w stanie naturalnym, bez ich zabudowywania lub w uzasadnionych przypadkach – dopuszczając zabudowę, należy zabezpieczyć grawitacyjny spływ wód oraz umożliwić migrację zwierząt,
  - b) uwzględnienie występujących w gminie korytarzy ekologicznych: korytarza spójności obszarów chronionych „Wręczyca” o znaczeniu krajowym, regionalnego korytarza migracji ptaków „Dolina Warty – Lasy Lublinieckie”, korytarza migracji ssaków: drapieżnych „D/LGL-N” i ssaków kopytnych „K/LGL-N” oraz obszaru węzłowego dla ssaków „Lasy nad Górną Liswartą” - poprzez odpowiednie zagospodarowanie terenów położonych w granicach tych korytarzy i kształtowanie zabudowy – umożliwiające zachowanie spójności obszarów cennych przyrodniczo oraz nie pogarszające możliwości migracji zwierząt,
  - c) szczególną ochronę terenów leśnych, w tym poprzez wprowadzenie odpowiednich zakazów dotyczących zabudowy i przekształcania terenów leśnych,
  - d) wprowadzenie odpowiednich ustaleń w zakresie istniejących zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych,
  - e) uwzględnienie konieczności ochrony terenów rolnych, w tym szczególnie gleb wysokich klas bonitacyjnych, gleb pochodzenia organicznego, łąk i pastwisk oraz terenów zmeliorowanych - poprzez określenie zasad zabudowy tych terenów, w tym wyznaczenie terenów rolnych bez prawa zabudowy; zmiana zagospodarowania terenów zmeliorowanych nie może prowadzić do zniszczenia istniejących urządzeń - warunkiem zabudowy jest odpowiednia przebudowa urządzeń melioracyjnych,
  - f) uwzględnienie konieczności szczególnej ochrony przed możliwością zanieczyszczenia wód płynących i podziemnych oraz gruntu poprzez wprowadzenie odpowiednich zapisów dotyczących gospodarki wodno-ściekowej, w tym:
    - objęcie wszystkich możliwych obszarów systemem kanalizacji zbiorczej,
    - na obszarach przewidzianych do objęcia kanalizacją sanitarną dopuszczenie do lokalizacji szamb jako obiektów tymczasowych, z dopuszczeniem indywidualnych oczyszczalni ścieków na obszarach nie przewidzianych do objęcia kanalizacją sanitarną i tylko w miejscach na których odprowadzenie ścieków nie będzie zagrażało jakości wód podziemnych,
    - kompleksowe rozwiązanie odprowadzenia wód opadowych, poprzez właściwe ich oczyszczenie, a w szczególności wód opadowych z terenów zagrożonych zanieczyszczeniem ropopochodnymi /bazy transportowe, stacje paliw, warsztaty napraw pojazdów, parkingi o dużych powierzchniach itp./, z maksymalnym zatrzymaniem tych wód na miejscu lub dążenie do opóźnienia odprowadzenia wód opadowych do wód otwartych,
    - właściwego postępowania ze ściekami, odchodami zwierzęcymi, środkami chemicznymi oraz innymi materiałami i odpadami, które mogą zanieczyścić środowisko, w tym szczególnie wody w tym wprowadzenie zakazu wprowadzania nieoczyszczonych ścieków do gruntu i wód,
  - g) określenie w ustaleniach planów miejscowych zasad: ochrony powierzchni ziemi, prowadzenia eksploatacji kopalni oraz prowadzenia rekultywacji terenów zdegradowanych,
  - h) ochronę powietrza atmosferycznego przed zanieczyszczeniami *poprzez określenie zasad kształtowania zabudowy i zieleni, uwzględniających przewietrzanie zabudowy,*
  - i) wprowadzenie zasad ochrony przed promieniowaniem niejonizującym i przed hałasem,
  - j) wprowadzenie ograniczeń dla emisji i oddziaływań związanych z działalnością gospodarczą,
  - k) określenie zasad lokalizacji inwestycji mogących znacząco oddziaływać na środowisko,
  - l) *wprowadzenie zakazu lokalizacji zakładów o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia awarii przemysłowej oraz obiektów mogących powodować uciążliwości dla otoczenia: składowisk odpadów, kompostowni i biogazowni (niezależnie od ich mocy i rodzaju, w tym instalacji służących do wytwarzania biogazu rolniczego),*
  - m) wprowadzenie ustaleń mających na celu ochronę ładu przestrzennego dotyczących kształtowania zabudowy (w tym: zasad kształtowania linii zabudowy, wyglądu budynków i geometrii dachów),
  - n) określenie w jednoznaczny sposób :
    - działań eliminujących powstawanie zanieczyszczeń i poprawiających jakość środowiska,
    - zasad lokalizacji zabudowy w sposób eliminujący kolizje między prowadzoną działalnością gospodarczą, planowanym rozwojem osadnictwa a środowiskiem, z wprowadzaniem, w dostosowaniu do uwarunkowań: zieleni izolacyjnej lub stref buforowych oraz odpowiedniej obsługi komunikacyjnej.

4. Obszary i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej

- 1) Na terenie gminy do rejestru zabytków wpisane są następujące obiekty:
  - a) kościół p.w. św. Mikołaja wraz z najbliższym otoczeniem;
  - b) cmentarz z murem i kaplicą cmentarną w granicach ogrodzenia, położony w Truskolasach;
  - c) stanowisko archeologiczne położone w Grodzisku;
  - d) stanowisko archeologiczne położone w Hutce (pracownie krzemieniarskie).

Ochrona obiektów wpisanych do rejestru zabytków następuje na zasadach odrębnych określonych w przepisach ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami oraz w prawie budowlanym. W ustaleniach planów miejscowych dla terenów, na których zlokalizowane są te obiekty, należy wprowadzić w porozumieniu z Konserwatorem Zabytków odpowiednie zapisy chroniące zabytki, w tym zakaz lokalizacji nowych obiektów budowlanych stanowiących obiekty kubaturowe. W bezpośrednim sąsiedztwie terenów chronionych przez wpis do rejestru zabytków należy wprowadzić ustalenia uniemożliwiające lokalizację nowej zabudowy kolidującej z istniejącymi zabytkami – ze względu na parametry lub oddziaływanie.

- 2) W ustaleniach planu miejscowego ochroną winny być objęte zasadnicze elementy rozplanowania i zabudowy, w tym poprzez utworzenie stref ochrony konserwatorskiej „B”:
  - a) B1- tereny chronionych układów przestrzennych wsi: Truskolasy i Wręczyca Wielka, w granicach zachowanego historycznego rozplanowania zespołów, poprzez ochronę pierwotnego układu ulic i zasad rozmieszczania budynków w granicach poszczególnych nieruchomości oraz zachowanie wartościowych drzew i grup zieleni,
  - b) B2 – w granicach zachowanego dawnego zespołu folwarcznego w Kalei, w granicach którego rozmieszczenie projektowanej zabudowy i zagospodarowania terenu winno nawiązywać do rozplanowania tradycyjnych zespołów folwarcznych i zachowanie wartościowych drzew i grup zieleni,
  - c) B3 – cmentarze grzebalne rzymsko-katolickie w Kalei, w Czarnej Wsi oraz teren po cmentarzu w Węglowicach, w granicach których ochrony wymaga utrzymanie historycznego rozplanowania układu: alei, linii kwater, zadrzewienia oraz zachowanie wartościowych drzew i grup zieleni a także wymóg pozostawienia „in situ” nagrobków powstałych przed 1939 rokiem,
  - d) B4 – zespoły kościelne, obejmujące: teren wokół zespołu kościoła parafialnego w Truskolasach wraz z dawnym cmentarzem przykościelnym i plebanią, teren kościoła parafialnego parafialnego w Kalei oraz teren kościoła parafialnego w Czarnej Wsi wraz z plebanią w granicach których ochrony wymaga utrzymanie historycznego rozplanowania zespołu oraz zachowanie wartościowych drzew i grup zieleni.
- 3) Dodatkowo w miejscowym planie należy objąć ochroną, poprzez wyznaczenie stref ochrony konserwatorskiej:
  - a) K - strefę ochrony krajobrazu kulturowego obejmującego zachowane obszary po prowadzonej eksploatacji i przerobie żelaza w miejscowościach: Golce, Kalej Truskolasy i Wręczyca Mała, w granicach których winny być chronione ślady eksploatacji w postaci hałd oraz winny być wprowadzone zakazy realizacji obiektów budowlanych przysłaniających widok na hałdy,
  - b) W - strefę ścisłej kontroli najcenniejszych stanowisk archeologicznych obejmujących m.in. grodzisko wczesnośredniowieczne, pierścieniowe w miejscowości Grodzisko oraz pracownie krzemieniarskie położone w miejscowości Hutka, w granicach których należy wprowadzić ograniczenia dla prowadzenia inwestycji związanych z naruszeniem struktury gruntu, w szczególności poprzez wprowadzenie zakazu zabudowy tych terenów,
  - c) OW - strefę obserwacji archeologicznej, w granicach której podejmowania działań związanych z naruszeniem gruntu muszą uwzględniać regulacje określone w przepisach ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami dotyczące prowadzenia inwestycji na terenach potencjalnego występowania zabytków archeologicznych.

Na rysunku studium oznaczono lokalizacje obszarów i obiektów objętych ochroną konserwatorską w sposób orientacyjny - określenie granic obszarów i lokalizacji obiektów winno nastąpić w planach miejscowych.

W planach należy również wprowadzić ochronę zachowanych: wartościowych, zorganizowanych zadrzewień, alei wzdłuż dróg historycznych, skupin i zadrzewień charakterystycznych dla krajobrazu kulturowego.

Na terenie gminy istnieją inne obiekty zabytkowe, wskazane do ujęcia w gminnej ewidencji zabytków.

Największa część – to domy, głównie drewniane, zbudowane na początku XX w. - w większości w bardzo złym stanie technicznym – zachowane w większości miejscowości gminy.

W znaczącej części są to obiekty związane z kultem religijnym: kościoły oraz kaplice oraz teren dawnego cmentarza (Węglowice). Pozostałe to: pojedyncze budynki użyteczności publicznej (Czarna Wieś, Węglowice, Wręczyca Wielka), leśniczówki (Jezioro i Pierchno) oraz dawna prażalnia rudy koło Wręcycy Wielkiej.

W ustaleniach planu miejscowego należy wprowadzić odpowiednie ustalenia dotyczące zagospodarowania i kształtowania zabudowy - uwzględniające opiekę nad zabytkami ujętymi w ewidencji zabytków.

Ochrona obiektów ujętych w gminnej ewidencji zabytków następuje poprzez wprowadzenie odpowiednich ustaleń w planach miejscowych oraz na zasadach odrębnych określonych w prawie budowlanym.

5. Kierunki rozwoju systemów komunikacji i infrastruktury technicznej

1. Komunikacja

1) Autostrada

W granicach administracyjnych gminy *realizowany jest* fragment odcinka F autostrady A-1 (między węzłami „Lgota” i „Blachownia”) - niezależnie od ustaleń dokumentów planistycznych gminy.

Na rysunku studium oznaczono przebieg autostrady w sposób w sposób orientacyjny.

W planach miejscowych należy uwzględnić wyznaczone tereny autostradowe - granice pasa drogowego oraz towarzyszących autostradzie obiektów, z określeniem sposobu zagospodarowania terenów autostradowych (w porozumieniu z zarządcą autostrady).

W planach miejscowych wymagane jest wprowadzenie odpowiednich zasad zabudowy i zagospodarowania terenów przylegających do pasa drogowego autostrady, w szczególności w zakresie:

- a) zapewnienia obsługi komunikacyjnej układem dróg niezależnych od autostrady,
- b) konieczności ochrony przed hałasem zabudowy lokalizowanej w pobliżu autostrady,
- c) zapewnienia odpowiedniej odległości projektowanych obiektów od pasa drogowego autostrady.

W granicach gminy nie jest przewidywana lokalizacja węzłów autostradowych. Węzeł autostradowy „Lgota” planowany jest na terenie gminy Kłobuck, po północno-wschodniej stronie gminy Wręczyca Wielka.

W ustaleniach planów miejscowych wymagane jest wprowadzenie rozwiązań komunikacyjnych zapewniających sprawne połączenie terenów gminy z węzłem autostradowym.

2) Drogi wojewódzkie

Istniejące w granicach gminy drogi wojewódzkie nr 494 nr 492 – zapewniają powiązanie terenów gminy z sąsiednimi powiatami, obsługują tereny sąsiadujące poprzez istniejące skrzyżowania i zjazdy.

Docelowo drogi wojewódzkie winny spełniać wymagania techniczne i użytkowe klasy drogi głównej „G”; wymagana jest realizacja chodników lub ścieżek pieszo-rowerowych wzdłuż terenów zabudowanych.

W miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego wymagane jest:

- a) właściwe kształtowanie zabudowy wzdłuż dróg wojewódzkich poprzez określenie linii rozgraniczających terenów dopuszczonych do zabudowy oraz linii zabudowy,
- b) umożliwienie rozbudowy lokalnego układu komunikacyjnego włączonego do dróg wojewódzkich poprzez istniejące/projektowane skrzyżowania oraz budowę dróg zbierających.

3) Drogi powiatowe

Tworzą zwarty układ, łącząc tereny zabudowane wszystkich większych miejscowości gminy. Zapewniają powiązanie z gminami sąsiednimi, obsługują jednocześnie bezpośrednio tereny przylegające.

Docelowo drogi powiatowe winny spełniać wymagania techniczne i użytkowe klasy drogi zbiorczej „Z”.

Wymagana realizacja chodników albo ścieżek pieszo-rowerowych wzdłuż terenów zabudowanych.

W planach miejscowych wymaga się właściwego kształtowania zabudowy wzdłuż dróg powiatowych poprzez określenie linii rozgraniczających terenów dopuszczonych do zabudowy oraz linii zabudowy.

4) Drogi gminne

W granicach gminy występują drogi gminne, które docelowo winy utworzyć spójny system dróg spełniających następujące wymagania techniczne i użytkowe:

- a) drogi lokalne – zapewniające lokalne połączenia w granicach gminy i obsługę istniejącej zabudowy, winny być realizowane jako drogi jednojezdniowe, o dwu pasach ruchu, z zaleceniem realizacji chodników lub ścieżek pieszo - rowerowych wzdłuż terenów zabudowanych,
- b) drogi dojazdowe – zapewniające dojazd do terenów zainwestowanych - w zależności od szerokości pasa drogowego winny być realizowane jako drogi jednojezdniowe, z dwoma pasami ruchu lub jako drogi jednojezdniowe, z jednym pasem ruchu, z zastosowaniem mijanek lub dróg jednoprzestrzennych, bez wyodrębnionej jezdni i chodników; zaleca się realizację chodników lub ścieżek pieszo-rowerowych wzdłuż terenów zabudowanych.

W planach dopuszcza się lokalizację dodatkowych dróg dojazdowych nie wyznaczonych na rysunku studium. Parametry projektowanych dróg gminnych lokalnych i dojazdowych winny spełniać wymagania wynikające z przepisów ustawy o drogach publicznych. W obrębie terenów zainwestowanych dopuszcza się zmniejszenie szerokości pasów drogowych dróg publicznych w liniach rozgraniczających, niż szerokości wynikające z przepisów odrębnych, gdy jest to uzasadnione: istniejącym stanem zagospodarowania, tradycyjnym historycznym układem ulic, trudnymi warunkami terenowymi.

5) Drogi wewnętrzne

W planach dopuszcza się wyznaczanie dróg wewnętrznych, w tym dróg rowerowych; parametry projektowanych dróg wewnętrznych:

- a) winny zapewniać dostęp do drogi publicznej odpowiedni do przeznaczenia terenów i sposobu ich użytkowania oraz wymagań dotyczących ochrony p.pożarowej określonych w przepisach odrębnych;
- b) w zależności od szerokości pasa drogowego winny być: jednojezdniowe, z dwoma pasami ruchu, jednojezdniowe, z jednym pasem ruchu, z zastosowaniem mijanek, z dopuszczeniem dróg jednoprzestrzennych, bez wyodrębnionej jezdni i chodników lub jako ciągów pieszo-jezdnych.

2. Uzbrojenie terenu

1) Zaopatrzenie w wodę pitną

Zasadniczym źródłem zaopatrzenia w wodę pitną są istniejące sieci i urządzenia wodociągowe zasilane z ujęć wód podziemnych. Dopuszcza się rozbudowę i modernizację istniejących sieci i urządzeń wodociągowych, z uwzględnieniem zapewnienia wody do zewnętrznego gaszenia pożaru.

Dopuszcza się lokalizację nowych sieci i urządzeń wodociągowych - w sposób uwzględniający występujące uwarunkowania oraz w sposób nie powodujący ograniczeń w możliwości zabudowy i zagospodarowania terenów zgodnie z ustaleniami planów miejscowych.

W sytuacji uzasadnionej ekonomicznie lub technicznie dopuszcza się realizację indywidualnych ujęć wód podziemnych, na zasadach określonych w przepisach Prawa wodnego.

2) Gospodarka ściekowa

W gminie zlokalizowane są oczyszczalnie ścieków: we Wręczyca Małej i Truskolasach. Wymagana jest rozbudowa i modernizacja systemów kanalizacji sanitarnej i oczyszczalni ścieków oraz:

- a) dla terenów położonych w granicach wyznaczonych aglomeracji odprowadzenie ścieków sanitarnych do kanalizacji, z dopuszczeniem jako rozwiązania tymczasowego gromadzenie ścieków w bezodpływowych zbiornikach do okresowego gromadzenia nieczystości ciekłych,
- b) dla terenów położonych poza wyznaczonymi aglomeracjami ścieki winny być gromadzone w bezodpływowych zbiornikach do okresowego gromadzenia nieczystości ciekłych lub winny być oczyszczane w przydomowych oczyszczalniach ścieków.

Odprowadzenie ścieków produkcyjnych winno następować zgodnie z wymaganiami przepisów odrębnych.

Dopuszcza się lokalizację nowych sieci i urządzeń kanalizacyjnych - w sposób uwzględniający występujące uwarunkowania oraz w sposób nie powodujący ograniczeń w możliwości zabudowy i zagospodarowania terenów zgodnie z ustaleniami planów miejscowych.

3) Wody opadowe

Wody opadowe i roztopowe winny być odprowadzane na własny teren nieutwardzony, z dopuszczeniem: zastosowania rozwiązań technicznych służących zatrzymaniu wód w obrębie nieruchomości.

W przypadkach uzasadnionych dopuszcza się realizację kanalizacji deszczowej lub odprowadzenie nadmiaru wód do rowów melioracyjnych.

Dopuszcza się lokalizację nowych sieci i urządzeń kanalizacyjnych - w sposób uwzględniający występujące uwarunkowania oraz w sposób nie powodujący ograniczeń w możliwości zabudowy i zagospodarowania terenów zgodnie z ustaleniami planów miejscowych.

Rozwiązania z zakresu odprowadzenia wód opadowych i roztopowych muszą zabezpieczać czystość wód odborników; wody z powierzchni narażonych na zanieczyszczenia wymagają oczyszczenia do poziomu określonego w przepisach Prawa wodnego.

4) Odpady

Postępowanie z odpadami – zgodnie z przepisami ustaw odrębnych.

W planach wymagane jest określenie zasad lokalizacji zabudowy związanej z prowadzeniem gospodarowania odpadami, z wprowadzeniem zakazu dla lokalizacji: składowisk odpadów, kompostowni i biogazowni oraz ograniczeń dla lokalizacji obiektów mogących powodować uciążliwości dla środowiska i otoczenia;

5) Gaz

W gminie występuje brak gazyfikacji przewodowej. Wymagana jest realizacja sieci wysokoprężnej przesyłowej i rozdzielczej, zgodnie z zasadami określonymi w Prawie energetycznym;

Dopuszcza się realizację gazociągów; warunkiem ich lokalizacji jest wyznaczenie ich przebiegu w planach miejscowych, w sposób zachowujący wymagania wynikające z przepisów odrębnych, w tym dotyczące ochrony środowiska oraz w sposób zachowujący wymaganych przepisami odrębnymi odległości projektowanych sieci i urządzeń od istniejącej i dopuszczonej planem miejscowym zabudowy - projektowane sieci i urządzenia gazowe nie mogą powodować ograniczeń w możliwości zabudowy i zagospodarowaniu terenów zgodnie z ustaleniami planów miejscowych.

6) Energetyka

Istnieje możliwość wielokrotnego zwiększenia poboru energii elektrycznej w oparciu o istniejące sieci.

Dopuszcza się modernizację istniejących urządzeń i sieci. Dopuszcza się budowę nowych sieci dystrybucyjnych. Projektowane sieci i urządzenia energetyczne nie mogą powodować ograniczeń w możliwości zabudowy i zagospodarowaniu terenów zgodnie z ustaleniami planów miejscowych.

7) Telekomunikacja

Obsługa w/z telekomunikacji z istniejących urządzeń i sieci, z dopuszczeniem ich modernizacji.

Lokalizacja nowych sieci i urządzeń telekomunikacyjnych, w tym wież lub masztów telefonii komórkowej - na zasadach określonych w przepisach odrębnych. Warunkiem lokalizacji urządzeń telekomunikacyjnych jest zachowanie wymogów wynikających z przepisów odrębnych, w tym dotyczących ochrony środowiska; lokalizacja sieci i urządzeń telekomunikacyjnych nie może powodować ograniczeń w możliwości zabudowy i zagospodarowaniu terenów zgodnie z ustaleniami planów miejscowych.

6. Obszary na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym

Do inwestycji celu publicznego o znaczeniu lokalnym, które mogą być realizowane w granicach gminy Wręczyca Wielka należą inwestycje stanowiące realizację celów, o których jest mowa w przepisach ustawy o gospodarce nieruchomościami:

- 1) na rysunku studium – biorąc pod uwagę skalę rysunku, nie wyróżniono istniejących i projektowanych urządzeń infrastruktury technicznej, które nie wymagają utworzenia stref ograniczonego użytkowania:
  - a) uzbrojenia niezbędnego dla obsługi istniejącej i projektowanej zabudowy, w tym zlokalizowanych nad ziemią, na ziemi lub pod ziemią urządzeń i sieci: wodociągowych, kanalizacyjnych, elektrycznych, gazowych i telekomunikacyjnych; projektowane inwestycje będą realizowane głównie w granicach terenów zainwestowanych lub ulegających urbanizacji, przede wszystkim w granicach pasów drogowych lub na terenach bezpośrednio przylegających do pasów drogowych; dopuszcza się w przypadkach uzasadnionych technologicznie i ekonomicznie lokalizację urządzeń i sieci nie powiązanych z układem dróg - pod warunkiem uwzględnienia przepisów odrębnych,
  - b) układu dróg dojazdowych, w szczególności dróg bezpośrednio obsługujących przylegające tereny; dopuszcza się rozbudowę lub modernizację dróg związaną z poprawą stanu technicznego istniejących dróg - projektowane inwestycje obejmują lokalne przedłużenia oraz poszerzenia pasów drogowych dróg publicznych oraz budowę dróg wewnętrznych,
  - c) wymienione w powyższych ppkt a i b urządzenia, sieci i drogi mogą być realizowane w granicach wszystkich wyodrębnionych w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy obszarach, pod warunkiem zachowania ograniczeń wynikających z przepisów odrębnych;
- 2) inwestycje z zakresu realizacji dróg publicznych winny być realizowane w oparciu o przyjęte przebiegi dróg na rysunku studium (z zastrzeżeniem w/w zapisu ppkt 1b); drogi publiczne mogą być realizowane niezależnie od przyjętych ustaleń w studium, na podstawie ustaw szczególnych dotyczących realizacji dróg publicznych;
- 3) *studium nie ustala klas technicznych dróg i nie przesądza o rodzaju dróg (publicznych - wewnętrznych) oraz o zasadach dostępu do dróg (o możliwości realizacji skrzyżowań lub zjazdów);*
- 4) na rysunku studium wyznaczono tereny lokalnej infrastruktury technicznej – oczyszczalnie ścieków w Truskolasach i Wręczyca Małej; dopuszcza się rozbudowę istniejących oczyszczalni na terenach przylegających, oznaczonych na rysunku studium symbolem R1; rozbudowa, modernizacja i budowa pozostałych urządzeń związanych z odprowadzeniem i oczyszczeniem ścieków – na zasadach określonych w w/w ppkt 1a;
- 5) na rysunku studium – ze względu na jego skalę - wyznaczono jeden z istniejących w granicach gminy terenów lokalnej infrastruktury technicznej związanych z eksploatacją wód podziemnych; rozbudowa, modernizacja i budowa urządzeń związanych z zaopatrzeniem w wodę – na zasadach określonych w w/w ppkt 1a, z dopuszczeniem lokalizacji nowych ujęć wód, na zasadach określonych w przepisach Prawa wodnego;
- 6) na rysunku studium nie wyznaczono terenów dla lokalizacji obiektów związanych z gospodarowaniem odpadami; *na obszarze gminy wprowadza się zakaz lokalizacji składowisk odpadów oraz kompostowni;* budowa innych obiektów związanych z gospodarowaniem odpadami dopuszczona jest w granicach terenów oznaczonych na rysunku studium symbolami P lub PU; warunkiem realizacji tych obiektów jest wyznaczenie ich lokalizacji w planach miejscowych, z zachowaniem wymogów wynikających z przepisów odrębnych, w tym dotyczących ochrony środowiska oraz zachowanie odpowiednich odległości projektowanych obiektów od istniejącej i dopuszczonej planami zabudowy o innych funkcjach; lokalizacja obiektów związanych z gospodarowaniem odpadami nie może się wiązać z koniecznością utworzenia stref ochronnych związanych z ograniczeniami w zabudowie i zagospodarowaniu terenów poza terenami będącymi w dyspozycji inwestora realizującego te obiekty;
- 7) nie wyznaczone na rysunku studium zbiorniki retencyjne oraz inne obiekty związane z ochroną przeciwpowodziową mogą być realizowane w granicach terenów rolnych i rekreacyjnych oraz dolesień, pod warunkiem uwzględnienia występujących uwarunkowań fizjograficznych i przepisów odrębnych;
- 8) na rysunku studium wyznaczono tereny sportu i rekreacji; nie wyznaczone na rysunku studium obiekty sportowe mogą być realizowane w granicach terenów: przeznaczonych do zabudowy o innych funkcjach, rolnych i rekreacyjnych oraz dolesień, pod warunkiem uwzględnienia występujących uwarunkowań fizjograficznych i przepisów odrębnych;
- 9) realizacja zabudowy administracyjnej oraz publicznych: szkół, przedszkoli, obiektów opieki zdrowotnej, domów opieki społecznej, placówek opiekuńczo- wychowawczych winna następować wyłącznie w granicach terenów dopuszczonych na rysunku studium do lokalizacji zabudowy usługowej lub mieszkaniowej.

7. Obszary na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym

Wymienione w uwarunkowaniach inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym:

- 1) autostrada – realizowana jest w oparciu o przepisy odrębne;
- 2) gazociągi przesyłowe zasilające teren gminy Wręczyca Wielka *mogą być realizowane w ograniczonym zakresie, wyłącznie pod warunkiem:*
  - a) uzyskania prawa do dysponowania terenem,
  - b) zachowania ograniczeń wynikających z przepisów odrębnych, w tym szczególnie dotyczących ochrony środowiska i terenów leśnych oraz uwzględnienie uwarunkowań fizjograficznych,
  - c) zachowania wymaganych przepisami odrębnymi odległości projektowanych sieci i urządzeń gazowych od istniejącej i projektowanej zabudowy - w sposób *nie powodujący ograniczeń w możliwości zabudowy i zagospodarowaniu terenów zgodnie z ustaleniami planów miejscowych;*
- 3) modernizacja, przebudowa, rozbudowa obiektów Radiowo-Telewizyjnego Centrum Nadawczego w Klepaczce może być realizowana wyłącznie na terenie oznaczonym na rysunku studium symbolem RT i pod warunkiem nie zwiększenia oddziaływania na tereny sąsiadujące;
- 4) przebudowa, realizacja dróg wojewódzkich, powiatowych – może być realizowana w oparciu o przebiegi tych dróg ustalone na rysunku Kierunki zagospodarowania przestrzennego lub niezależnie od ustaleń w Studium, w oparciu o ustawy szczególne dotyczące realizacji dróg publicznych;
- 5) *przebudowa linii kolejowych - w granicach istniejących terenów kolejowych; realizacja linii kolejowych na odrębnych zasadach dotyczących realizacji linii kolejowych.*

8. Obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów odrębnych

Obszar gminy Wręczyca Wielka jest w całości położony w granicach obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Zmiana planów obligatoryjnie winna być sporządzona w przypadku:

- 1) poszerzenia lub lokalizacji cmentarza grzebalnego;
- 2) planowanej inwestycji powodującej konieczność uzyskania zgody na zmianę przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na inne cele na podstawie przepisów ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych;
- 3) utworzenia parku kulturowego zgodnie z przepisami ustawy o ochronie zabytków i opieki nad zabytkami;
- 4) dokonania zmiany w planie zagospodarowania przestrzennego województwa obejmującego inwestycję celu publicznego wymagającą wprowadzenia do planu miejscowego;
- 5) *wyznaczenia terenów dla lokalizacji: urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW.*

9. Obszary wymagające przeprowadzenia scaleń i podziałów nieruchomości

W granicach administracyjnych gminy Wręczyca Wielka nie wyznacza się obszaru wymagającego obligatoryjnie przeprowadzenia procesu scaleń i podziałów nieruchomości - nie ogranicza to możliwości w przypadku wystąpienia takich potrzeb przeprowadzenia lokalnie scalenia i podziałów nieruchomości, zgodnie z zasadami określonymi w ustawie o gospodarce nieruchomościami.

10. Obszary rozmieszczenia obiektów handlowych wielkopowierzchniowych

W granicach administracyjnych gminy Wręczyca Wielka nie przewiduje się lokalizacji obiektów wielkopowierzchniowych. W ustaleniach planów należy wprowadzić ograniczenie powierzchni sprzedażowej projektowanych obiektów handlowych (maksymalnie 400m²).

11. Obszary przestrzeni publicznej

Zgodnie z definicją zawartą w ustawie o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym do obszarów przestrzeni publicznej zalicza się obszary o szczególnym znaczeniu dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców, poprawy jakości ich życia i sprzyjające nawiązywaniu kontaktów społecznych.

Na rysunku studium nie wyznacza się granic tych obszarów - ze względu na skalę i rolę jaką pełnią obszary publiczne (na terenie gminy Wręczyca Wielka do takich terenów można zaliczyć tereny usług publicznych, w tym tereny sportu i rekreacji oraz w ograniczonym zakresie ogólnodostępne tereny usług, w tym szczególnie: handlu i gastronomii).

Dopuszcza się wyznaczanie przestrzeni publicznych w ustaleniach planu miejscowego - w takim przypadku wymagane jest wprowadzenie odrębnych zasad zagospodarowania mających na celu podniesienie jakości tych miejsc (wyglądu przestrzeni publicznej) oraz zapewniających możliwość nawiązywania kontaktów społecznych, w sposób zapewniający dostęp do tych miejsc osobom niepełnosprawnym.

12. Obszary dla których gmina zamierza sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, w tym obszary wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne

Obszar gminy Wręczyca Wielka jest w całości położony w granicach obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Każda realizacja inwestycji w sposób nie mieszczący się w wyznaczonych w ustaleniach planu miejscowego dla poszczególnych terenów: przeznaczeniem oraz zasadach i warunkach zagospodarowania terenu, wymaga przeprowadzenia procedury związanej ze zmianą planu.

W związku z faktem, że w okresie sporządzania niniejszego opracowania brak było przesądzeń co do przebiegu inwestycji liniowych o znaczeniu ponadlokalnym, konieczność sporządzenia zmiany planu może dotyczyć realizacji gazociągów i innych urządzeń infrastruktury technicznej, szczególnie w przypadkach konieczności uzyskania zgody na zmianę przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na inne cele.

13. Kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej

Na rysunku Kierunki zagospodarowania przestrzennego w granicach terenów rolnych wyróżniono:

- 1) R1 – tereny rolnicze bez prawa zabudowy; są to tereny rolne:
  - a) posiadające korzystne warunki dla kontynuacji produkcji rolniczej, w szczególności tereny występowania wyższych klas bonitacyjnych, położonych poza terenami zabudowanymi, które winny być chronione przed zabudową,
  - b) nie posiadające korzystnych warunków dla prowadzenia produkcji rolniczej, w szczególności tereny występowania niskich klas bonitacyjnych, oddalone od zabudowy - które mogą być przeznaczone dla lokalizacji obiektów wymienionych w poniższym pkt 6 oraz rozbudowę istniejących oczyszczalni na terenach przylegających do terenów oznaczonych na rysunku studium symbolem R1;
- 2) R2 - tereny rolnicze dopuszczone do zabudowy; są to tereny o różnych warunkach dla prowadzenia produkcji rolniczej, położone w pobliżu terenów zabudowanych i dopuszczonych do zabudowy, w tym szczególnie zabudowy zagrodowej; tereny te winny być:
  - a) wskazane dla kontynuowania w ich granicach produkcji rolnej,
  - b) wskazane dla dozalesienia (tereny niskich klas bonitacyjnych),
  - c) dopuszczone do lokalizacji w ich granicach zabudowy zagrodowej i innej związanej z produkcją rolniczą,
  - d) dopuszczone do realizacji ogrodów przydomowych i zabudowy gospodarczej stanowiących zaplecze dla sąsiadującej zabudowy,
  - e) dopuszczone do lokalizacji zabudowy i zagospodarowania rekreacyjnego;
- 3) L – zalesienia; są to tereny: niskich klas bonitacyjnych, położone w pobliżu kompleksów leśnych lub ulegające renaturalizacji (zadrzewione) wskazano do dozalesienia; mogą one być wykorzystywane dalej jako tereny rolnicze, z dopuszczeniem realizacji zagospodarowania rekreacyjnego;
- 4) RG – tereny rolnicze wskazane do prowadzenia eksploatacji surowców mineralnych; są to tereny rolne położone w bezpośrednim sąsiedztwie prowadzonej eksploatacji surowców mineralnych, z występującymi złożami surowców, dopuszczone do prowadzenia ich eksploatacji i przekształcenia na cele nierolnicze;
- 5) tereny rolne położone w sąsiedztwie terenów zabudowanych, przy drogach publicznych i istniejącym uzbrojeniu, korzystne do lokalizacji nowej zabudowy wskazano do zabudowy o różnych funkcjach.
- 6) W granicach rolnych należy dopuścić lokalizację:
  - a) urządzeń wodnych, w tym melioracji wodnych, wód stojących (stawów) i zbiorników retencyjnych wzdłuż rzek,
  - b) elektrowni wodnych, pod warunkiem ograniczenia ich mocy do 2,5MW,
  - c) pozostałych urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100kW - nie wymagających utworzenia stref ochronnych związanych z ograniczeniami w zabudowie i zagospodarowaniu terenów,
  - d) wież / masztów telefonii komórkowej, z określeniem ich lokalizacji w planach miejscowych,
  - e) urządzeń infrastruktury technicznej (dróg oraz urządzeń i sieci: wodociągowych, kanalizacyjnych, elektrycznych, gazowych i telekomunikacyjnych).
- 7) Warunkiem realizacji zabudowy na terenach rolnych jest:
  - a) zachowaniem przepisów odrębnych, w tym szczególnie ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych,
  - b) uwzględnienie uwarunkowań fizjograficznych,
  - c) zachowanie wymaganych przepisami odrębnymi odległości projektowanej zabudowy od istniejącej zabudowy i elementów zagospodarowania terenu,
  - d) posiadanie przez inwestora prawa do terenów, na które może oddziaływać lokalizacja urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii.

14. Obszary na których mogą być rozmieszczone urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100kW

W granicach gminy Wręczyca Wielka:

- 1) dopuszcza się rozmieszczenie urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100kW w zakresie ograniczonym do urządzeń nie wymagających wyznaczenia w planach stref ochronnych związanych z ograniczeniami w zabudowie oraz w zagospodarowaniu i użytkowaniu terenów sąsiadujących, a także nie powodujących uciążliwości dla otoczenia związanych z emisją zanieczyszczeń lub odorów, w granicach wyznaczonych na rysunku studium:
  - a) terenów rolniczych oznaczonych symbolem R1,
  - b) terenów produkcyjno-usługowych oznaczonych symbolem PU,
  - c) terenów produkcyjnych oznaczonych symbolem P,
  - d) terenów infrastruktury technicznej - oczyszczalni ścieków oznaczonych symbolem KO;
- 2) w szczególności w granicach wymienionych powyżej terenów dopuszcza się lokalizację: urządzeń wykorzystujących energię promieniowania słonecznego (w tym paneli fotowoltaicznych lub kolektorów słonecznych), urządzeń wykorzystujących energię geotermalną (w szczególności jako źródła energii ciepłej) oraz elektrowni wodnych, pod warunkiem ograniczenia ich mocy do 2,5MW, z wprowadzeniem zakazu lokalizacji:
  - a) elektrowni wiatrowych (urządzeń wykorzystujących energię wiatru innych niż mikroinstalacje),
  - b) urządzeń wytwarzających energię otrzymywaną z: biomasy, biogazu, biogazu rolniczego oraz z bio płynów - w tym biogazowni, niezależnie od ich mocy lub rodzaju,
  - c) obiektów wysokich, stanowiących dominanty przestrzenne;
- 3) w studium nie wyznacza się jako odrębnego ustalenia stref ochronnych wymienionych w art. 10 ust. 2a ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym - określone na rysunku studium granice wymienionych w pkt 1 terenów pokrywają się ze strefami ochronnymi związanymi z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu wokół terenów dopuszczonych do rozmieszczenia urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100kW;
- 4) warunkiem lokalizacji urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii jest zachowanie wymogów wynikających z przepisów odrębnych, w tym dotyczących ochrony środowiska oraz zachowanie odpowiednich odległości projektowanych urządzeń od istniejącej i dopuszczonej w planach miejscowych zabudowy;
- 5) lokalizacja urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii nie może się wiązać z koniecznością utworzenia stref ochronnych związanych z ograniczeniami w zabudowie i zagospodarowaniu terenów poza terenami będącymi w dyspozycji inwestora realizującego urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii;
- 6) lokalizacja urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW może być dopuszczona wyłącznie:
  - a) poza obszarami chronionymi jako zabytki oraz poza obiektami i obszarami chronionymi przez ustawę o ochronie przyrody,
  - b) poza istniejącymi korytarzami ekologicznymi oraz obszarami podmokłymi lub narażonymi na podtopienia,
  - c) pod warunkiem maksymalnej ochrony powierzchni ziemi, z maksymalnym zachowaniem powierzchni terenu jako biologicznie czynnej,
  - d) poza granicami gleb wysokich klas bonitacyjnych, gleb pochodzenia organicznego i łąk;
- 7) lokalizacja urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW może być dopuszczona wyłącznie pod warunkiem zachowania minimalnej odległości:
  - a) 50 m od obiektów chronionych jako zabytki oraz od obiektów i obszarów chronionych przez ustawę o ochronie przyrody (w szczególności od: rezerwatu przyrody, parku krajobrazowego i jego otuliny oraz pomników przyrody),
  - b) 20m od: rzek i zbiorników wodnych, terenów leśnych oraz terenów przeznaczonych do zalesienia, oznaczonych na rysunku studium symbolem L,
  - c) 10m od terenów zabudowy mieszkaniowej (wielorodzinnej, jednorodzinnej i zagrodowej);
- 8) w przypadku wyznaczania terenów dla lokalizacji paneli fotowoltaicznych lub kolektorów słonecznych o mocy przekraczającej 100 kW, w planach miejscowych, należy:
  - a) wprowadzić ustalenia ograniczające lub eliminujące wpływ projektowanej zabudowy na środowisko, w tym na powierzchnię ziemi (np poprzez określenie rodzaju konstrukcji wsporczych) oraz w zakresie emitowania refleksów świetlnych (wprowadzenie obowiązku stosowania powłok antyrefleksyjnych),
  - b) wprowadzić ustalenia umożliwiające prawidłowego odwodnienie oraz odizolowanie terenu, w tym poprzez wydzielenie pasów zieleni o odpowiedniej szerokości.

15. Obszary szczególnego zagrożenia powodzią oraz obszary osuwania się mas ziemnych

W granicach gminy brak jest terenów zagrożonych naturalnym osuwaniem się mas ziemnych ustalonych zgodnie przepisami Prawo ochrony środowiska oraz wyznaczonych zgodnie z przepisami Prawa wodnego *obszarów szczególnego zagrożenia powodzią*.

Zgodnie ze sporządzoną Wstępną Oceną Ryzyka Powodziowego rzeki na odcinkach: 0-35km – Kocinka, 0-22km – Pankówka i 0-35km – Biała Oksza zostały zakwalifikowane jako odcinki rzek które stwarzają zagrożenie powodziowe, dla których zgodnie z ustawą Prawo wodne zostaną opracowane mapy zagrożenia powodziowego i mapy ryzyka powodziowego do dnia 22 grudnia 2019r.

16. Obiekty lub obszary, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny

W granicach administracyjnych gminy Wręczyca Wielka nie występują obiekty lub obszary wymagające wyznaczenia w złożu kopaliny filara ochronnego.

17. Obszary pomników zagłady i ich stref ochronnych

W granicach administracyjnych gminy Wręczyca Wielka nie występują ustanowione pomniki zagłady.

18. Obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji oraz obszary zdegradowane

W granicach opracowania do terenów wymagających przekształceń lub rehabilitacji można zaliczyć:

- 1) tereny nie przeznaczonych do zabudowy odłogowanych pól (wymagane przywrócenie ich do produkcji rolnej lub zalesienie), w tym terenów zmeliorowanych (konieczność naprawy i modernizacji systemu),
- 2) doliny rzek (wymagane uporządkowanie części terenów, przywrócenie ich do działalności rolniczej lub zagospodarowanie dla celów rekreacyjnych),
- 3) teren położony wokół zbiornika wodnego na rzece Pankówce (wymagana uporządkowanie terenu i realizacja zagospodarowania rekreacyjnego),
- 4) tereny substandardowej zabudowy zagrodowej położonej w miejscowościach Jezioro i Długi Kąt.

Terenami wymagającymi rekultywacji są tereny wyrobisk górniczych.

W granicach gminy Wręczyca Wielka nie wyznacza się obszarów zdegradowanych.

19. Granice terenów zamkniętych i ich stref ochronnych

W granicach administracyjnych gminy Wręczyca Wielka do terenów zamkniętych zaliczono tereny kolejowe. Są to tereny związane z funkcjonowaniem linii kolejowych:

- 1) nr 131 przecinającej z południa na północ środkową część gminy: Chorzów Batory – Tczew,
- 2) nr 181 przebiegającej w północnej części gminy stanowiącą odcinek linii: Herby Nowe – Kępno.

Dla terenów zamkniętych w granicach gminy Wręczyca Wielka nie ustanowiono stref ochronnych.

Lokalizacja zabudowy i zmiana zagospodarowania terenu wzdłuż terenów kolejowych winna uwzględnić przepisy ustawy o transporcie kolejowym, w tym wymagania w/z odległości i warunków dopuszczających usytuowanie drzew i krzewów, elementów ochrony akustycznej i wykonywania robót ziemnych w sąsiedztwie linii kolejowej oraz sposobu urządzenia i utrzymywania zasłon odśnieżnych oraz pasów przeciwpożarowych.

20. Ogólne wytyczne do planów miejscowych dotyczące zagospodarowania i użytkowania terenów

Tereny wydzielone w studium obejmują tereny brutto; w planach miejscowych obok zabudowy lub zagospodarowania o funkcjach określonych w studium jako podstawowy kierunek zagospodarowania oraz użytkowania terenów, z uwzględnieniem ograniczeń wprowadzonych w ustaleniach studium, dopuszcza się dodatkowe funkcje, w szczególności: tereny zieleni, urządzenia i obiekty infrastruktury technicznej, urządzenia wodne, drogi publiczne lub wewnętrzne oraz zapewniające możliwość użytkowania terenów i obiektów zgodnie z ich przeznaczeniem ustalonym w planach miejscowych: urządzeń budowlanych i budowli oraz urządzeń i obiektów sportowo-rekreacyjnych lub wypoczynkowych.

Jako zgodne z ustaleniami Studium uznaje się w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego:

- 1) przeznaczenie terenów zgodnie z obowiązującymi decyzjami: o pozwoleniu na budowę, lokalizacyjnymi (wydanymi na podstawie ustaw szczególnych), decyzjami wydanymi na podstawie Prawa wodnego;
- 2) doprecyzowaniu wyznaczonych w studium linii rozgraniczających w zakresie niezbędnym do dopasowania w planie miejscowym linii rozgraniczających poszczególne tereny do granic: działek ewidencyjnych lub nieruchomości, dróg, cieków wodnych lub istniejącej zabudowy;
- 3) dostosowanie zaproponowanych w Studium gabarytów obiektów budowlanych, wskaźników i sposobu zagospodarowania terenów, w sposób uwzględniający istniejące: przeznaczenie, zagospodarowanie, zabudowę lub użytkowanie poszczególnych nieruchomości oraz zapisów zawartych w ewidencji gruntów.

UZASADNIENIE PRZYJĘTYCH ROZWIĄZAŃ

1.1 Przedmiot zmiany studium

Niniejsze opracowanie stanowi zmianę Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wręczyca Wielka, sporządzoną na podstawie uchwały Nr XXII/213/17 Rady Gminy Wręczyca Wielka z dnia 24 lutego 2017 r. o przystąpieniu do sporządzenia zmiany studium.

Przedmiotem zmiany studium jest:

- 1) dostosowanie ustaleń studium do aktualnego stanu prawnego, w szczególności dokonanie niezbędnej aktualizacji w zakresie wynikającym z uwarunkowań wymienionych w art. 10 ust. 1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym; wprowadzone zmiany dotyczą w szczególności:
  - a) uaktualnienia danych: statystycznych, wskaźników demograficznych, dotyczących budżetu gminy, o podmiotach gospodarczych i rynku pracy, o oddawanych do użytku mieszkaniach,
  - b) uaktualnienia i uzupełnienia informacji dotyczących: infrastruktury technicznej, dróg, autostrady, linii kolejowych i gospodarki odpadami, z podaniem informacji o zalecanych strefach technologicznych wzdłuż istniejących napowietrznych liniach elektroenergetycznych wysokiego i średniego napięcia oraz o obowiązujących strefach bezpieczeństwa wzdłuż istniejącego rurociągu naftowego,
  - c) uzupełnienia informacji o obowiązujących w granicach gminy planach miejscowych,
  - d) uaktualnienia danych dotyczących występujących: złóż kopalin, terenów i obszarów górniczych,
  - e) uaktualnienia i uzupełnienia informacji dotyczących planów i programów sporządzonych na podstawie przepisów Prawa wodnego oraz informacji o ustanowieniu aglomeracji ściekowych,
  - f) uzupełnienia informacji dotyczących: zmian klimatycznych, jakości środowiska, wielkości i jakości zasobów wodnych, obiektów i obszarów chronionych na podstawie ustawy o ochronie przyrody, obszarów szczególnego zagrożenia powodzią, obszarów zdegradowanych, audytu krajobrazowego i granic krajobrazów priorytetowych;
- 2) wyznaczenie w granicach terenu dotychczas oznaczonego jako tereny zamknięte ustalonego przez ministra właściwego do spraw transportu - terenu kolejowego oraz terenów: usługowego i mieszkaniowo-usługowego we Wręczyca Wielkiej, przy ulicy Kolejowej (w rejonie dworca kolejowego);
- 3) wprowadzenie drobnych korekt redakcyjnych - doprecyzowanie używanych określeń lub dostosowanie zapisów do aktualnie stosowanego nazewnictwa;
- 4) zweryfikowanie i uzupełnienie dotychczasowych ustaleń studium poprzez:
  - a) uaktualnienie zapisów dotyczących autostrady,
  - b) niewielką korektę ustaleń określających zasady ochrony zabytków, z dostosowaniem do aktualnego stanu prawnego i orzecznictwa sądowno-administracyjnego,
  - c) doprecyzowanie zasad prowadzenia infrastruktury technicznej wiążącej się z ograniczeniami w zagospodarowaniu terenów sąsiadujących (gazociągów, ropociągów, linii elektroenergetycznych),
  - d) wprowadzenie zakazu lokalizacji: zakładów o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia awarii przemysłowej oraz składowisk odpadów, kompostowni oraz biogazowni,
  - e) zweryfikowanie dotychczasowych zapisów studium w zakresie określenia obszarów, na których mogą być rozmieszczone urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW a także ich stref ochronnych, poprzez: ograniczenie rodzaju dopuszczonych urządzeń (zakaz lokalizacji elektrowni wiatrowych i biogazowni), określenie miejsc, które nie mogą być dopuszczone do lokalizacji tych urządzeń oraz odległości od obiektów i obszarów chronionych;
- 5) zmiana kierunków zagospodarowania przestrzennego dla wydzielonych 39 obszarów, polegająca na dokonaniu punktowych zmian na rysunku studium (Hutka - 2 obszary, Truskolasy - 5 obszarów, Golce, Zamłynie, Brzezinki i Kuleje, Piła Druga, Klepaczka - 4 obszary, Długi Kąt - 2 obszary, Borowe, Nowiny, Węglowice, Czarna Wieś, Puszcze - 2 obszary, Grodzisko - 6 obszarów, Pierzchno, Wręczyca Wielka - 3 obszary, Kalej - 3 obszary, Szarlejka - 2 obszary, Wręczyca Mała); przedmiotem zmian jest:
  - a) wyznaczenie terenów mieszkaniowych: niewielkie poszerzenia wzdłuż ulic (Hutka, Piła 2, Długi Kąt, Nowiny, Grodzisko, Pierzchno, Kalej, Wręczyca Wielka) lub w głąb nieruchomości (Truskolasy, Klepaczka, Borowe, Puszcze, Wręczyca Wielka), wyznaczenie nowych terenów dla rozwoju mieszkalnictwa we wsi Golce oraz Brzezinki i Kuleje, dokonanie zmiany z funkcji rekreacyjnej lub produkcyjno-usługowej na mieszkaniową (Grodzisko, Puszcze), rezygnacja z drogi (Grodzisko);
  - b) wyznaczenie terenów mieszkaniowo-usługowych: poszerzenia wzdłuż ulic (Truskolasy, Wręczyca Wielka), przywrócenie tej funkcji (Kalej), zmiana z funkcji produkcyjno-usługowej (Truskolasy);
  - c) wyznaczenie terenów zabudowy wielofunkcyjnej - poszerzenie w głąb terenu (Truskolasy), dokonanie zmiany z funkcji mieszkaniowej (Kalej);
  - d) wyznaczenie terenów zabudowy produkcyjno-usługowej - w głąb terenu (Truskolasy, Klepaczka), dokonanie zmiany z terenów zabudowy wielofunkcyjnej (Szarlejka);
  - e) poszerzenie terenów zabudowy w głąb terenu: produkcyjnej (Czarna Wieś), zagrodowej (Zamłynie);
  - f) umożliwienie rozwoju rekreacji przy zbiorniku w Grodzisku - budowa parkingu i realizacja zabudowy usługowo-rekreacyjnej oraz wyznaczenie terenu do zalesienia (Węglowice);
  - g) dostosowanie ustaleń studium do inwestycji realizowanych przez gminę - rozbudowa oczyszczalni we Wręczyca Małej, zmiana przebiegu dróg we Wręczyca Wielkiej.

1.2 Uzasadnienie przyjętych rozwiązań

2.1. Rozwiązania przyjęte w niniejszej zmianie studium gminy Wręczyca Wielka:

- 1) są zgodne z wymaganiami art. 9 ust. 3a ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym; po wprowadzeniu zmian informacje zawarte w studium (jako całości) są aktualne, pełne i spójne, stanowią rzetelną podstawę do podejmowania działań planistycznych przez organy gminy;
- 2) większość wprowadzonych zmian ma charakter obiektywny - mają na celu uaktualnienie i uzupełnienie oraz dostosowanie zapisów studium do obowiązującego stanu prawnego; w niniejszej zmianie studium dokonano zmiany polityki przestrzennej w zakresie:
  - a) wprowadzenia zakazu lokalizacji: zakładów o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia awarii przemysłowej oraz składowisk odpadów, kompostowni oraz biogazowni - ograniczenia te uwzględniają postulaty społeczne o wprowadzeniu do studium zapisów mających na celu wyeliminowanie inwestycji mogących powodować uciążliwości dla otoczenia,
  - b) zweryfikowania dotychczasowych zapisów studium w zakresie określenia obszarów, na których mogą być rozmieszczone urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW a także ich stref ochronnych - wprowadzone ograniczenia w tym zakresie uwzględniają wprowadzone zmiany ustawowe dotyczące lokalizacji elektrowni wiatrowych oraz uwzględniają postulaty społeczne o wprowadzeniu do studium zapisów mających na celu wyeliminowanie inwestycji mogących powodować uciążliwości dla otoczenia, w szczególności wprowadzenia zakazu dla lokalizacji elektrowni wiatrowych oraz biogazowni,
  - c) zmiany kierunków zagospodarowania przestrzennego dla 39 wydzielonych obszarów; wprowadzone zmiany uwzględniają złożone wnioski dotyczące zmian w zagospodarowaniu terenów gminy poprzez dokonanie punktowych zmian kierunków zagospodarowania terenów na rysunku studium;
- 3) przy określaniu zmian w przeznaczeniu terenów (określaniu funkcji i granic terenów przeznaczonych pod zabudowę) uwzględniono uwarunkowania wynikające z potrzeb i możliwości rozwoju gminy, w tym przeprowadzone analizy ekonomiczne, środowiskowe i społeczne, prognozy demograficzne; podstawowym wyznacznikiem przy sporządzaniu zmian studium była możliwość finansowania przez gminę inwestycji służących realizacji zadań własnych gminy w zakresie komunikacji, infrastruktury technicznej i infrastruktury społecznej wynikających z wprowadzonych zmian oraz lokalizacja nowych terenów w granicach terenów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej.

1.3 Uzasadnienie przyjętych w niniejszej zmianie studium zapisów dotyczących obszarów, na których mogą być rozmieszczone urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW a także ich stref ochronnych

- 1) Zgodnie z zapisami zawartymi w studium z 2016r. określającymi:
  - a) kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów - w granicach terenów oznaczonych symbolem R1 dopuszczono lokalizację urządzeń wytwarzających energię ze źródeł energii odnawialnej nie wymagających utworzenia stref ochronnych związanych z ograniczeniami w zabudowie i zagospodarowaniu terenów;
  - b) kierunki rozwoju systemów komunikacji i infrastruktury technicznej - w granicach gminy dopuszczono lokalizację urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii, w tym elektrowni wiatrowych - pod warunkiem zachowania wymogów wynikających z przepisów odrębnych, w tym dotyczących ochrony środowiska oraz pod warunkiem zachowania odpowiednich odległości projektowanych urządzeń i sieci od istniejącej i dopuszczony w planach zabudowy; lokalizacja urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii nie mogła się wiązać z koniecznością utworzenia stref ochronnych związanych z ograniczeniami w zabudowie i zagospodarowaniu terenów poza terenami będącymi w dyspozycji inwestora realizującego te inwestycje; ponadto warunkiem lokalizacji elektrowni wiatrowych było zachowanie odległości wynoszącej co najmniej 500 m od terenów zabudowy mieszkaniowej i rekreacyjnej;
  - c) kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej - w granicach rolnych dopuszczono lokalizację: elektrowni wodnych (pod warunkiem ograniczenia ich mocy do 2,5MW), elektrowni wiatrowych (pod warunkiem: zachowania minimalnej odległości 500m od terenów wskazanych dla lokalizacji zabudowy mieszkaniowej i rekreacyjnej), pozostałych urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przewyższającej 100kW - nie wymagających utworzenia stref ochronnych związanych z ograniczeniami w zabudowie i zagospodarowaniu terenów; warunkiem realizacji zabudowy na terenach rolnych było:
    - zachowaniem przepisów odrębnych, w tym ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych,
    - uwzględnienie uwarunkowań fizjograficznych,
    - zachowanie wymaganych przepisami odrębnymi odległości projektowanej zabudowy od istniejącej zabudowy i elementów zagospodarowania terenu,
    - posiadanie przez inwestora prawa do terenów, na które może oddziaływać lokalizacja urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii.

- 2) Znaczące ograniczenie dla lokalizacji elektrowni wiatrowych wprowadziła ustawa z dnia 20 maja 2016r. o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych (Dz.U. z 2016r. poz. 961). Przeprowadzona analiza możliwości lokalizacji elektrowni wiatrowych w granicach administracyjnych gminy Wręczyca Wielka wykazała, że w granicach gminy można wydzielić - zgodnie z ustaleniami studium z 2016r. - 18 terenów rolnych, zachowujących minimalną odległości 500m od terenów wskazanych w studium dla lokalizacji zabudowy mieszkaniowej i rekreacyjnej, z tym, że część z tych terenów ma niekorzystne warunki fizjograficzne dla lokalizacji elektrowni (lokalizacja na terenach zadrzewionych lub przy lasach). O braku zasadności utrzymywania dotychczasowych zapisów studium dotyczących elektrowni wiatrowych przesądziły ograniczenia wprowadzone przepisami ustawy o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych - wiążące dopuszczalną maksymalną łączną wysokość elektrowni wiatrowych z odległością od: zabudowy mieszkaniowej, obszarów chronionych przez ustawę o ochronie przyrody oraz od granic gminy (eliminując większość dopuszczonych dotychczas lokalizacji). Celowość wprowadzenia do dokumentów planistycznych gminy terenów dla lokalizacji niskich elektrowni wiatrowych (o wysokości dopuszczonej ustawy o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych) winna być uzasadniona badaniami dotyczącymi występujących warunków wietrzności, pod kątem opłacalności ekonomicznej inwestycji. Z dostępnych map wietrzności dla rejonu gminy Wręczyca Wielka wynika, że lokalizacja elektrowni wiatrowych o parametrach dopuszczonych przepisami odrębnymi nie jest uzasadniona. Ponadto wyznaczenie terenów dla lokalizacji elektrowni wiatrowych na pojedynczych działkach ograniczy możliwość zagospodarowania znaczących obszarów położonych w strefach ochronnych elektrowni.
- 3) W niniejszej zmianie studium zweryfikowano dotychczas obowiązujące ustalenia zawarte w studium z 2016r. określające obszary, na których mogą być rozmieszczone urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW a także ich strefy ochronne:
- a) sprecyzowano tereny, w granicach których mogą być lokalizowane te urządzenia - oprócz dotychczasowych terenów oznaczonych symbolem R1, dopuszczono lokalizację tych urządzeń w granicach terenów produkcyjnych, produkcyjno-usługowych i na terenach oczyszczalni ścieków,
  - b) uwzględniając ustawowe ograniczenia dotyczące lokalizacji elektrowni wiatrowych; ponadto uwzględniając postulaty społeczne, wprowadzono zakaz dla lokalizacji elektrowni wiatrowych; ponadto uwzględniając energię otrzymywaną z: biomasy, biogazu, biogazu rolniczego oraz z biopłynów w tym biogazowni (tego rodzaju inwestycje mogą być uciążliwe ze względu na odory - brak przepisów odnoszących się do uciążliwości zapachowych); w ustaleniach studium doprecyzowano rodzaje urządzeń, jakie mogą być lokalizowane w granicach gminy - dopuszczono lokalizację urządzeń nie wymagających wyznaczenia w planach stref ochronnych związanych z ograniczeniami w zabudowie oraz w zagospodarowaniu i użytkowaniu terenów sąsiadujących, a także nie powodujących uciążliwości dla otoczenia związanych z emisją zanieczyszczeń lub odorów, w szczególności urządzeń wykorzystujących energię: promieniowania słonecznego (paneli fotowoltaicznych lub kolektorów słonecznych) i geotermalną (w tym jako źródła energii cieplnej) oraz elektrowni wodnych, pod warunkiem ograniczenia ich mocy do 2,5MW;
  - c) uzupełniono dotychczasowe regulacje zawarte w studium z 2016r. poprzez dopuszczenie dla lokalizacji urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW wyłącznie: poza obszarami chronionymi jako zabytki oraz poza obiektami i obszarami chronionymi przez ustawę o ochronie przyrody, poza istniejącymi korytarzami ekologicznymi oraz obszarami podmokłymi lub narażonymi na podtopienia, pod warunkiem maksymalnej ochrony powierzchni ziemi, z maksymalnym zachowaniem powierzchni terenu jako biologicznie czynnej oraz poza granicami gleb wysokich klas bonitacyjnych i gleb pochodzenia organicznego i łąk;
  - d) w stosunku do ustaleń z 2016r. wprowadzono dodatkowe wymagania dotyczące zachowania minimalnej odległości od urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii:
    - 50 m od obiektów zabytkowych oraz od obiektów i obszarów chronionych ustawą o ochronie przyrody (rezerwatu przyrody, parku krajobrazowego i jego otuliny, pomników przyrody),
    - 20 m od: rzek i zbiorników wodnych, terenów leśnych oraz terenów przeznaczonych do zalesienia, oznaczonych na rysunku studium symbolem L,
    - 10 m od terenów zabudowy mieszkaniowej (wielorodzinnej, jednorodzinnej i zagrodowej);
  - e) ponadto wprowadzono wytyczne do planów miejscowych w przypadku wyznaczenia terenów dla lokalizacji paneli fotowoltaicznych lub kolektorów słonecznych o mocy przekraczającej 100 kW; w takich przypadkach, w planach miejscowych, należy wprowadzić ustalenia:
    - ograniczające lub eliminujące wpływ projektowanej zabudowy na środowisko, w tym na powierzchnię ziemi (np poprzez określenie rodzaju konstrukcji wsporczych) oraz w zakresie emitowania refleksów świetlnych (wprowadzenie obowiązku stosowania powłok antyrefleksyjnych),
    - umożliwiające prawidłowe odwodnienie oraz odizolowanie terenu, w tym poprzez wydzielenie pasów zieleni o odpowiedniej szerokości.

1.4 Uzasadnienie przyjętych w niniejszej zmianie studium zapisów obejmujących zmianę kierunków zagospodarowania przestrzennego dla 39 wydzielonych obszarów

Wprowadzone zmiany uwzględniają złożone wnioski dotyczące zmian w zagospodarowaniu terenów gminy poprzez dokonanie punktowych zmian kierunków zagospodarowania terenów na rysunku studium.

W większości są to niewielkie tereny, obejmujące pojedyncze nieruchomości lub kilka sąsiednich działek - w zmianie studium dostosowano ich funkcje do potrzeb i zamierzeń inwestycyjnych właścicieli, poprzez poszerzenie terenów dopuszczonych do zabudowy lub zmianę funkcji terenów dopuszczonych do zabudowy.

Część zmian polega na dostosowaniu ustaleń studium do faktycznego sposobu użytkowania nieruchomości.

W ramach prowadzonych zmian: wyznaczono nowe tereny dla rozwoju mieszkalnictwa we wsi Golce oraz Brzezinki i Kuleje - na terenie tych wsi brak terenów o korzystnych warunkach fizjograficznych dla lokalizacji zabudowy mieszkaniowej oraz przywrócono funkcję mieszkaniowo-usługową na terenie położonym w Kalei.

W zmianie studium wyznaczono teren do zalesienia w Węglowicach; dwie zmiany związane są z inwestycjami gminy (rozbudowa oczyszczalni ścieków - Wręczyca Mała, zmiana przebiegu dróg - Wręczyca Wielka).

Wprowadzone zmiany w studium uwzględniają potrzeby rozwojowe gminy, zgodnie z zakresem określonym w art. 10 ust. 1 pkt 7 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Zgodnie z wynikami przeprowadzonych analiz:

analizy ekonomiczne	realizacja nowej zabudowy - za wyjątkiem 2 obszarów położonych w Kalei oraz w Kulejach/ Brzezince - nie jest uwarunkowana poniesieniem wydatków z budżetu gminy; uruchomienie nowych terenów inwestycyjnych w Kalei i Kulejach nie wiąże się ze znacznymi wydatkami na realizację infrastruktury technicznej i dróg; wydatki te mieszczą się w możliwościach finansowych gminy i będą następować stopniowo; tereny te posiadają dobrą obsługę w.z. infrastruktury społecznej (min. dobry dostęp do szkół i przedszkoli) i komunikacji publicznej; realizacja zabudowy może przynieść dodatkowe dochody dla budżetu gminy - bardzo szybkie zwiększenie dochodów gminy może nastąpić w związku z realizacją zabudowy usługowo-produkcyjnej na terenie istniejących zakładów (Czarna Wieś, Kalej, Klepaczka, Szarlejka);
analizy środowiskowe	stan środowiska sprzyja realizacji zabudowy o funkcjach ustalonych w zmianie studium; większość terenów objętych zmianą studium nie posiada ograniczeń środowiskowych; część terenów jest położona w pobliżu cieków wodnych - granice terenów wyznaczonych do zabudowy uwzględniają to położenie; wprowadzone zmiany obejmują wyznaczenie terenów dla funkcji produkcyjnych lub usługowo- produkcyjnych - zmiany w tym zakresie dotyczą w większości poszerzenie terenów istniejących zakładów produkcyjno-usługowych, nie powodujących uciążliwości dla środowiska i dla otoczenia, których funkcjonowanie nie powoduje konfliktów społecznych; realizacja zabudowy nie spowoduje zanieczyszczenia środowiska;
analizy społeczne	realizacja zabudowy nie spowoduje zagrożenia dla zdrowia ludzi; wprowadzone zmiany w zakresie zapisów dotyczących odnawialnych źródeł energii uwzględniają złożone wnioski o wprowadzenie zakazu dla lokalizacji na terenie gminy elektrowni wiatrowych oraz biogazowni;
prognozy demograficzne	gmina notuje stały wzrost liczby ludności (ok. 40 osób/rok) spowodowany napływem mieszkańców spoza terenu gminy; przeprowadzone analizy wskazują, że wyznaczenie nowych terenów inwestycyjnych - szczególnie wprowadzonych na konkretne wnioski osób zainteresowanych realizacją inwestycji lub szybką sprzedażą terenu - korzystnie wpływają na demografię tych miejscowości, w których dokonano takich zmian;
możliwości finansowania przez gminę służących realizacji zadań własnych gminy:	realizacja nowej zabudowy w większości nie jest uwarunkowana realizacją inwestycji zaliczanych do zadań własnych gminy; projektowana zabudowa wyznaczona jest przede wszystkim przy istniejących drogach publicznych - lub stanowi poszerzenie terenów budowlanych w głąb nieruchomości; projektowana zabudowa położona jest w zasięgu istniejącego uzbrojenia; realizacja inwestycji związanych z wprowadzonymi zmianami w studium mieści się w możliwościach finansowych gminy; wprowadzone zmiany zapewnią dodatkowe dochody do budżetu gminy; nowe tereny inwestycyjne są położone w miejscach atrakcyjnych dla lokalizacji inwestycji;
sieci komunikacyjnej	wprowadzone zmiany wiążą się z koniecznością poszerzenia drogi i uzbrojenia terenu w Kulejach/ Brzezince oraz w Kalei; nowe tereny zostały wyznaczone w sposób optymalny (maksymalne korzyści dla lokalnych społeczności przy ograniczonych wydatkach z budżetu);
infrastruktury technicznej	w związku z wprowadzoną zmianą konieczne będzie wykupienia terenu pod wydzieloną już drogę w Grodzisku - jednocześnie w studium zrezygnowano z drogi na terenie sąsiadującym;
infrastruktury społecznej	realizacja nowej zabudowy nie jest uwarunkowana realizacją przez gminę inwestycji w zakresie infrastruktury społecznej - nowe tereny mieszkaniowe są korzystnie położone w stosunku do istniejącej zabudowy usługowej

1.5 Bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę

- 1) Określenie maksymalnego zapotrzebowania w skali gminy Wręczyca Wielka na nową zabudowę:
- dla zabudowy mieszkaniowej przyjmuje się docelowo 2,5 osoby / 1 mieszkanie 150m² p.u. = 60m² p.u./ 1 osobę; przy zakładanym celu demograficznym wzrostu liczby ludności do 18 000 wymagane jest zapewnienie 7 200 mieszkań o łącznej p.u. 1 080 000m²;
  - łącznie zapotrzebowanie na tereny mieszkaniowe (w zabudowie wielorodzinnej, jednorodzinnej, zagrodowej, rezydencjonalnej oraz na działkach, na których prowadzona jest działalność gospodarcza - usługi lub rzemiosło) wynosi ok. 2 280 ha brutto, przy założeniu:
    - ok. 11 000 mieszkańców będzie zamieszkiwać w zabudowie wielorodzinnej lub jednorodzinnej, skupionej - na działkach o średniej powierzchni brutto 2000m² /mieszkanie - 4 400 mieszkań na terenach o pow. ok. 880 ha,
    - ok. 7 000 mieszkańców będzie mieszkać w zabudowie zagrodowej, rezydencjonalnej lub na działkach z prowadzoną działalnością gospodarczą - na działkach o średniej powierzchni brutto 5000m² /mieszkanie - 2 800 mieszkań na terenach o pow. ok. 1 400 ha;
  - dla zabudowy usługowej przyjmuje się docelowo konieczność zapewnienia 90 000m² p.u. (przyjmując 5 m² p.u./ 1 osobę); przy założeniu, że dla 1m² p.u. zabudowy usługowej potrzebne jest średnio 15 m² terenu brutto, dla funkcji usługowej należy zabezpieczyć docelowo tereny o pow. brutto 90 ha;
  - dla zabudowy produkcyjno-usługowej w tym zabudowy związanej z produkcją rolną, przyjmuje się docelowo konieczność zapewnienia 180 000m² p.u. (przyjmując 10m² p.u./ osobę); przy założeniu, że dla 1m² p.u. zabudowy produkcyjno-usługowej potrzebne jest średnio ok. 30m² terenu brutto, dla funkcji produkcyjno-usługowej należy zabezpieczyć docelowo tereny o powierzchni brutto ok. 540 ha;
  - dla zabudowy rekreacyjnej przyjmuje się docelowo konieczność zapewnienia 60 000m² p.u. (przyjmując ok. 1 tys. osób korzystających z tej zabudowy i 60m² p.u. /1 osobę); przy założeniu, że dla 1m² p.u. zabudowy rekreacyjnej potrzebne jest średnio 20m² terenu brutto, dla funkcji rekreacyjnej należy zabezpieczyć docelowo tereny o powierzchni brutto 120ha.
- 2) Porównanie powierzchni terenów istniejącej zabudowy i terenów przeznaczonych do zabudowy (B) z szacowanym maksymalnym zapotrzebowaniem w skali gminy Wręczyca Wielka na nową zabudowę (A):

lp	funkcje terenów	A	B	porównanie z potrzebami
1	zabudowa mieszkaniowa lub zagrodowa, z usługami	1 080 000 m ² p.u.	1 009 976 m ² p.u.	docelowo należy wyznaczyć tereny dla lokalizacji do ok. 70 024m ² p.u. budynków mieszkalnych - przy założeniu średnio 1m ² p.u. budynków /21,1 m ² terenu brutto, docelowo należy wyznaczyć ok. 147,75 ha nowych terenów dla tych funkcji
2	zabudowa usługowa	90 000 m ² p.u.	41799 m ² p.u.	docelowo należy wyznaczyć tereny dla lokalizacji do ok. 48 201 m ² p.u. budynków usługowych - przy założeniu średnio 1m ² p.u. budynków /15 m ² terenu brutto, docelowo należy wyznaczyć ok. 72,3 ha nowych terenów dla tych funkcji
3	zabudowa produkcyjno-usługowa w tym związana z produkcją rolną	180 000 m ² p.u.	148 069 m ² p.u.	docelowo należy wyznaczyć tereny dla lokalizacji do ok. 31 931 m ² p.u. budynków produkcyjno-usługowych - przy założeniu średnio 1m ² p.u. budynków /30 m ² terenu brutto, docelowo należy wyznaczyć ok. 95,8 ha nowych terenów dla tych funkcji
4	zabudowa rekreacyjna	60 000 m ² p.u.	49970 m ² p.u.	docelowo należy wyznaczyć tereny dla lokalizacji do ok. 10 030 m ² p.u. budynków rekreacyjnych - przy założeniu średnio 1m ² p.u. budynków /20 m ² terenu brutto, docelowo należy wyznaczyć ok. 20 ha nowych terenów dla tych funkcji

3) Wykaz powierzchni terenów przeznaczonych do zabudowy w zmianie studium

lp	funkcje terenów (powierzchnia nowych terenów / ha	powierzchnia nowych terenów łącznie /ha	szacowana powierzchnia zabudowy / m ² p.u.
1	zabudowa mieszkaniowa - 51,81 zabudowa mieszkaniowo-usługowa - 21,92 zabudowa zagrodowa - 0,65	74,38	35251
2	zabudowa wielofunkcyjna - 2,6 zabudowa produkcyjno-usługowa - 2,49	5,09	1696,6
3	zabudowa rekreacyjna - 1,05	1,05	525

- 4) Gmina ma ograniczone możliwości realizacji nowego uzbrojenia i budowy nowych dróg - w sporządzonej zmianie studium przyjęto jako zasadę, że nowa zabudowa jest oparta o istniejące uzbrojenie oraz o istniejące urządzone drogi. W sporządzonym projekcie zmiany studium wyznaczono tereny dróg - wiązać się z tym będzie konieczność wykupu łącznie ok. 1,84 ha terenu pod drogi i budowa dróg o długości ok. 2,3 km - zakres planowanych inwestycji mieści się w możliwościach budżetowych gminy.
- 5) W sporządzanej zmianie studium uwzględniono zapotrzebowanie na tereny budowlane w zakresie określonym w uchwale o przystąpieniu do sporządzania zmiany studium. Jak wynika ze sporządzonych analiz, wyznaczone w niniejszej zmianie tereny (w szczególności tereny zabudowy mieszkaniowej) są położone w granicach terenów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej.
- 6) Podstawową szansą dla długofalowego rozwoju gminy jest wyznaczenie oprócz terenów dla rozwoju zabudowy mieszkaniowej - nowych terenów umożliwiających rozwój usług i przedsiębiorczości - zarówno poprzez dopuszczenie rozwoju zabudowy wielofunkcyjnej, gdzie obok wiodącej funkcji mieszkaniowej dopuszczone są w ograniczonym zakresie funkcje uzupełniające (produkcyjna, usługowa, rolnicza) oraz wyznaczenie terenów przeznaczonych dla rozwoju różnego rodzaju działalności gospodarczej, jako terenów ofertowych. Jak wynika ze sporządzonych analiz - dla zapewnienia miejsc pracy na terenie gminy - celowe może być wyznaczanie nowych terenów inwestycyjnych o tych funkcjach. Należy też umożliwić różnorodne wykorzystanie terenów rolniczych - w tym dla lokalizacji obiektów produkcji rolniczej lub związanych z rekreacją i wypoczynkiem a także poprzez ich zalesienie.
- 7) Uwagi ogólne:
  - a) obszar gminy Wręczyca Wielka objęty jest obowiązującymi planami miejscowymi; plan z 2011r. w stosunku do zabudowy mieszkaniowej zawiera podział na: obszary zabudowane, obszary położone wzdłuż istniejących dróg, obszary wymagających wydzielenia układu komunikacyjnego i uzbrojenia oraz obszary o trudnych uwarunkowaniach fizjograficznych; charakterystyczną cechą dla gminy jest: realizacja w większości zabudowy przy istniejących drogach, w oparciu o duże działki rolne, w tym zabudowy mającej charakter zabudowy rezydencjonalnej oraz prowadzenie działalności gospodarczej (usługowej, produkcyjnej) na działkach z zabudową mieszkaniową,
  - b) normy i przepisy odrębne oraz obowiązujące w granicach gminy plany nie zawierają wskaźników mogących stanowić podstawę dla oceny chłonności terenów w zakresie powierzchni użytkowej zabudowy - przeprowadzone analizy mają charakter szacunkowy; bilans dokonano w oparciu o indywidualnie przyjmowane założenia i wskaźniki, a wyniki przeprowadzonego bilansu są tylko szacunkiem o dużym stopniu niepewności; w prowadzonym bilansie bazowano na porównaniu powierzchni terenów przeznaczonych do lokalizacji zabudowy jako wielkościach obiektywnych,
  - c) w zmianie studium określono tereny do zabudowy brutto - w granicach terenów przeznaczonych do zabudowy mogą być lokalizowane (odpowiednio do projektowanej funkcji zabudowy) tereny:
    - zieleni - w tym terenów zieleni: towarzyszącej zabudowie, izolacyjnej, przydrożnej, pełniące funkcje publiczne, ekologiczne lub retencyjne oraz terenów zadrzewień śródpolnych,
    - urządzeń i obiektów infrastruktury technicznej,
    - dróg: publicznych lub wewnętrznych (dróg, w tym dróg dojazdowych do gruntów rolnych lub leśnych, dróg rowerowych, parkingów oraz placów przeznaczonych do ruchu pojazdów) - w szczególności dróg przeznaczonych do obsługi terenów przylegających,
    - budowli i urządzeń: wodnych melioracyjnych, stawów i cieków wodnych,
    - sportowo-rekreacyjne lub służące wypoczynkowi.

2. Synteza ustaleń Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wręczyca Wielka

- 1) Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy zawiera:
  - a) część tekstową studium, składającą się z:
    - uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego - części określającej uwarunkowania występujące na obszarze gminy w sposób obiektywny, nie stanowiąc ustaleń studium,
    - kierunków zagospodarowania przestrzennego - stanowiących tekst studium, zawierających ustalenia określające kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy Wręczyca Wielka; część ta podlega ocenie rady Gminy i stanowi załącznik do uchwały zatwierdzającej studium,
  - b) część graficzną, składającą się z:
    - uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego - części przedstawiającej w formie graficznej uwarunkowania występujące na obszarze gminy, nie stanowiącej załącznika do uchwały zatwierdzającej studium,
    - kierunków zagospodarowania przestrzennego - część przedstawiającą w formie graficznej ustalenia określające kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy oraz granice obszarów o których mowa w art. 10 ust.2 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym - stanowiącej załącznik do uchwały o uchwaleniu Studium;
  - c) uzasadnienie z objaśnieniami przyjętych rozwiązań projektu Studium.

2) Zakres wprowadzonych zmian dotyczący wydzielonych 39 obszarów obejmuje:

lp	położenie terenu, powierzchnia	dotychczasowe oznaczenie		oznaczenie terenu w zmianie studium	uzasadnienie wprowadzenia projektowanych zmian
		istniejące zagospodarowanie	uwarunkowania środowiskowe		
1	Hutka, przy ul. Kłobuckiej - ok. 1,4 ha	L - zalesienia; teren użytkowany rolniczo, przy drodze powiatowej, w zasięgu uzbrojenia; w sąsiedztwie istn. zabudowa mieszkaniowa; brak ograniczeń środowiskowych		M2 - tereny zabudowy mieszkaniowej: jednorodzinnej, jednorodzinnej z terenami zieleni lub jednorodzinnej i zagrodowej;	poszerzenie terenów mieszkaniowych przy ulicy - w nawiązaniu do przeznaczenia terenów po drugiej stronie ulicy
2	Hutka, przy ul. Głównej - ok. 2,4ha	R1 – tereny rolnicze; teren porolny, przy drodze powiatowej, w zasięgu uzbrojenia, w sąsiedztwie istn. zabudowa mieszkaniowa; po stronie północnej dolina Białej Okszy;		M2 - tereny zabudowy mieszkaniowej: jednorodzinnej, jednorodzinnej z terenami zieleni lub jednorodzinnej i zagrodowej;	poszerzenie terenów mieszkaniowych - po obu stronach ulicy Głównej, poza doliną Białej Okszy
3	Truskolasy, rejon ul. Kopernika - ok. 2,49ha	R1 – tereny rolnicze; teren porolny, z dostępem do drogi powiatowej, w zasięgu uzbrojenia, na zapleczu terenów przeznaczonych dla zabudowy wielofunkcyjnej – mieszkaniowej i produkcyjnej; w sąsiedztwie istn. zabudowa wielofunkcyjna; teren zmeliorowany, sąsiaduje z rowem;		MP2 - tereny zabudowy mieszkaniowej, produkcyjnej i usługowej;	poszerzenie terenów dopuszczonych do zabudowy wielofunkcyjnej, w głąb terenu (zorganizowana inwestycja), poza rowem i terenami podmokłymi;
4	Truskolasy, rejon ul. Opolskiej – ok. 0,4 ha	PU1 – tereny zabudowy produkcyjnej i usługowej (ok.0,4 ha) teren z zabudową usługowo-mieszkaniową, przy drodze gminnej, uzbrojony; w sąsiedztwie istn. zabudowa produkcyjno-usługowa oraz zabudowa mieszkaniowa; brak ograniczeń środowiskowych		MU1 - tereny zabudowy mieszkaniowej i usługowej;	dostosowanie ustaleń studium do faktycznego sposobu użytkowania; zmiana funkcji zabudowy z produkcyjno-usługowej na mieszkaniowo-usługową
5	Truskolasy, rejon ul. Opolskiej - ok. 1 ha	R1 - tereny rolnicze; teren użytkowany rolniczo; w sąsiedztwie istn. zabudowa produkcyjno-usługowa; w zasięgu uzbrojenia, istn. zjazd z drogi wojewódzkiej; brak ograniczeń środowiskowych		PU2 - tereny zabudowy produkcyjnej i usługowej;	poszerzenie terenów dopuszczonych do zabudowy produkcyjno-usługowej w głąb terenu (zorganizowana inwestycja);
6	Truskolasy, rejon ul. Opolskiej - ok. 0,58 ha	R1 - tereny rolnicze; teren porolny, przy drodze wojewódzkiej, w zasięgu uzbrojenia; w sąsiedztwie istniejącej zabudowy mieszkaniowej; po drugiej stronie ulicy tereny produkcyjno-usługowe; brak ograniczeń środowiskowych		MU2 - tereny zabudowy mieszkaniowej i usługowej;	poszerzenie terenów mieszkaniowo-usługowych przy ulicy - w nawiązaniu do przeznaczenia terenów po drugiej stronie ulicy
7	Truskolasy, rejon ul. Słowackiego - ok. 2,7 ha	R2 - tereny rolnicze dopuszczone do zabudowy; teren porolny, z dostępem do drogi gminnej, w zasięgu uzbrojenia; położony na zapleczu terenów istniejącej zabudowy mieszkaniowej; brak ograniczeń środowiskowych		M2 - tereny zabudowy mieszkaniowej: jednorodzinnej, jednorodzinnej z terenami zieleni lub jednorodzinnej i zagrodowej;	poszerzenie terenów dopuszczonych do zabudowy mieszkaniowej, w tym zagrodowej w głąb terenu - dla umożliwienia lokalizacji dodatkowej zabudowy (gospodarczej, inwentarskiej)
8	Golce wzdłuż ul. Piaskowej - ok. 7,46 ha	L - zalesienia teren porolny, z zadrzewieniami; położony wzdłuż drogi gminnej, z uzbrojeniem; teren sąsiaduje z zabudową mieszkaniową; brak ograniczeń środowiskowych; w granicach obszaru działka leśna;		M2 - tereny zabudowy mieszkaniowej: jednorodzinnej, jednorodzinnej z terenami zieleni lub jednorodzinnej i zagrodowej (ok. 6,28 ha); L - zalesienia (ok. 1,18 ha);	wyznaczenie terenów mieszkaniowych przy drodze, - umożliwienie rozbudowy m. Golce i zabezpieczenie terenów budowlanych dla dużej ilości mieszkańców; nie przeznaczanie do zabudowy terenu leśnego;
9	Zamłyńie droga dz.89 - ok. 0,82 ha	R1 - tereny rolnicze; teren użytkowany rolniczo, z zabudową inwentarską i składową; z dostępem do drogi powiatowej, uzbrojony; położony na zapleczu terenów istn. zabudowy zagrodowej; teren sąsiaduje z doliną Pankówki;		RM1 - tereny zabudowy zagrodowej (ok. 0,65 ha); R1 - tereny rolnicze (ok.0,17 ha);	dostosowanie ustaleń studium do istniejącego sposobu użytkowania; umożliwienie zabudowy inwentarskiej poza terenem z zabudową mieszkaniową; tereny przy rzece wyłączone z zabudowy;

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wręczyca Wielka

10	Brzezinki i Kuleje droga dz.308, rejon ul. Szkolnej - ok. 15,5 ha	R1 – tereny rolnicze; R2 - tereny rolnicze dopuszczone do lokalizacji zabudowy; L - zalesienia; tereny rolnicze, przy drodze polnej gminnej na styku 2 miejscowości, włączonej do drogi powiatowej, w zasięgu uzbrojenia; brak ograniczeń środowiskowych	M2 - tereny zabudowy mieszkaniowej : jednorodzinnej, jednorodzinnej z terenami zieleni lub jednorodzinnej i zagrodowej (ok. 14,3 ha); droga (ok. 1,2 ha);	wyznaczenie terenów mieszkaniowych przy drodze, - umożliwienie rozbudowy m. Brzezinki i Kuleje oraz zabezpieczenie terenów budowlanych dla dużej ilości mieszkańców
11	Piła Druga przy ul. Jesiennej - ok.0,48 ha	R2 – tereny rolnicze dopuszczone do lokalizacji zabudowy; teren rolny, przy drodze gminnej, uzbrojony; w sąsiedztwie istn. zabudowy mieszkaniowej; teren miejscowo podmokły; brak ograniczeń środowiskowych	M1 - tereny zabudowy mieszkaniowej: jednorodzinnej, jednorodzinnej z terenami zieleni lub jednorodzinnej i zagrodowej;	poszerzenie terenów mieszkaniowych przy ulicy - w nawiązaniu do przeznaczenia terenów po drugiej stronie ulicy
12	Klepaczka drogi dz. 105 i 104 - ok. 1,23 ha	R2 - tereny rolnicze dopuszczone do lokalizacji zabudowy; teren porolny, położony na zapleczu terenów istniejącej zabudowy mieszkaniowej, z dostępem do drogi gminnej, w zasięgu uzbrojenia; w sąsiedztwie tereny usługowo-produkcyjne; brak ograniczeń środowiskowych	M2 - tereny zabudowy mieszkaniowej: jednorodzinnej, jednorodzinnej z terenami zieleni lub jednorodzinnej i zagrodowej;	poszerzenie terenów dopuszczonych do zabudowy mieszkaniowej, w głąb terenu - dla umożliwienia lokalizacji dodatkowej zabudowy
13	Klepaczka droga dz. 259 - ok. 0,93ha	R1 - tereny rolnicze; teren z dostępem do drogi powiatowej, uzbrojony, z układem dróg wewnętrznych, na zapleczu zabudowy mieszkaniowej; w sąsiedztwie dolina Kopki	M2 - tereny zabudowy mieszkaniowej: jednorodzinnej, jednorodzinnej z terenami zieleni lub jednorodzinnej i zagrodowej;	poszerzenie terenów dopuszczonych do zabudowy mieszkaniowej w głąb terenu (zorganizowana inwestycja - osiedle) - poza terenami podmokłymi i doliną rzeki
14	Klepaczka droga dz. 258 - ok. 0,49ha	R1 - tereny rolnicze; teren przy drodze gminnej, uzbrojony, zabudowany - zaplecze zakładu rzemieślniczego (usługi, drobna wytwórczość) w sąsiedztwie dolina Pankówki;	PU1 - tereny zabudowy produkcyjnej i usługowej;	dostosowanie ustaleń studium do faktycznego sposobu użytkowania, umożliwienie lokalizacji dodatkowej zabudowy funkcjonującego zakładu, poza doliną rzeki
15	Klepaczka drogi dz. 105 i 242 - ok. 4,5ha	R1 - tereny rolnicze; teren porolny, z dostępem do dróg gminnych, w zasięgu uzbrojenia, w sąsiedztwie terenów przeznaczonych dla zabudowy mieszkaniowej; brak ograniczeń środowiskowych	M2 - tereny zabudowy mieszkaniowej: jednorodzinnej, jednorodzinnej z terenami zieleni lub jednorodzinnej i zagrodowej;	poszerzenie terenów dopuszczonych do zabudowy mieszkaniowej w głąb terenu (zorganizowana inwestycja - realizacja zespołu zabudowy mieszkaniowej)
16	Długi Kąt droga dz. 538 - ok. 2,9 ha	R2 - tereny rolnicze dopuszczone do lokalizacji zabudowy; tereny rolnicze, przy drodze powiatowej, częściowo uzbrojone, w sąsiedztwie terenów z zabudową mieszkaniową i zagrodową lub terenów przeznaczonych dla zabudowy mieszkaniowej brak ograniczeń środowiskowych	M2 - tereny zabudowy mieszkaniowej: jednorodzinnej, jednorodzinnej z terenami zieleni lub jednorodzinnej i zagrodowej	poszerzenie terenów mieszkaniowych - po obu stronach ulicy
17	Długi Kąt droga dz. 544 - ok. 0,28 ha	R1 - tereny rolnicze; teren porolny, przy drodze gminnej, uzbrojony, w sąsiedztwie zabudowy mieszkaniowej lub zagrodowej; w sąsiedztwie rów odwadniający oraz tereny podmokłe;	M1 - tereny zabudowy mieszkaniowej: jednorodzinnej, jednorodzinnej z terenami zieleni lub jednorodzinnej i zagrodowej;	poszerzenie terenów mieszkaniowych przy ulicy - w nawiązaniu do przeznaczenia terenów po drugiej stronie ulicy poza terenem podmokłym i terenem rowu
18	Borowe ul. Długa - ok. 0,17 ha	L - zalesienia; teren rolny, z dostępem do drogi gminnej, w zasięgu uzbrojenia; na zapleczu terenu przeznaczonego dla zabudowy mieszkaniowej, w sąsiedztwie istn. zabudowa mieszkaniowa; brak ograniczeń środowiskowych	M2 - tereny zabudowy mieszkaniowej: jednorodzinnej, jednorodzinnej z terenami zieleni lub jednorodzinnej i zagrodowej;	dopuszczenie do zabudowy mieszkaniowej całej działki;

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wręczyca Wielka

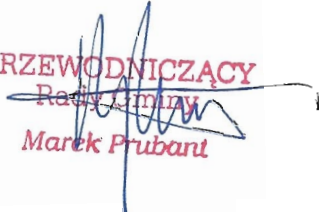
19	Nowiny ul. Leśna i Cicha - ok. 0,44 ha	R1 - tereny rolnicze; teren rolny, przy drogach gminnych, w zasięgu uzbrojenia, w sąsiedztwie istn. zabudowy mieszkaniowej; teren zmeliorowany, przy dolinie Węglowiczanki	M2 - tereny zabudowy mieszkaniowej: jednorodzinnej, jednorodzinnej z terenami zieleni lub jednorodzinnej i zagrodowej;	poszerzenie terenów mieszkaniowych przy ulicy - w nawiązaniu do przeznaczenia terenów sąsiednich; poza terenami podmokłymi i doliną rzeki
20	Węglowice - ok. 8,8 ha	R1 - tereny rolnicze; tereny nieużytków i rolnicze - w znaczącej części zadrzewione lub zalesione; teren w sąsiedztwie kompleksów leśnych oraz Parku Krajobrazowego;	L - zalesienia;	dostosowanie ustaleń studium do faktycznego sposobu użytkowania; umożliwienie zalesienia terenów rolnych, w sąsiedztwie kompleksów leśnych
21	Czarna Wieś przy ul. Słonecznej - ok.0,27ha	PG – tereny prowadzenia eksploatacji surowców mineralnych (ok.0,27ha) teren przy drodze wewnętrznej, włączony do drogi powiatowej, uzbrojony, zabudowany - zaplecze zakładu produkcyjnego; część terenu po ukończonej eksploatacji gliny, zrekultywowana; w granicy terenu i obszaru górniczego Czarna Wieś;	P1 - tereny zabudowy produkcyjnej;	dostosowanie ustaleń studium do faktycznego sposobu użytkowania, umożliwienie lokalizacji dodatkowej zabudowy produkcyjno-usługowej, na terenie zakładu produkcyjnego
22	Puszczew drogi dz. 344 i 262 - ok. 3,84 ha	R2 - tereny rolnicze dopuszczone do zabudowy; PU2- tereny zabudowy produkcyjnej i usługowej (ok.0,97 ha) tereny rolnicze, położone na zapleczu terenów przeznaczonych dla lokalizacji zabudowy mieszkaniowej, z dostępem do dróg gminnych, w zasięgu uzbrojenia; w cz. teren przeznaczony dla zabudowy produkcyjno-usługowej; brak ograniczeń środowiskowych	M2 - tereny zabudowy mieszkaniowej: jednorodzinnej, jednorodzinnej z terenami zieleni lub jednorodzinnej i zagrodowej (nowe tereny budowlane ok. 2,87ha)	poszerzenie terenów dopuszczonych do zabudowy mieszkaniowej w głąb terenu (umożliwienie realizacji zorganizowanej inwestycji - zespołu zabudowy mieszkaniowej); w części zmiana funkcji z produkcyjno-usługowej na mieszkaniową;
23	Puszczew drogi dz. 256 i 265 - ok. 0,97 ha	R2 - tereny rolnicze dopuszczone do lokalizacji zabudowy; teren rolny, z dostępem do dróg gminnej i powiatowej, w zasięgu uzbrojenia, na zapleczu istn. zabudowy mieszkaniowej i zagrodowej oraz na zapleczu terenu przeznaczonego dla lokalizacji zabudowy wielofunkcyjnej; brak ograniczeń środowiskowych	M2 - tereny zabudowy mieszkaniowej: jednorodzinnej, jednorodzinnej z terenami zieleni lub jednorodzinnej i zagrodowej;	poszerzenie terenów dopuszczonych do zabudowy mieszkaniowej w głąb terenu (umożliwienie realizacji zorganizowanej inwestycji - realizacji zespołu zabudowy mieszkaniowej)
24	Grodzisko droga dz. 564/1 - ok. 1,88 ha	R2 - tereny rolnicze dopuszczone do lokalizacji zabudowy; teren porolny, przy drodze gminnej, w zasięgu uzbrojenia, w sąsiedztwie terenów przeznaczonych dla zabudowy mieszkaniowej brak ograniczeń środowiskowych	M2 - tereny zabudowy mieszkaniowej: jednorodzinnej, jednorodzinnej z terenami zieleni lub jednorodzinnej i zagrodowej;	poszerzenie terenów mieszkaniowych przy drodze - w nawiązaniu do przeznaczenia terenów sąsiednich
25	Grodzisko ul. Kłobucka, Nadrzeczna, i droga dz. 597 - ok. 11,5ha	R1 - tereny rolnicze; R2 - tereny rolnicze dopuszczone do lokalizacji zabudowy; MR2 – tereny zabudowy rekreacji indywidualnej; z terenami zieleni z zabudową zagrodową i usługami; przy drodze wojewódzkiej istniejąca zabudowa mieszkaniowo-usługowa (ok. 0,64 ha), teren uzbrojony; pozostały teren rolny, między drogą gminną i dojazdową do pól - w zasięgu uzbrojenia, w znaczącej części przeznaczony dla lokalizacji zabudowy rekreacyjnej; teren w części podmokły; w części obszar chroniony ze względu na zabytki archeologiczne;	M2 - - tereny zabudowy mieszkaniowej: jednorodzinnej, jednorodzinnej z terenami zieleni lub jednorodzinnej i zagrodowej (ok. 9,7 ha - nowe tereny budowlane ok. 1,1ha); MU1 - tereny zabudowy mieszkaniowej i usługowej (ok. 0,64ha); R2 - tereny rolnicze (ok. 1,16ha);	wyznaczenie nowych terenów mieszkaniowych - poprzez zmianę dotychczasowej funkcji rekreacyjnej - w nawiązaniu przeznaczenia terenów sąsiednich (umożliwienie realizacji zorganizowanej inwestycji - realizacji zespołu zabudowy mieszkaniowej); pozostawienie na terenie podmokłym terenu rolniczego; na rysunku studium - wyznaczona strefa obserwacji archeologicznej;
26	Grodzisko rejon ul. Strażackiej - ok.0,19ha	teren drogi publicznej - 0,19 ha część działki pomiędzy drogami; w zasięgu uzbrojenia, w sąsiedztwie istniejącej zabudowy mieszkaniowej brak ograniczeń środowiskowych	M2 - tereny zabudowy mieszkaniowej: jednorodzinnej, jednorodzinnej z terenami zieleni lub jednorodzinnej i zagrodowej	dopuszczenie do zabudowy mieszkaniowej całej działki – gmina rezygnuje z wydzielenia i budowy drogi; teren przy drogach gminnych;

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wręczyca Wielka

27	Grodzisko rejon ul. Strażackiej - ok. 1,19ha	<p>R1 - tereny rolnicze;</p> <p>teren rolny przy drogach gminnych, w zasięgu uzbrojenia, teren położony bezpośrednio przy zbiorniku wodnym, w sąsiedztwie terenów przeznaczonych dla lokalizacji zabudowy mieszkaniowej; wydzielona geodezyjnie droga łącząca drogi gminne;</p> <p>brak ograniczeń środowiskowych</p>	<p>MR2 - tereny zabudowy rekreacji indywidualnej: z terenami zieleni, z zabudową zagrodową i usługami (ok. 1,05ha) droga (ok. 0,14 ha)</p>	<p>umożliwienie rozwoju rekreacji - wyznaczenie terenów zabudowy usługowej i rekreacyjnej przy zbiorniku wodnym wraz z drogą łączącą dwie drogi gminne;</p>
28	Grodzisko rejon ul. Floriańskiej - ok.0,3 ha	<p>W – tereny wód powierzchniowych;</p> <p>teren użytkowany jako parking, utwardzony; pomiędzy parkingiem przy kościele a drogą wojewódzką; teren przy drodze gminnej; w sąsiedztwie zbiornik wodny;</p> <p>brak ograniczeń środowiskowych</p>	<p>Kd - parking;</p>	<p>dostosowanie ustaleń studium do faktycznego sposobu użytkowania; potrzeba wyznaczenia miejsc parkingowych nad zbiornikiem wodnym;</p>
29	Grodzisko ul.Kalejska - ok. 0,7 ha	<p>R2 - tereny rolnicze dopuszczone do lokalizacji zabudowy;</p> <p>teren rolny, przy drodze gminnej, w zasięgu uzbrojenia, w sąsiedztwie terenów z zabudową mieszkaniową;</p> <p>brak ograniczeń środowiskowych</p>	<p>M2 - tereny zabudowy mieszkaniowej: jednorodzinnej, jednorodzinnej z terenami zieleni lub jednorodzinnej i zagrodowej;</p>	<p>poszerzenie terenów mieszkaniowych przy drodze - w nawiązaniu do przeznaczenia terenów sąsiednich</p>
30	Pierzchno droga dz. 112 - ok. 0,39 ha	<p>R1 - tereny rolnicze;</p> <p>teren przy drodze gminnej, uzbrojony, w sąsiedztwie terenów z zabudową mieszkaniową;</p> <p>przy linii elektroenergetycznej 110kV; po stronie północnej tereny zmeliorowane;</p>	<p>M2 - tereny zabudowy mieszkaniowej: jednorodzinnej, jednorodzinnej z terenami zieleni lub jednorodzinnej i zagrodowej;</p>	<p>poszerzenie terenów mieszkaniowych przy drogach - w nawiązaniu do przeznaczenia terenów sąsiednich, poza terenem sieci el-en 110 kV i terenami zmeliorowanymi;</p>
31	Wręczyca Wielka ul. 3-go maja - ok.0,27 ha	<p>R2 - tereny rolnicze dopuszczone do lokalizacji zabudowy;</p> <p>teren rolny, na zapleczu terenu przeznaczonego dla zabudowy mieszkaniowej, z dostępem do drogi wojewódzkiej, w zasięgu uzbrojenia; w sąsiedztwie terenów zabudowanych lub przeznaczonych dla funkcji mieszkaniowej;</p> <p>w sąsiedztwie doliny cieku od Wręczyca Wielkiej (Trzopki);</p>	<p>M1 - tereny zabudowy mieszkaniowej: jednorodzinnej, jednorodzinnej z terenami zieleni lub jednorodzinnej i zagrodowej;</p>	<p>poszerzenie terenów dopuszczonych do zabudowy mieszkaniowej w głąb terenu (umożliwienie realizacji zorganizowanej inwestycji - realizacji zespołu zabudowy mieszkaniowej) - poza terenem podmokłym (doliną cieku wodnego);</p>
32	Wręczyca Wielka przy ul. ks. Odróbki - ok. 1,50 ha	<p>RM2 – tereny zabudowy: zagrodowej, zagrodowej z terenami zieleni, zagrodowej i rekreacji indywidualnej;</p> <p>R1 - tereny rolnicze;</p> <p>teren przy drodze gminnej, w zasięgu uzbrojenia, w sąsiedztwie centrum usługowego Wręczyca Wielkiej (kościół, obiekty usługowe i handlowe), zabudowy mieszkaniowo-usługowej oraz w sąsiedztwie terenów przeznaczonych dla zabudowy mieszkaniowej lub zagrodowej;</p> <p>w sąsiedztwie doliny cieku od Wręczyca Wielkiej (Trzopki);</p>	<p>MU2 - tereny zabudowy mieszkaniowej i usługowej (ok. 1,34 ha);</p> <p>M2 - tereny zabudowy mieszkaniowej: jednorodzinnej, jednorodzinnej z terenami zieleni lub jednorodzinnej i zagrodowej (ok. 0,16 ha);</p>	<p>poszerzenie terenów mieszkaniowo-usługowych oraz terenów mieszkaniowych przy ulicy - w nawiązaniu do zabudowy istniejącej i przeznaczenia sąsiednich terenów; - poza terenem podmokłym (doliną cieku wodnego);aa</p>
33	Wręczyca Wielka rejon ul. Czereśniowej i Strażackiej - ok. 1,35 ha	<p>M1 - tereny zabudowy mieszkaniowej;</p> <p>MU1 – tereny zabudowy mieszkaniowej i usługowej;</p> <p>tereny dróg publicznych;</p> <p>tereny przeznaczone dla lokalizacji dróg, istniejąca zabudowa mieszkaniowo - usługowa; tereny uzbrojone; tereny przeznaczone dla zabudowy mieszkaniowo-usługowej; przy istniejących drogach - gminnej i wojewódzkiej;</p> <p>brak ograniczeń środowiskowych</p>	<p>MU1 - tereny zabudowy mieszkaniowej i usługowej (ok. 1,15 ha - zabudowa istniejąca); droga - (ok. 0,2 ha)</p>	<p>wyznaczenie nowego układu dróg publicznych w rejonie szkoły oraz ulicy Jabłoniowej i Strażackiej z zachowaniem dot. funkcji zabudowy;</p>

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wręczyca Wielka

34	Kalej pomiędzy ul. Główną i Wręczycką ok. 21,1 ha	R1 - tereny rolnicze; R2 - tereny rolnicze dopuszczone do zabudowy; tereny porolne, z istniejącymi pojedynczymi obiektami rzemieślniczymi i usługowymi; pomiędzy drogą wojewódzką i powiatową, w zasięgu uzbrojenia częściowo uzbrojone; na zapleczu istn. przy drodze powiatowej zabudowy mieszkaniowej i zagrodowej; w poprzednio obowiązującym planie i studium tereny mieszkaniowo-usługowe; brak ograniczeń środowiskowych	MU2 - tereny zabudowy mieszkaniowej i usługowej (ok. 20 ha); droga - (ok. 1,1 ha)	przywrócenie przeznaczenia na cele budowlane w poprzednio obowiązującym planie i studium; umożliwienie rozwoju gospodarczego tej części miejscowości Kalej - w oparciu o projektowaną drogę zbierającą wzdłuż drogi wojewódzkiej
35	Kalej przy ul. Grodziskiej ok. 5,46 ha	R1 - tereny rolnicze; tereny porolne, z istniejącymi zadrzewieniami, przy drodze gminnej, w zasięgu uzbrojenia; w sąsiedztwie terenów przeznaczonych dla zabudowy mieszkaniowej brak ograniczeń środowiskowych	M2 - tereny zabudowy mieszkaniowej: jednorodzinnej, jednorodzinnej z terenami zieleni lub jednorodzinnej i zagrodowej;	poszerzenie terenów mieszkaniowych - po południowej stronie ulicy;
36	Kalej przy ul. Główniej ok. 0,41 ha	M2 - tereny zabudowy mieszkaniowej; R1 - tereny rolnicze; teren zabudowany budynkiem mieszkalnym i obiektami zw. z działalnością gospodarczą; przy drodze publicznej uzbrojony; na zapleczu istniejącej zabudowy mieszkaniowej i zagrodowej, z usługami brak ograniczeń środowiskowych	MP1 - tereny zabudowy mieszkaniowej, produkcyjnej i usługowej nowe tereny budowlane ok. 0,11ha);	dostosowanie ustaleń studium do faktycznego sposobu użytkowania, umożliwienie lokalizacji dodatkowej zabudowy produkcyjno-usługowej, poza pasem terenu z zabudową mieszkaniową;
37	Szarlejka przy ul. Łukaszczyca ok. 3,36 ha	MP1 - tereny zabudowy mieszkaniowej, produkcyjnej i usługowej; PU1 - tereny zabudowy produkcyjnej i usługowej; R1 - tereny rolnicze; tereny z istn. zabudową produkcyjno-usługową, z dostępem do drogi powiatowej, uzbrojone; w sąsiedztwie zabudowy wielofunkcyjnej - mieszkaniowej, zagrodowej, usługowej i produkcyjnej (drobna wytwórczość) po stronie północnej grunty rolne III klasy bonitacyjnej, rów melioracyjny	PU1 - tereny zabudowy produkcyjnej i usługowej (nowe tereny budowlane ok. 1,0ha)	dostosowanie ustaleń studium do faktycznego sposobu użytkowania - ujednolicenie ustaleń studium; umożliwienie lokalizacji dodatkowej zabudowy produkcyjno-usługowej - poza pasem terenu z zabudową mieszkaniową oraz poza gruntami rolnymi III klasy bonitacyjnej i rowem;
38	Szarlejka przy ul. Wręczyckiej ok. 1,38 ha	MP1 - tereny zabudowy mieszkaniowej, produkcyjnej i usługowej (ok. 1,38ha); tereny z istn. zabudową produkcyjno-usługową, z dostępem do drogi wojewódzkiej, uzbrojone; w sąsiedztwie zabudowy wielofunkcyjnej - mieszkaniowej, zagrodowej, usługowej i produkcyjnej; brak ograniczeń środowiskowych; w pobliżu ropociąg - konieczność zachowania strefy bezpieczeństwa;	PU1 - tereny zabudowy produkcyjnej i usługowej;	dostosowanie ustaleń studium do faktycznego sposobu użytkowania; zmiana funkcji z zabudowy wielofunkcyjnej na tereny produkcyjno-usługowe na mieszkaniowo-usługową; z zachowaniem strefy bezpieczeństwa od ropociągu
39	Wręczyca Mała w rejonie ul. Zamkowej ok.1,67 ha	R1 - tereny rolnicze - dopuszczenie rozbudowy istniejących oczyszczalni na terenach rolnych; tereny użytkowane rolniczo, z dostępem do drogi wojewódzkiej poprzez drogę gminną, położone w zasięgu uzbrojenia; teren przylega do istniejącej oczyszczalni; prowadzone są działania formalno-prawne związane z rozbudową oczyszczalni (opracowanie planu miejscowego, podziały działek, zakup terenu) w sąsiedztwie cieków od Wręczyca Wielkiej (Trzopki) i rowu;	KO - tereny infrastruktury technicznej - oczyszczalnia ścieków (ok. 0,77 ha); R1 - tereny rolnicze (ok. 0,9 ha);	potrzeba ujednolicenia ustaleń studium - sprecyzowanie granic terenów rolnych, które będą stanowiły teren oczyszczalni; projektowana rozbudowa w kierunku zachodnim - poza ciekami wodnymi;

PRZEWODNICZĄCY
Rady Gminy

Marek Prubant

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO gminy WRĘCZYCA WIELKA

KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

SKALA 1: 25 000

RYSUNEK UJEDNOLICONY OBEJMUJĄCY:
I. RYSUNEK STUDIUM ZATWIERDZONY UCHWAŁĄ NR XXXII/281/09 RADY GMINY WRĘCZYCA WIELKA Z DNIA 30 LISTOPADA 2009r.

II. ZMIANY OZNACZONE NA RYSUNKU STUDIUM SYMBOLAMI OD 1/14 DO 43/14 ZATWIERDZONE UCHWAŁĄ NR XXXV/349/14 RADY GMINA WRĘCZYCA WIELKA Z DNIA 29 WRZEŚNIA 2014r.

III. ZMIANY OZNACZONE NA RYSUNKU STUDIUM SYMBOLAMI OD 1/15 DO 3/15 ZATWIERDZONE UCHWAŁĄ NR XIX/174/16 RADY GMINA WRĘCZYCA WIELKA Z DNIA 29 LISTOPADA 2016r.

IV. ZMIANY OZNACZONE NA RYSUNKU STUDIUM SYMBOLAMI OD 1/17 DO 39/17 - ZAŁĄCZNIK NR 2 DO UCHWAŁY NR XXXII/331/18 RADY GMINA WRĘCZYCA WIELKA Z DNIA 24 KWIEŚNIA 2018

- OZNACZENIA - ZMIANA STUDIUM 2017r.**
-GRANICE OBSZARÓW OBJĘTYCH ZMIANĄ STUDIUM
- OZNACZENIA WPROWADZONYCH ZMIAN**
- 1/17 Hułka, ul. Kłobucka: M2
  - 2/17 Hułka, ul. Główna: M2
  - 4/17 Truskolasy, ul. Kopernika: PU1
  - 5/17 Truskolasy, ul. Opolska: PU2
  - 6/17 Truskolasy, ul. Opolska: MU2
  - 7/17 Truskolasy, ul. Słowackiego: M2
  - 8/17 Gołce, ul. Piaskowa: M2, L
  - 9/17 Zamienie: RM1, R1
  - 10/17 Brzezinki i Kuleje: M2, droga
  - 11/17 Piła Druga, ul. Jesienna: M1
  - 12/17 Klepaczka: M2
  - 13/17 Klepaczka: M2
  - 14/17 Klepaczka: PU1
  - 15/17 Klepaczka: M2
  - 16/17 Długi Kąt: M2
  - 17/17 Długi Kąt: M1
  - 18/17 Borowe, ul. Długa: M2
  - 19/17 Nowy, ul. Leśna: M2
  - 20/17 Węglowice: L
  - 21/17 Czarna Wieś, ul. Słoneczna: P1
  - 22/17 Puszczew: M2
  - 23/17 Puszczew: M2
  - 24/17 Grodzisko: M2
  - 25/17 Grodzisko, ul. Kłobucka i Nadrzeczna: M2, MU1, R2
  - 26/17 Grodzisko, ul. Strazacka: M2
  - 27/17 Grodzisko, ul. Strazacka: MR2 i droga
  - 28/17 Grodzisko, ul. Kłobucka: Kd
  - 29/17 Grodzisko, ul. Kaleska: M2
  - 30/17 Pierzchno, ul. Leśna: M2
  - 31/17 Wręczyca Wielka, ul. 3 Maja: M1
  - 32/17 Wręczyca Wielka, ul. Odróbk: M2, MU2
  - 33/17 Wręczyca Wielka, ul. Strazacka: droga, MU1
  - 34/17 Kuleje, ul. Wręczyca: MU2, droga
  - 35/17 Kuleje, ul. Grodziska: M2
  - 36/17 Kuleje, ul. Główna: MP1
  - 37/17 Szarlejka, ul. Łukasiewicz: PU1
  - 38/17 Szarlejka, ul. Wręczyca: PU1
  - 39/17 Wręczyca Mała: KO, R1

- OZNACZENIA NA RYSUNKU STUDIUM 2014:**
- 1/14 Truskolasy, ul. Cmentarna: MU1, PU1, R1
  - 2/14 Truskolasy, ul. Czestochowska: MP2, R1
  - 3/14 Truskolasy, ul. Dębiczna: M2, R1
  - 4/14 Truskolasy, ul. Kopernika: PU1
  - 5/14 Truskolasy, ul. Dębiczna: MU1
  - 6/14 Truskolasy, droga na Kawki: MR1
  - 7/14 Truskolasy, ul. Kopernika: M1, PU1, PU2
  - 8/14 Piła I, ul. Kopernika, Sportowa: U, MR2, ZL, L
  - 9/14 Piła II, ul. Jesienna: M2
  - 10/14 Klepaczka: M2, PU1, R1
  - 11/14 Hułka - Truskolasy, ul. Dębiczna: M2, MR2
  - 12/14 Gołce, ul. Gołce: M2, R2
  - 13/14 Kuleje, ul. Długa: M1, PU2
  - 14/14 Kuleje, ul. Szkoła: M1
  - 15/14 Kuleje: ZL
  - 16/14 Kuleje - rejon ul. Kolejowej i ul. Kościelnej: M1
  - 17/14 Kuleje - rejon ul. Kolejowej: M1
  - 18/14 Bór Zapiski - rzeka Kopka: R2
  - 19/14 Węglowice: RM1
  - 20/14 Czarna Wieś rejon ul. Szkolnej: MP2
  - 21/14 Węglowice - rejon ul. Cmentarza: M2
  - 22/14 Puszczew: MP1, US, R1
  - 23/14 Długi Kąt: MU1
  - 24/14 Długi Kąt: M2
  - 25/14 Czarna Wieś: PU2
  - 26/14 Bieżeń, ul. Szkoła: M1, RM1
  - 27/14 Wręczyca Wielka, ul. Zielona: M2
  - 28/14 Wręczyca Wielka, ul. Śląska i ul. Polna: MP1, PU1
  - 29/14 Wręczyca Wielka, ul. 3 Maja, Mickiewicza, Odróbk: U, M1
  - 30/14 Wręczyca Mała, ul. Kolejowa: MU1, PU2
  - 31/14 Wręczyca Mała, ul. Długa: M2, PU1
  - 32/14 Wręczyca Mała, ul. Długa: RM2
  - 33/14 Wręczyca Mała, ul. Długa: PU2, R2, R1
  - 34/14 Wręczyca Mała, ul. Zamkowa: MU1
  - 35/14 Grodzisko - rejon ul. Kaleskiej: L
  - 36/14 Grodzisko, ul. Kłobucka: M2, R2
  - 37/14 Pierzchno: US
  - 38/14 Pierzchno: M2
  - 39/14 Kuleje, ul. Leśna: M2
  - 40/14 Kuleje, ul. Cmentarna: MU1
  - 41/14 Kuleje (Wydra): M1
  - 42/14 Szarlejka Łukasiewicz: MP1, PU1, R1
  - 43/14 Szarlejka: PG
- UWAGA - obszar ozn. 42/14 został zmieniony w 2017. - ozn. 37/17**

OZNACZENIA		pozostałe oznaczenia	tereny leśne, zieleni i wód powierzchniowych
—	granica obszaru objętego Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wręczyca Wielka	— r ropociąg 110kV linia elektroenergetyczna wysokiego napięcia 110kV	ZL lasy, w tym lasy w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśna Państwowe
IS	tereny zamknięte - tereny kolejowe	symbole literowe oznaczające zagospodarowanie i użytkowanie terenów	ZU tereny zabudowy związanej z gospodarką leśną
—	obszary i obiekty chronione na podstawie przepisów Ustawy o ochronie przyrody	tereny zabudowy mieszkaniowej o dużej intensywności	ZE zalesienia
○	rezerwat przyrody "Zamczysko"	MW tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej	PE haldy (zwalowiska po prowadzonej eksploatacji surowców mineralnych)
▲	użytki ekologiczne: "Bagno w Jeziorze" i "Dzicze Bagno"	MU tereny zabudowy mieszkaniowej i usługowej	ZC tereny ogrodów działkowych
—	granice parku krajobrazowego "Lasy nad Górną Liswartą"	M tereny zabudowy mieszkaniowej o niskiej intensywności	ZD cmentarze
—	granice otuliny parku krajobrazowego "Lasy nad Górną Liswartą"	M tereny zabudowy mieszkaniowej: jednorodzinnej, jednorodzinnej z terenami zieleni, jednorodzinnej i zagrodowej	ZG tereny wód powierzchniowych śródlądowych
—	granice terenów podmokłych lub narazonych na podtopienia, korytarzy ekologicznych	M tereny zabudowy usługowej	ZW tereny dróg publicznych
—	obszary i obiekty objęte ochroną konserwatorską	U tereny zabudowy usługowej: usługi, usługi publiczne z terenami sportu i rekreacji, usługi z terenami zieleni	KDW tereny dróg publicznych - drogi wojewódzkie
—	obszary i obiekty wpisane do rejestru zabytków	US tereny sportu i rekreacji	KDP tereny dróg publicznych - drogi powiatowe
—	strefy ochrony konserwatorskiej	UK tereny zabudowy usługowej - zabudowa sakralna	KD tereny dróg publicznych - drogi gminne lokalne i dojazdowe
—	"B" - ochrony zasadniczych elementów rozplanowania i zabudowy	US tereny zabudowy wielofunkcyjnej i produkcyjnej	KS stacje paliw
—	"K" - strefy ochrony krajobrazu kulturowego	PU tereny zabudowy produkcyjnej i usługowej	Kd parking
—	OW - strefy obserwacji archeologicznej	P tereny zabudowy produkcyjnej	KO tereny infrastruktury technicznej - oczyszczalnia ścieków
—	oznaczenia wprowadzone na mocy innych przepisów, aktów prawnych lub decyzji	PGU tereny po prowadzonej eksploatacji surowców mineralnych do wskazane do lokalizacji zabudowy produkcyjnej i usługowej lub do rekultywacji (w kierunku rolnym, wodnym lub leśnym)	wz tereny infrastruktury technicznej związanej z eksploatacją wód podziemnych
—	granice terenów górniczych	PG tereny prowadzenia eksploatacji surowców mineralnych	RT tereny radio-telewizyjnego centrum nadawczego
—	granice obszarów górniczych	PUZ tereny zabudowy produkcyjnej i usługowej z fermami	1,2 numery wyróżniające poszczególne tereny lub grupy terenów o różnych zasadach zagospodarowania, o tych samych symbolach literowych
—	granice udokumentowanych złóż kopalin	tereny rolne i rekreacyjne	
—	granice Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 325 (ziemia Czestochowa W)	R1 tereny rolnicze bez prawa lokalizacji zabudowy	
—	obszar autostrady (inwestycja celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym)	R2 tereny rolnicze dopuszczone do lokalizacji zabudowy	
—		RG tereny rolnicze wskazane do prowadzenia eksploatacji surowców mineralnych	
—		Z tereny ferm	
—		RM tereny zabudowy: zagrodowej, zagrodowej z terenami zieleni, zagrodowej i rekreacji indywidualnej	
—		MR tereny zabudowy rekreacji indywidualnej: z terenami zieleni, z zabudową zagrodową i usługami	

- OZNACZENIA - ZMIANA STUDIUM 2016r.**
- GRANICE OBSZARÓW OBJĘTYCH ZMIANĄ STUDIUM OZNACZENIA WPROWADZONYCH ZMIAN
- 1/15 - BIEŻEN ul. Polna, M2
  - 2/15 - WRĘCZYCA WIELKA, ul. Czestochowska, U
  - 3/15 - WRĘCZYCA WIELKA, ul. Czestochowska, MU